לציונות—לסוציאליזם—לאחוַת עמים

על המשמר

יום א', כ"ב בסיון תשמ"ו, 29 ביוני 1986 / שנה מ"ג מס' 13074 / המחיר 73 אג' כולל מע"מ

מצוד אחר קומנדו פלשתיני במדריד

מאדריד. — קומנדו של מחבלים פלשתיניים נמצא עתה במדריד, ומשטרת ספרד מנסה לעצור את חבריו, הכריז אמש מפקד המשטרה רודריגס קולורדו, בטלוויזיה הספרדית.

מפקד המשטרה סבור, כי חסן אל־עלי, חבר הסיעה הפורשת של „פתח" שבהנהגת אבו מוסא (בעל ברית של סוריה) אשר הודה בנסיון לפיצוץ מטוס אל־על ביום חמישי, הוא ראש הקומנדו הפלשתיני. משטרת ספרד מחפשת עכשיו אחר אנשי הקשר של קומנדו זה. ידיעה בעמוד 4.

פרשת השב"כ והשלכותיה — על סדר יומה של הממשלה הבוקר

ההצעה לוועדת חקירה עשויה לגרום למשבר ממשלתי ולהליכת פרס לנשיא

תביעת שישה שרים מהמערך לחקירה, וכן האפשרות שווייצמן ורובינשטיין יתפטרו מהממשלה — עשויה להעמיד את פרס במצב שבו לא יוכל לתפקד ● בכל מקרה לא תיערך היום הצבעה כדי לאפשר לפרס להופיע בסיעת המערך הערב ● רובינשטיין הכריז אתמול: אי־אפשר להעביר ראשות הממשלה לשמיר עד שלא יתברר חלקו בפרשה ● בליכוד מאיימים ללכת לבחירות אם יוחלט על חקירה — אך עדיין לא ברורה עמדתם של שרון ולוי בפרשה ● ישיבת שרי המערך שכונסה לדון בנושא נמשכה עד לשעות הקטנות של הלילה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ודורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

ישיבת הממשלה — המתכנסת הבוקר, בשעל סדר יומה פרשת החנינה של ראשי השב"כ והשלכותיה, ובכלל זה הצעת ההחלטה של השרים משה שחל ואמנון רובינשטיין להקים וועדת חקירה לפי חוק לעניין אחריות הדרג המדיני — עשוייה להסתיים במשבר, שיגרום להחלטה של רה"מ שמעון פרס ללכת לנשיא ולהודיע על התפטרותו, שהיא התפטרות הממשלה כולה.

היום לא תתקיים כל הצבעה בממשלה כדי להותיר לפרס אפשרות להיוועץ בסיעת המערך. אך תביעתם של 6 שרי מערך והשר אמנון רובינשטיין וכן חוגים רחבים במפלגת העבודה, להקים ועדת חקירה — יצרה מצב, שבו רה"מ לא יוכל להמשיך ולתפקד בין אם יתנגד לתביעה זו ובין אם יצטרף אליה, מאחר שלעצם התביעה אין רוב בממשלה.

אם לא תוקם וועדת חקירה

(המשך בעמוד 2)

„הרצחת וגם טייחת" — הפגנת „שלום עכשיו" למען חקירה

ההפגנה אמש בירושלים. (צילם: י. ישראלי)

מאת כתבי „על המשמר" ועתים

כמה מאות חברי „שלום עכשיו" וכן אנשי מפ"ם ור"צ ו„שינוי" קיימו אתמול משמרת מחאה מול בית ראש הממשלה בירושלים ותבעו לחקור את פרשת השב"כ. המפגינים־השו־קטים הציגו כרזות: „פחדנים, פשוט פחדנים", „מה יש לשמיר להסתיר?" „הרצחת וגם טייחת?" „איש אינו עומד מעל לחוק".

צלי רשף מראשי „שלום עכשיו" אמר, כי המשטרה אסרה על נשיאת נאומים וכל שיש לו לומר הוא, שזוהי פעולה ראשונה בשרשרת פעולות המחאה של שלום עכשיו. כוח שוטרים שמר על הסדר ולמעשה נותר ללא תעסוקה. במקום נראו עיתונאים וצלמים רבים, ביניהם נציגי תחנות טלוויזיה זרות.

גרנות: הפרשה עלולה להיקבר באותם חולות בהם נטמן איש לח"י שהוצא להורג ללא משפט

מאת מוטי בסוק, כתבנו בכנסת

מזכ"ל מפ"ם אלעזר גרנות, טען אתמול כי אם לא יוחלט על הקמת ועדת חקירה ממלכתית, שתבדוק את חלקם של רה"מ לשעבר שמיר ורה"מ בהווה פרס בפרשת ראש השב"כ, יכוסה שלטון החוק בישראל „באותם חולות בהם כוסתה גווייתו של חבר לח"י שהוצא להורג לפני 40 שנה ללא משפט". גרנות גורס כי „הקבורה שתיערך עם מציאת הגופה, לא תהיה קבורת יחיד. ייקברו איתה גם הרבה מחלומותיהם של מייסדי ובוני המדינה, ושל אלה שמסרו את נפשם על קוממה, כולל אנשי השב"כ".

גרנות יעלה השבוע בכנסת את הדרישה להקמת ועדת חקירה ממלכתית, הצעה לסדר היום.

על היום: לא קונים את הקנוניה ● עמוד 5

יום סוער בחופים — שניים טבעו ● עמוד 20

חרדים פלשו לקיבוץ מרחביה בצעקות שאבעס ● עמוד 20

המחבל שניסה לפגוע במטוס „אל־על" — בעל דרכון סורי ● עמוד 4

מדינת חוק לשעבר?

ועדת חקירה ממלכתית־משפטית הורתה למנהלי הבנקים להתפטר תוך חודשיים; רק אחד מילא אחר ההוראה, במעשה של ציות־יתר אבירי. האחרים מצאו לעצמם פינות שקטות להסתתר בפני ההמלצות החד־משמעיות, ויורד בנק דיסקונט אף הרחיק לכת ולמעשה הפגין זלזול גמור בדרישת הפיטורין החוקית. משרד הבריאות הוציא צווי־חרום לאחיות השובתות של בתי־החולים, וזאת לאחר ששביתתן אינה מוכרת על־ידי האיגוד המקצועי ומסכנת חיי חולים. אך האחיות היפנו את גבן כלפי הצווים, וממשיכות לשבות, תוך זלזול גמור במשפט הציבורי המקובל. הממשלה כולה מתנערת מחובתה החוקית המובהקת לחקור בפרשת של השב"כ, עדות שקר ועלילת־דם, ומבשלת הסדר מסריח לבטל חובה זו. שיא הזלזול המופגן בחוק עולה ממנו עד השמיים. משרד הפנים מוציא הוראה לשנות רישום בתעודת זהות של אזרח ישראלי, למרות שאין לו שמץ של סמכות לעשות כן, תוך שדובריו מדגישים את אדישותם לחיתרים ואיסורים הקבועים בספרי החוקים.

אלו הן רק ארבע דוגמאות, משבוע אחד, המצביעות כולן על השחיקה המעמיקה של שלטון החוק בישראל. היראה מפני כבודו ומרותו של המשפט הולכת לנגד עינינו ממש, לנוהג החוזר על עצמו שוב ושוב: הזלזול, ואפילו המופגן, במערכת השיפוט ועשיית דין־וצדק, בפרהסיה, ללא כל יסורי מצפון. מפרים הוראות שהיו בחינת קודש התנהגותי ועיקרון בל יעבור של חיינו הממלכתיים. ציבורים שלמים מוציאים את עצמם אל מחוץ לגדר החוק, ואינם נענשים בשל כך. האחרים יושבים על הגדר ומצפצפים, ואף הם אינם נענשים. העם רואה את התמונות, שומע את הקולות ויודע: מדינת החוק גוועת.

בנייתה של חברה דמוקרטית מתוקנת, במובן המערבי המקובל של מושג זה, היה ההישג החשוב ביותר של הציונות המדינית. לו הייתה ישראל, כהגשמת המאוויים הלאומיים של העם היהודי, מדינה רודנית, שונה של לית־דין ולית־דיין, ארץ הפקרות שבה כל דאלים גבר, כל ממזר שבה החוק הוא ככלי בידי שכבת פוליטיקאים מושחתת, ספק אם הייתה שרדת כישות לאומית נפרדת, גם לו עמד לרשותה הצבא החזק במזרח התיכון. אבל ישראל המקיימת בפועל את ערכי הצדק והשלטון הדמוקרטי, ישראל כמדינת נאורה ומכובדת במשפחת העמים המסדירים את ענייניהם הפנימיים ללא עיוותי דין ורמיסת משפט — ישראל כזאת זוכה לתמיכתה של הגולה היהודית, מסיוע ענק של ארה"ב ומסימפאטיה מערעת של רוב רובו של המערב ולכן שרדה ופרחה.

האומנם הגיע עכשיו הקץ לכל התכונות הממלכתיות והלאומיות החיוביות הללו? האומנם עומדים אנו ערב התפרצות לערב רב של קבוצות מתוללות, שכל אחת רשאית לעשות דין לעצמה, ומעל כולן מכהנת ממשלה שעושה הגדולה ביותר למען עצמה הסכנה שניאלץ להשיב בחיוב לשאלות אלו גברה מאד בחודשים האחרונים; חבה נסביר איפוא לעצמנו ולזולתנו: אם נהיה מדינת־חוק לשעבר, נהיה גם מדינה לשעבר.

לקראת חידוש המגעים היום ומתוך היענות לפניית קיסר

האחיות יאיישו מחדש את חדרי המיון ומחלקות האישפוז

במקביל יבטלו מנהלי בתי־החולים — לפי המצב בכל מקום — את צווי החירום ■ הצדדים ייפגשו הבוקר אצל יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

מטה השביתה של האחיות דן אמש בפניות מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ומנכ"ל משרד הבריאות דן מיכאל, והחליטו להחזיר אחיות לכל מחלקה, וכן לאייש את חדרי המיון, זאת במקביל לביטול צווי החרום. מעשית יוחזר המצב כפי שהיה לפני הפעלת הצווים, זאת מסרה לכתבנו אחות ממטה השביתה שולמית, ואמרה כי צעד זה נעשה מתוך אמונה שהמשא־ומתן האמור להימשך, יוביל לאפיק חיובי בלי שיהיה צורך להחריף שוב את המאבק.

אתמול נמסר כי מתגברים דכים הגיעו לבתי־החולים והמצב במחלקות הכלליות היה סביר. מצב קשה שרר בבתי החולים הפסיכיאטריים והגריאטריים. פרופ' דן מיכאלי אמר כי אם

(המשך בעמוד 2)

מי מנהל את שביתת האחיות?

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

שביתת האחיות מנוהלת למעשה על־ידי האחיות הרא־שיות בבתי־החולים השונים ולא על־ידי גוף ייצוגי — הוועדים, שנבחרו בבחירות, כך נמסר לכתבנו ממקורות יודעי דבר. זו הסיבה לשני הרב בחריפותה של השביתה, בבתי־החולים. בבתי־חולים מסויימים הגיעו האחיות הראשיות והנהלת בית־החולים להבנה בנוגע לאיוש המחלקות. בבתי־חולים אחרים, שם יש אחות ראשית מיליטאנטית, כמו בתל־השומר, ביילינסון או קפלן המצב הוא בכי רע.

התמרמרות רבה שוררת בקרב פעילי ההסתדרות. האחיות שנבחרו בבחירות רק לפני שנה ועכשיו, עקב פעילותן של קבוצת אחיות ראשיות, לא־נבחרות, נדחקו לשוליים.

האוצר: משכורת ממוצעת נטו של אחות — 1000 ש"ח

צבן: שכר אחות מוסמכת בארה"ב – 27 אלף דולר

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

המשכורת הממוצעת של אחות בבית־חולים ממשלתי בחודש יוני, תהא 1263 ש"ח ברוטו ו־1019 נטו, מנתונים של משרד האוצר מתברר כי כ־38 אחוזים מהאחיות משתכרות יותר מ־1000 ש"ח נטו בחודש. עוד מתברר כי למעלה משליש מהאחיות בבתי־החולים הממשלתיים עובדות חצי משרה או פחות מכך. מגזרים אחרים בבתי־החולים משתכרים פחות מהאחיות, כך הפיזיותרפיסטיות, עובדות סוציאליות, רוקחים, מרפאים בעיסוק. השכר הממוצע של פסיכולוג קליני הוא 848 ש"ח (לעומת 1263 של האחיות).

27 אלף דולר בארה"ב

„אחות מוסמכת מקבלת משכורת גבוהה, מהגבוהים ביותר בסולם השכר הציבורי בארה"ב, כ־27 אלף דולר בשנה, כתב אתמול יאיר צבן (מפ"ם) לשרים, בכירים בממשלה. צבן צירף למכתבים עותקים מהגיליון האחרון של השבועון האמריקאי „הבפרץ. יו. אס. ניוז אנד וורלד רפורט", בהם מודגש מעמדה המועדף של האחות בארה"ב.

לדעתו רק עלייתי תנאי השכר הטובים הצליחו האמריקנים להגיע למצב בו על כל רופא יש 4 אחיות. בארץ יש פחות משתי אחיות על כל רופא. צבן קרא לממשלה לבטל את צווי הריתוק, שהטילה על האחיות.

מוסדות דתיים שאינם ציוניים לא יקבלו כספים מהסוכנות

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

עצרת הסוכנות היהודית שנגעלה אתמול החליטה ברוב קולות, כי הסוכנות היהודית תקצה משאבים, ישירות או בעקיפין, אך ורק לבתי ספר יהודיים, ישיבות ומוסדות אשר מכירים במדינה, חוגגים את יום העצמאות, מלמדים את ההיסטוריה של מדינת ישראל, משתמשים בשפה העברית, מניפים את דגל ישראל, ומעודדים את השירות בצה"ל או שירות לאומי בתחליף.

לקבלת ההחלטה קדם ויכוח נוקב עם נציג המפד"ל בהנהלת ההסתדרות הציונית, יצחק מאיר, שאמר, כי לא יתכן שעצרת הסוכנות, שלא קבלה שום החלטה מחייבת על עליה והתיישבות, יוצאת למיתקפה על היהדות החרדית במסווה של דאגה לציונות. עליית הנוער, לדבריו, היא שירות סוציאלי, וזכותם של ההורים לקבוע מהו החינוך שיתנו לילדיהם.

ביישום ההחלטה צפויים קשיים מצדם של נציגי היהדות החרדית. בפעם הקודמת מנו ח"כי ש"ס ואגו"י לראש הממשלה וזה כפה על ראש עליית הנוער להמשיך במימון המוסדות החרדיים של עליית הנוער. מניחים, כי גם הפעם יפעלו ש"ס ואגו"י למניעת ביצועה של ההחלטה.

עוד החליטה עצרת הסוכנות אתמול, שהסוכנות לא תקציב משאבים למוסדות חינוך המסרבים לקבל עולים מאתיופיה.

העצרת קוראת, כמו כן, לכל חבריה להצטרף לאירגונים ציוניים במקומותיהם, להשתתף בבחירות לקונגרס הציוני הל"א ולעודד עמיתיהם בקהילות בחו"ל לנהוג כמותם.

החלטה זו מהווה שלב נוסף ב„ציוניזציה" של פעילי המגביות והקהילות.

לחקור את הדרג המדיני!

מפ"ם קוראת להקמה מיידית של ועדת חקירה ממלכתית לברור האמת בפרשת השב"כ.

במידה ולא יוחלט על הקמת הוועדה נפגין בשבת 5.7.86 בתל־אביב למען הקמת הוועדה.

לא נשקוט ולא ננוח עד שתצא האמת לאור.

מפ"ם

המשמר

מחלל ספרי הקודש ביבניאל היה כנראה כלב

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

אחד מראשי הוועד נגד כפייה דתית ביבניאל טוען, כי יתכן שלא יד אדם חיללה את ספרי הקודש והטליתות בבית־הספר הממלכתי־דתי במושבה. לדבריו, דלתות בית־הספר לא ננעלו ערב החג ונתגלו עקבות כלב בכיתה בה נמצאו הספרים והטליתות הקרועים.

הוא ציין, כי תלמידי בית־הספר מגדלים כלב קטן שהיה כנראה אחראי לחילול הקודש.

יו"ר הוועד נגד כפיה דתית במושבה, ד"ר משה אברמסון, טוען, שהרב פרנקל יצר אירוע תקשורתי מנופח ותפס טרמפ על אירועים שקרו בתל־אביב יום קודם לכן ומתוך מגמה ליצור מתח במושבה. כמו־כן תביע ד"ר אברמסון רוגז על כך שהוטל דופי ב־37 איש שנחקרו במשטרה כתוצאה מן האירוע.

את תגובת הרב פרנקל לא ניתן היה להשיג אתמול ומביתו נמסר שהוא שוהה בתל־אביב בחתונה.

דוברת משטרת מרחב העמקים, פקד שלומית גורן, אמרה בתגובה, שדלת בית־הספר נפרצה וחובל רכוש וכלב אינו יכול לבצע מעשים אלה. היא הוסיפה כי החקירה בעניין טרם נסתיימה והדברים המופצים הם בגדר שמועות לא מבוססות.

אולטימטום של עובדי המדינה:

אם המו"מ לא יסתיים עד ה־15 ביולי - יוכרז סכסוך

מאת כתבנו לענייני עבודה

מרכז הסתדרות עובדי המדינה שהתכנס אתמול בתל־אביב החליט, שאם עד ה־15 ביולי לא יסתיים המו"מ על הסכם השכר בשירות הציבורי, יוכרז סכסוך עבודה.

הדיונים בין ההסתדרות לבין האוצר והמעסיקים הציבוריים יתחדש באמצע השבוע הבא והיום יוחלט על המועד לחידושו גם בסקטור הפרטי־תעשייתי.

מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בן־עמי, הציג בישיבה את הדרישות של איגודו: העלאת השכר הריאלי לרמה גבוהה מזו שהיתה באפריל 85', העמדת השכר התחילי בשיעור של 50 אחוז מהשכר הממוצע במשק, פתיחת רמות הדירוג ופיצוי משמעותי לגימלאי שירות המדינה.

ראובן בן־עמי אמר, שבשל עמדתה האיתנה של הסתדרות עובדי המדינה הוסדרה פרישתם של 1300 עובדים, לאחר יולי 1985, תוך הסכמה מלאה עם כל הפורשים מהשרות ולשביעות רצונם. עם זאת הרגיש, שלמרות הצימצומים לכאורה, גדל מספר העובדים בשרות המדינה כשל העסקת עובדים בחוזים אישיים וגדלה העסקת עובדים באמצעות קבלנים, תופעה לה מתנגדת הסתדרות עובדי המדינה. במיוחד גדל מספר העובדים בלשכות השרים, אמר.

אלפים ליוו למנוחות את סייף א־דין זועבי בנצרת

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

אלפי יהודים, נוצרים וערבים ליוו אתמול למנוחות את סייף א־דין זועבי, מי שהיה חבר הכנסת הערבי הראשון וראש עיריית נצרת, שמת אתמול בבוקר לאחר מחלה קשה. בן 73 היה במותו.

בין ההולכים אחר ארונו היה ראש הממשלה שמעון פרס, השר עזר וייצמן, יו"ר הכנסת שלמה הלל, חברי כנסת ונכבדים מכל העדות.

ליד ביתו סמך לו ראש הממשלה שמעון פרס, שאמר, כי בן־גוריון הגדיר את סייף אדין כאחד המנהיגים המיוחדים במינם במזרח התיכון ובמדינת ישראל וכך חשבו עליו כל אלה שהכירוהו. ראש הממשלה העלה על נס את אישיותו של המנוח בהדגישו, כי הוא היה ערבי אציל, בעל תעוזה, שמנע שפיכות דמים ופעל משך עשרות שנים למען דו־קיום והידברות בין יהודים וערבים.

כן ספרו לו יו"ר הכנסת שלמה הלל, השר עזר וייצמן ונכבדים ערבים מהעיר והאיזור.

המנוח השאיר אחריו אשה, אנעאן, פעילה בנעמת, שישה ילדים ושישה נכדים.

סייף אידין היה האורח הערבי הראשון שהיה חבר במועצת העם. הוא כיהן תשע קדנציות כחבר כנסת ופרש בשנת 1981. בשנת 1969 נבחר כסגן יו"ר הכנסת. בשנים 1959 עד 1974 שימש כראש עיריית נצרת והתפטר יחד עם חברי מועצת העיר במחאה על יחס הגורמים הממשלתיים כלפי נצרת.

בתקופת כהונתו כראש עיריה הוא הצליח להציב את נצרת על המפה ודאג שהעיר תוכר כעיר תיירות. הוא הצליח לשכנע את הממשלה ומשרד החוץ לכלול את העיר במסגרת הביקורים הממלכתיים של ראשי המדינות, הוא קיבל בביתו את כל מנהיגי העולם שהגיעו לישראל, החל מהאפיפיור פיוס ה־6 וכלה בג'ימי קארטר, נשיא ארה"ב לשעבר.

מאז פרישתו מהחיים הציבוריים עסק סייף אידין בכתיבת ספר זכרונות בשם „עד ראיה", אך נפטר בטרם סיים את כתיבת הספר.

סייף א־דין הוא בנו של מוחמד סעיד זועבי, שעמד בראש משפחת זועבי הענפה, המונה כ־15 אלף נפשות בארץ, שמתגוררים בנצרת וכשבעת כפרי „הזועביה" שבעמק יזרעאל.

לתושבי באר־שבע והסביבה

נפתחה נציגות של „על המשמר" לאזור הנגב בעניין מנויים ומודעות

נא לפנות לאורנה:

במועדון מפ"ם רח' ביאליק 40, טל. 30927

בין השעות: 10.00—8.30 בבוקר

המשביר המרכזי
אגודה שיתופית לאספקה בע"מ

הנכם מוזמנים להשתתף בכנס

★ רכזי משק
★ גזברים
★ רכזי קניות
★ רכזי כל בו וצרכניות

בהתישבות העובדת באזור ירושלים

ביום שני 30.6.86 בשעה 10.00

בבית הארחה בשורש.

על פי הזמנות שנשלחו

המחלוקת חוצה שרים בכירים במערך

רבין וברלב: החקירה מיותרת נבון ושחל: חיונית ביותר

רבין התבטא אתמול במרירות ואמר: האם ועדת חקירה היא פיסגת הצדק? ראו מה עשתה ועדת אגרנט לדדו ■ ברלב: היועץ לשעבר היה מוכן לראות בהתפטרות ראש השב"כ סוף הפרשה ■ נבון: המתנגדים לחקירה נושאים שם הבטחון לשווא

מאת ז. הוורדי, א. בניהו, י. צור, וק. זייד
כתבי „על המשמר"

דעות מנוגדות בפרשת השב"כ ובשאלת הצורך למנות ועדת חקירה לפרשה הביעו אתמול ארבעה שרים בכירים במערך. בעוד שהשרים רבין וברלב מתנגדים לחקירה הביעו השרים נבון ושחל דעה נחרצת בזכותה.

רבין: פרשה סגורה

„פרשת השב"כ, היא פרשה סגורה. היא קשורה לתקופה בה לא כיהנה הממשלה הנוכחית. כאשר לחנינת הנשיא את ראש השב"כ ואת שלושת עוזריו, תמכתי וממשיך לתמוך בה. היתה זו החלטה קשה אבל — נכונה" — דברים אלה השמיע אתמול שר־הביטחון, יצחק רבין, בשבתרבות בפתח־תקווה.

שר־הביטחון טוען, כי לאחר צעדו זה של הנשיא הרצוג, שהיה נכון, שקול ומוצדק, עם החלטה אמיצה וכנה, אין צורך יותר בוועדת חקירה ממלכתית. בביקורתו החריפה נגד ועדות חקירה בכלל, שאל רבין במרירות: האם ועדת חקירה, היא פיסגת הצדק? הנה היתה ועדת אגרנט ומה היא עשתה? היא פגעה ברמטכ"ל מעולה, בדדו, שלא יכול היה לערער. כי לוועדת חקירה ממלכתית אין ערעור ויש בהחלטתה. משום קביעת פסקדין. לכן, אין צורך בחקירה נוספת. וזהו סוף פסוק" — אמר רבין.

ברלב: אין צורך בחקירה

שר־המשטרה חיים ברלב טוען כי היועץ המשפטי לממשלה לשעבר, פרופ' יצחק זמיר, הודה בפניו כבר לפני חודשיים כי במידה שתסתיים פרשת ראש השב"כ בהתפטרות, יראה את העניין כולו כסגור. ברלב גילה כי גם ביום כהונתו האחרון של זמיר כיועץ המשפטי, הוא אמר כי אם תבוא הצעה כזאת הוא ישקול אותה בכובד ראש. בהרצאה שנשא בסוף השבוע במועדון ההנדסי בת"א חזר שר־המשטרה והגן על עמדתו הנחרצת נגד הקמת ועדת חקירה לבדיקת אחריות הדרג המדיני. „נכון — הדרג המדיני אכן בחוץ, מי שרוצה למצוא דין עם הדרג המדיני ספק רב אם וועדת חקירה תשיג זאת; קחו לדוגמא את וועדת כהאן עם המלצותיה, לגבי שמיר ושרון — מישהו חדל להיות שם מלך ישראל? רק מנחם בגין, אולי, הסיק את המסקנות" אמר ברלב.

שר־המשטרה בדבריו מנע שני הישגים בהסכם שהושג בפרשת ראש השב"כ: הראשון — שישראל לא עברה לסדר היום על העניין. והשני — שבעת ייקבעו נוהלים שיבטיחו בעתיד, את דרך קבלת ההחלטות בשב"כ. הפתרון שהושג הוא חוקי לחלוטין; את החוק מפרש עבורי היועץ המשפטי לממשלה בלבד, גם אם למשפטנים המכובדים האחרים, יכולים להיות פרושים שונים", אמר ברלב.

נבון: שם הבטחון לשווא

„מהלכים עלינו אימים כאילו חקירת האמת בפרשת השב"כ תיפגע בבטחון. מי שאומרים זאת נושאים את שם הבטחון לשווא. היו בארץ ועדות חקירה ממלכתיות ומשפטיות שלא דלף מהן דבר" — זאת אמר בשבת סגן־ראש־הממשלה ושר־החינוך יצחק נבון בראיונות ששודרו בטלוויזיה וברדיו.

שר החינוך הדגיש, כי רק אם תהיה ועדת חקירה עשוי הנושא לרדת מסדר היום. „יש בפרשה זו הרבה סימני שאלה שאפילו אני, כחבר הקבינט, אינו יודע עליהם את התשובה, כמו למשל, האם הדרג המדיני אישר או לא אישר את ההדחות לשקר ולטישטוש, וכיצד קרה שהתעללו באלוף יצחק מרדכי כפי שהתעללו".

נבון ציין, כי אינו רואה כל קשר בין עתיד הרוטציה לבין חקירת הפרשה. „את הרוטציה יש לקיים", ציין השר.

שחל: נחוצה ביותר

שר־האנרגיה משה שחל, אמר שוועדת חקירה לפרשת אוטובוס 300 נחוצה היום יותר מאשר אי־פעם. שחל אשר סייר ביום שישי בשפרעם הביע סיפוק מהודעתו של פרס לפיה איננו מתנגד לחקור את הדרג המדיני", אך עם זאת הדגיש, שאין בדעתו לוותר על דרישתו להקמת ועדת חקירה לפרשה. „ללא חקירה לא ניתן להשיב על השאלות העומדות על הפרק" אמר שחל. שחל דחה את דברי ארנס מהם משתמע שהדרישה להקמת ועדת חקירה נועדה לטרפד את הסכם הרוטציה. „הופתעתי לשמוע דברים אלה. כל מי שקושר את הפרשה לעניין פוליטי, מאשים באופן אוטומטי את שמיר בטרם נחקר", אמר שחל.

על החנינה אמר שחל כי היתה הליך משובש שנוגד את רוח־החוק ויש מחלוקת אם בכלל יש סמכות לנשיא להעניק את החנינה. אמר שר־האנרגיה. לדבריו כל הצורה בה נעשה הדבר היא לא מכובדת, לא־ממלכתית ונוגדת לדעתו של שחל, את סדרי מינהל תקין. „אני מאד הצטערתי כאשר נודע לי הדבר. ואני מביע גם תמיהה וגם תרעומת עליכך שהיו צריכים לאמץ שיטות מן הסוג הזה לאחר הלקחים שנלמדו מפרשיות קודמות, הוסיף שר האנרגיה.

ח"כ רן כהן בעתירה לבג"צ:

כחברו לנשק של אלוף מרדכי נפגע העותר עמוקות מעלילת השווא

בג"צ ידון ביום ב' בכל העתירות בנושא

ח"כ רן כהן מר"צ טוען בתצהיר שהגיש ביום ו' לבג"צ, כי יש צורך לקיים חקירה מלאה בפרשת השב"כ, מאחר שהפרשה וספיחיה פגעו פגיעה אנושה בקשרים ובמערכת היחסים המורכבת והחיונית שבין צה"ל לשב"כ, פגיעה שיהיו לה השלכות בעתיד ביחס ליכולת תיפקודן של המערכות האלה ולאמון הבלתי־מסוייג אשר חייב לשרור בין שני הגופים. תצהירו של ח"כ כהן הוגש לבג"צ כתוספת לעתירה שהגישה תנועת ר"צ לבג"צ בתביעה לפתוח בחקירה בפרשת ראש השב"כ ולבטל את החנינה שהעניק נשיא המדינה. לעתירה גם הצטרפה ח"כ שולמית אלוני.

כותב ח"כ רן כהן בתצהירו: „במסגרת שירות המילואים, נמצא העותר תחת פיקודו הישיר של אלוף מרדכי, והוא משרת עמו במעגד הקרבי של צה"ל זה 20 שנים. כחבר חברו לנשק וידידו, נפגע העותר פגיעה עמוקה ונחרד ממה שמצטייר כעלילת שווא מכוונת, שנמשכה 15 חודשים ולא נפסקה גם כאשר התברר בעליל כי היא יכולה לפגוע בקצינים בכירים ועתידי זכויות בצבא".

ח"כ כהן טוען, כי הצבא מימן את הוצאותיו המשפטיות של האלוף מרדכי בגין ההליכים שננקטו נגדו על־יסוד עלילת שקר, כן נטען, כי פרשת השב"כ פגעה פגיעה קשה בערכי טוהר הנשק, ערכי הדמוקרטיה ושלטון החוק בצבא, ואילו חקירה בפרשה תביא לטיהור האווירה ומניעת פגיעה כזו בעתיד.

הדיון בעתירות ביום ב'

בג"צ ידון ביום ב' הקרוב בשלושת העתירות שהוגשו נגד החנינה לאנשי השב"כ ובדרישה לפתוח בחקירה בפרשה.

הדיון יתקיים אחר הצהריים. עם סיום הדיון בעתירות אלה ימשיך בג"צ לשמוע את טיעוני הצדדים בעתירה אותה הגיש קודם לכן רפי מלכה נגד ראש הממשלה וראש השב"כ.

ההרכב שישב בדין יהיה בראשות נשיא בית המשפט העליון השופט מאיר שמגר, ולצידו ישבו המישנה לנשיא השופטת מרים בן פורת והשופט אהרון ברק.

כתב עתי"ם מציין, כי את העתירות לבג"צ, לביטול החנינה ופתיחה בחקירה הגישו בנפרד, תנועת ר"צ, משפטן מירושלים ושני משפטנים מתל אביב. (עתי"ם).

האחיות יאיישו

(המשך מעמוד א')

קיבלו האחיות את הצעת קיסר להחזיר את המצב שלפני החרפת המאבק, אז כל מנהל בית־חולים יוכל בעצמו להחליט בנוגע לביטול צווי החרום.

פגישה אצל הכרמלד

יו"ד האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הכרמלד, זימן להבוקר כ־9 את נציגי משרדי האוצר, הבריאות ואחיות בתי החולים לפגישה במשרדו. הכרמלד הודיע כי יעשה נסיון נוסף להכשיר את הקרקע לפתיחת משא־ומתן ענייני ורצוף לפתרון הסיכסוך ולהביא לכך שבתי־החולים יחזרו לתיפקוד תקין ושיושם קץ לסיבלם של החולים.

קיסר עם האחיות

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר, נועד אתמול לפני הצהריים, ביוזמתו, עם נציגי האחיות השובתות בבתי־החולים, במגמה להחזיר את הצדדים לשולחן המו"מ המשותף ולהימנע מהחרפת הסכסוך, הגורם סבל גובר והולך לחולים בבתי החולים.

קיסר ביקש מנציגי האחיות להשיב את העבודה בבתי־החולים למתכונת המצב שהיה בסוף השבוע, לפני הוצאת צווי הריתוק, כלומר, לתת את השירות בכוח אדם הדרוש ולאייש את מחלקות האישפוז וחדרי המיון.

הרופאים: נשקול צעדים

רופאי בית־החולים בילינסון הודיעו, כי אם לא תבוא שביתת האחיות לידי סיום, הם ישקלו נקיטת צעדים משלהם.

מכל בתי החולים מרווחים כתבי עתי"ם על חולים המתבוססים בשתן ובצואה ואין מי שיענה לקריאותיהם בזמן, נמסר על חולים ותוקים למיטות שאין משנים את תנוחותיהם, על עירויים שנסתמים או על שקיות לאיסוף שתן המתפוצצות מחמת איחור בהחלפתן.

נעמ"ת: לא להירתע מחקירה

תנועת נעמ"ת דורשת לאלתר להקים ועדת חקירה לפרשת השב"כ. מועצת התנועה שננעלה ביום ו' בתל־אביב, קראה לממשלה „לא להירתע מלחשוף את הדרג המדיני" — בהחלטה שהובאה לאישור המועצה, על ידי מזכ"ל נעמ"ת, מאשה לובלסקי, תמכו צירות המערך ור"צ ואילו נציגות הליכוד התנגדו

אנו מודיעים בצער על פטירתה של
רחל אצ'יסשי
אמו של חברנו יצחק אוסיר
ומשתתפים באבלה של המשפחה
קיבוץ עין החורש

לחברינו מתתיהו שור ומשפחתו
משתתפים באבלכם במות האחות
חיה ליפניק
בית כפר מנחם

ההצעה לוועדת חקירה עשויה לגרום

(סוף מעמוד ראשון)

מאיימות סיעת „שינוי" לפרוש מן הממשלה. אם בעקבות התפטרות השר רובינשטיין יתפטר שר „יחד" עזר וייצמן, ישתנה האיזון הקואליציוני. אם אחריהם יתפטרו אולי שרים נוספים ממפלגת העבודה — יווצר משבר שלא יאפשר למפלגת העבודה להישאר בממשלה.

דילמה קשה

הגילוי של השרים רובינשטיין (ב„מבט") ושחל (בגלי צה"ל) אתמול כי בדיון בבית רה"מ ב־6 ביוני שנה זו, גילה ראש השב"כ כי כל פרשת עדויות השקר בפני ועדות החקירה היתה בידיעת הדרג המדיני — יצר מבוכה במפלגת ה„עבודה" קושי בלתי נסבל אם לא תוקם וועדת חקירה, שכן במקרה כזה תיתן מפלגת העבודה את ידה להעברת ראשות הממשלה לידי החשוד לכאורה בהוראה ובסיוע לטישטוש ראיות בפני וועדות חקירה.

בהקשר זה ציינו במפלגת העבודה את דבריו החמורים של השר יצחק נבון אתמול בראיון „יומן השבוע" ב„קול ישראל", בהם שאל בין היתר, מה היה קורה אילו תת אלוף יצחק מרדכי לא נמצא באופי כה חזק והיה שולח יד בנפשו.

עמדת לוי ושרון

אף על פי שמחוגי שמיר נמסר כי כל שרי הליכוד וכן השרים הדתיים מתנגדים לוועדת חקירה, ציינו אנשי חוגים יודעי דבר, כי דוד לוי הוא בעד וועדת חקירה, וגם אריאל שרון, לפי התבטאותו בישיבת הקבינט ביום ד' שעבר בבוקר, תומך בחקירת הדברים עד היסוד. עם זאת, לוי ושרון יצביעו לפי מצפונם רק אם סיעת הליכוד תתיר הצבעה לא מפלגתית. בינתיים קמו אמש עוררים על כוונת שמיר להעביר את סוגיית וועדת החקירה מן הממשלה לקבינט. השרים נבון וכר לב וכן שרים בליכוד אמרו, כי הנושא צריך להיות נדון ומוצבע במליאת הממשלה, ולא בקבינט.

אמש נועדו „שרינו" בבית רה"מ שמעון פרס עד שעת לילה מאוחרת, כדי לגבש עמדה לקראת ישיבת הממשלה. בישיבה השתתפו גם שר „שינוי" אמנון רובינשטיין ושר „אומץ" יגאל הורוביץ. בבית שמיר בירושלים התייעצו שרי הליכוד וסיכמו נגד הקמת וועדת חקירה.

ראש־הממשלה שמעון פרס כינס אמש את פורום „שרינו" בביתו, כדי לגבש עמדה לקראת ישיבת הממשלה, העומדת להקדיש את כל זמנה היום לדיון בפרשת החנינה של ראשי השב"כ והשלכותיה, וככלל זה הצעת ההחלטה של השרים משה שחל ואמנון רובינשטיין להקים ועדת חקירה לפי חוק לעניין אחריות הדרג המדיני.

שר „שינוי", אמנון רובינשטיין, הוזמן להשתתף ב„שרינו" נוכח עמדתו, שאם לא תוקם ועדת חקירה, ישקול פרישה מן הממשלה.

הדלפה מומכית משמיר

אחת ההצעות שהועלו ב„שרינו" כתחליף לוועדת חקירה היא הוראה ברבים מטעם מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר, שתענה על השאלה האם ראש השב"כ פעל על דעת שמיר, ואם כן, האם שמיר העניק לו גיבוי בוועדות החקירה, ותוך כך גרם עינוי דין לתת־אלוף יצחק מרדכי והפקירו. כתבתנו מעירה, כי קלוש הסיכוי ששמיר ייענה לתביעה מעין זו.

שמיר קיים בסוף השבוע שיחות עם שרים בליכוד ובגוש הדתי והעלה, כי קיימת אחדות דעים נגד הקמת ועדת חקירה. גם השרים אריאל שרון ודוד לוי, המהווים אופוזיציה לשמיר ב„חרות", הם נגד הקמת ועדת חקירה. לוי לא ישתתף היום בישיבת הממשלה, עם תום האבל על מות אביו. לא ישתתף גם שר התחבורה חיים קורפו, השוהה בחו"ל.

אין רוב בממשלה

יצויין, כי גם אם גוש המערך בממשלה — „שרינו" והשרים רובינשטיין והורביץ — יגבש עמדה אחידה התומכת בוועדת חקירה, עדיין דרוש לגוש זה קול נוסף, מבין השרים הדתיים או הליכוד, כדי להשיג רוב מוחלט בממשלה. אולם בתוך המערך עצמו אין עמדה אחידה בעד ועדת חקירה. השרים אריק נחמקין וחיים בר־לב וכנראה גם יצחק רבין, מתנגדים לוועדת חקירה. גם יגאל הורביץ מתנגד. בעמדתו של ראש הממשלה חל שינוי מסויים בסוף השבוע בכיוון של הקמת ועדת חקירה. שני שרי מערך שהתבטאו בתקיפות בעד הקמת ועדת חקירה הם עזר וייצמן ויצחק נבון.

נראה, שגם אם יימצא בממשלה רוב להקמת ועדת חקירה — אפשרות שאינה נראית סבירה כרגע זה — יעצור מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר את הדיון לפני ההצבעה ויתבע להעביר את הנושא לקבינט. סמכות זו מוקנית לו על־ידי ההסכם הקואליציוני. בקבינט תיפול ההצעה או בתוצאת תיק"ו (התפלגות מערך־ליכוד), או אף בהצטרפות שרים כרבין וברלב לליכוד נגד הקמת ועדת חקירה.

„בהצעת ההחלטה שלהם לממשלה, מציעים השרים שחל ורובינשטיין להקים ועדת חקירה סודית, שתחקור את הטענות שהועלו לגבי שיבוש הליכי משפט ואת שאלת הפיקוח והאחריות של הדרג המדיני על פעולות השב"כ.

מוכנים ללכת לבחירות

כאמור, מ"מ ראש־הממשלה השר יצחק שמיר קיים בסוף השבוע סבב שיחות והתייעצויות עם שרי הליכוד והשרים הדתיים, שבהם גובשה עמדה אחידה של כל שרי הליכוד נגד ועדת חקירה בעניין השב"כ. מקורות המקורבים לשמיר אמרו אמש כי התנגדותם של שמיר והליכוד לוועדת חקירה היא קטגורית, והם יהיו מוכנים אף ללכת לבחירות מוקדמות בעניין זה. עוד ציינו אותם מקורות את עמדתו של השר יגאל הורביץ אשר אף הוא הביע התנגדות נחרצת להקמת ועדת חקירה. בליכוד מאשימים את חלק משרי העבודה במניעים של עצבנות לקראת מועד הרוטציה ובניסיון לחפש דרך לסיום פעולתה של הממשלה. בעיקר נשלחו הרמזים כלפי השרים שחל ווייצמן. בליכוד טוענים כי מניעיהם הם פוליטיים מובהקים.

מקורות המקורבים לשר שמיר דחו את התביעה שנשמעה בסוף השבוע כלפי השר שמיר שיאמר בממשלה האם ידע על הפרשה והאם נתן לה גיבוי. אותם מקורות אמרו כי כל התבטאות בנושא תהיה בבחינת חשיפת סודות נוספים.

אלוני: שמיר חסר אחריות ובלתי־מוסרי

מאת ירון זליג,
כתב „על המשמר" בחיפה

„זה יהיה אסון למדינת־ישראל אם האיש הזה, יצחק שמיר, יהיה ראש־הממשלה. הוא חסר אחריות, א־מוסרי ומצפצף על החוק. שמעון פרס לדאבוני נכנס לו הג'וק לראש שהוא שומר על האחרות ושהוא יעביר באלגנטיות את השלטון — נכס פרטי שלו — לאדם הנוראי, הא־מוסרי הזה", כך אמרה ביום שישי ח"כ שולמית אלוני בדברה במועדון החובל הימי בחיפה.

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב ־טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341662
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגדל העיר 102—121, טל' 6—224125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 35134 רח' פבזנר 17, טל' 671673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040

הפרופ' זמיר תוקף את עו"ד כספי:

מעורבות עורכי דין פרטיים בפרשת השב"כ — תופעה חמורה

בהודעה מטעמו אומר זמיר: דברי כספי על סירובי לגונן על ראש השב"כ אינם מדוייקים — ההסתערות על הצעתי לפתור הפרשה על־ידי התפטרות ראש השב"כ ועוזריו עיוות והטעייה — פרשת החנינה: סוב־יודיצה

מאת כתב „על המשמר"
לענייני חוק ומשפט

בית־המשפט הגבוה לצדק ידון מחר אחה"צ בשלוש העתירות לבג"ץ שהוגשו בפרשת השב"כ, נגד נשיא המדינה, הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה, שרי המשפטים והמשטרה ומפכ"ל המשטרה. העתירות יידונו יחד על־ידי ההרכב הבכיר של בית־המשפט העליון הכולל את הנשיא מאיר שמגר, מ"מ מקום הנשיא מרים בן־פורת והשופט אהרון ברק.

הדיון בעתירות יהיה פתוח, שכן לא ידונו בו בעניינים סודיים הקשורים בשב"כ, אלא רק בשאלה המהותית האם יש לקיים חקירה בנושא והאם החנינה מטעם הנשיא היתה חוקית.

זמיר נגד כספי

אתמול סערו הרוחות בקרב מקורבי היועץ המשפטי לממשלה היוצא, הפרופ' יצחק זמיר ובקרב משפטנים בכירים במשרד המשפטים, זאת, בעקבות הראיון של עורך־הדין רם כספי ביומן השבוע בטלוויזיה.

בראיון זה אמר כספי, שהיה בין יוזמי בקשת החנינה מן הנשיא ל־4 אנשי השב"כ, כי התבקש כבר לפני 3 חודשים לסייע לאנשי השב"כ משום שהיועץ המשפטי לממשלה דאז, הפרופ' יצחק זמיר, לא היה מוכן לייצג את אנשי השב"כ.

כספי טען עוד כי רעיון החנינה עלה כאשר הפרשה כולה הגיעה למבוי־סתום, בעוד שהיועץ המשפטי לממשלה החדש יוסף חריש הגיע למסקנה שאינו יכול להחזיר את תלונת הפרופ' זמיר מהמשטרה ויהיה עליה לחקור את הנושא. כספי טען כי היועץ חריש היה מודע לכל תהליך החנינה.

הפרופ' זמיר עצמו הגיב אמש לראשונה בהודעה רשמית מטעמו על ההתפתחויות בפרשת השב"כ, בהגיבו בכך על דבריו של רם כספי בראיון בטלוויזיה. אמר זמיר:

„ראשית, עו"ד רם כספי טען כי נתבקש על־ידי ראש הממשלה לפני 3 חודשים לסייע לשב"כ וזאת משום שסרבתי לגונן על שירות הביטחון דברים אלה אינם מדוייקים. השב"כ זכה תמיד לייצוג נאמן שלי ושל פרקליטות המדינה. שאלת הייצוג המשפטי נתעוררה לראשונה רק לפני כחודש, סמוך מאד לפרישתי מתפקידי, כאשר הוגשה עתירה לבג"ץ נגד ראש השב"כ.

תופעה חמורה

בהתאם לעיקרון המשפטי בדבר ניגוד עניינים לא יכולתי לייצג את ראש השב"כ בעתירה זו, לאחר שקודם לכן הגשתי תלונה למשטרה בחשד של ביצוע עבירות חמורות ואף תבעתי את השעייתו מתפקידו בגלל חשד זה. רק אז, ולא לפני 3 חודשים, הודעתי על־כך לראש הממשלה. עו"ד כספי, לדבריו, החל לטפל בעניין זה כיועץ משפטי של השב"כ זמן רב קודם לכן ללא ידיעתי. המעורבות של עורכי־דין פרטיים כיועצים משפטיים של גורמים ממשלתיים, ללא ידיעה ואישור של היועץ המשפטי לממשלה, הינה תופעה חמורה שיש בה משום ערעור המעמד של היועץ המשפטי לממשלה וסכנה לשלטון החוק במדינה. לפיכך, יש להסתייג ממנה בתוקף רב".

לא תואם הצעתי

„שנית, עו"ד רם כספי אמר כאילו הפתרון לפרשת השב"כ בדרך של התפטרות ראש שב"כ תואם הצעה שלי וניתן היה להסיק שפתרון זה גם מקובל עלי — ואין זה נכון. אמנם נכון שבשלב מסוים של טיפולי בפרשה זו, לפני שהגשתי את התלונה למשטרה, הייתי מוכן לשקול בחיוב הצעה לפתרון שיתבסס על התפטרות ראש השב"כ ועוזרים בכירים נוספים בשב"כ, אך הצעה כזאת לא הועלתה בפני ולכן אף לא נערך כל דיון בה. מאז חלו בפרשה זאת התפתחויות חשובות ונתעוררו שאלות חדשות, אשר שינו את המצב בפרשה באופן מהותי וחייבו לדעתי עריכת חקירה, אם על־ידי המשטרה — על יסוד התלונה שהגשתי — ואם על־ידי ועדת חקירה ממלכתית.

„ימים אחדים לפני שנתקבלה החלטת הקבינט בדבר ההתפטרות והחנינה נשאלתי על־ידי גורם רשמי אם אהיה מוכן לתמוך בפתרון הפרשה בדרך של התפטרות ראש השב"כ. השבתי מיד לאותו גורם, כי לדעתי דרך זאת לא תהווה פתרון ראוי ומספיק לפרשה ולכן לא אהיה מוכן לתמוך בה.

עיוות והטעייה

נוסף לכך, ככל שנודע לציבור, ראש השב"כ עדיין ממשיך לכהן בתפקידו ואף לא נקבע מועד לסיום תפקידו ויתר אנשי השב"כ שהיו חשודים בביצוע עבירות שונות, אף כי זכו לחנינה, אינם אמורים כלל להתפטר מתפקידם בשב"כ. במצב זה עצם ההסתמכות עליי כדי להצדיק את ההסדר עליו החליט הקבינט הינה עיוות והטעייה".

„שלישית, בעניין סמכות החנינה של הנשיא, הבעתי את עמדתי בעניין זה בחוות־דעת שהכנתי לפי בקשת ראש־הממשלה לפני שנה. אולם עכשיו אני מנוע מלהגיב על הדברים שהושמעו בליל שבת על־ידי עו"ד כספי בעניין זה, משום שהעניין תלוי ועומד בפני בית־המשפט הגבוה לצדק ולכן הינו סוב־יודיצה".

תסיסה במשרד

בינתיים סוערות הרוחות במשרד המשפטים ומשפטנים אחרים אף הביעו רצון לפרוש מן השירות אם תימשך השחיקה במעמד היועץ המשפטי לממשלה ויהיה קשה לשקם את הנזק שכבר נגרם למערכת המשפטית כתוצאה מאי־קבלת יעוציו של היועץ המשפטי ותקיפתן האישית של הפרקליטות הבכירות במשרד המשפטים.

מחר — העצרת „נצעד יחדיו" של התנועות הקיבוציות מכל הזרמים

תנועת הקיבוץ הדתי בשיתוף התק"ם, הקיבוץ הארצי, תנועות הנוער וגופים נוספים — יקיימו מחר אחה"צ עצרת המונים מול משכן הכנסת בסיסמה „נצעד יחדיו". הקיבוץ הדתי יוזם האירוע והגופים הרבים הצטרפו ליוזמה זו. יקראו למנוע פילוג וקיטוב בעם בין חילוניים ודתיים על רקע האירועים האחרונים. בעצרת יטלו חלק וישאו דברים: נשיא המדינה חיים הרצוג, ראש עיריית ירושלים טדי קולק, אנטולי שצ'רנסקי, מזכירי התנועות הקיבוציות, הרבנים הראשיים והסופר עמוס עוז.

במזכירות הקיבוץ הארצי רואים חשיבות רבה ביוזמה זו של הקיבוץ הדתי שמתגלת כגורם דתי־ציוני הפועל למיתון ולהבנה בין הזרמים השונים בציונות.

בקיבוץ הארצי שקרא לחבריו ולפעיליו ליטול חלק בעצרת מחר, מביעים תקווה, כי מהלך זה של הקיבוץ הדתי ישפיע על המפד"ל להתמתן מעט בנושאי הפרדת דת ומדינה ובנושאים אחרים.

בבית הקיבוץ הדתי הוקם מטה מיוחד לעצרת. שם פועלים לגייס גופים רבים בציבוריות הישראלית להצטרף לקריאה „נצעד יחדיו". מזכיר הקיבוץ הדתי יצחק פלנר אמר השבוע בראיון לבטאון התק"ם: „ישנו טירוף אמיתי. המסכן את כל הטוב, היפה והחשוב שאתם ואנחנו מנסים לעשות בארץ הזאת. מה שמתסכל ומפחיד יותר, זאת התחושה של חוסר אונים והזנחת דרכי התידברות והתסברות. רוב הציבור מעוניין לחיות ביחד ובסובלנות ולמרות זאת — כולנו נותנים לציבורים קיצוניים לקבוע את המהלכים" אמר פלנר.

8 מחבלים נהדפו כשניסו לתקוף מוצב של צד"ל

מאת יהודה צור,
כתב „על המשמר"

8 מחבלים התקיפו בסוף השבוע את מוצב צד"ל שבי מעבר חולה בגבול הצפוני של רצועת הביטחון באיזור טייבה.

8 המחבלים ואולי יותר, פתחו באש לעבר חיילי צד"ל הנמצאים במקום, זמן קצר בלבד לאחר שמטען חומר־נפץ התפוצץ כמה עשרות מטרים משם בעת שסיור של צד"ל עבר במקום.

המחבלים ניסו להתקדם לעבר המוצב, אולם חיילי צד"ל הדפו אותם ולאחר כמה דקות של חילופי־אש נמלטו המחבלים.

פרקליטיו של סלע ינסו להסדיר הליכי „תישאול"

עורכי הדין חיים צדוק ורם כספי ינסו לשכנע האמריקנים לחקור את תת־אלוף סלע בישראל וכן להעניק לו חסינות מתביעה

מאת זאב בליצר,
כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — פרקליטי תא"ל אביעם סלע יפגשו השבוע בוושינגטון עם התובע של מחוז קולומביה ועם נציגים אחרים של משרד המשפטים האמריקני החוקרים את פרשת פולארד.

עורכי־הדין הישראלים חיים צדוק ורם כספי ועמיתם האמריקני לאונרד גרמנט ינסו להסדיר את הליכי חקירתו של סלע בידי האמריקנים.

סלע, מואשם בכך שבהיותו סטודנט באוניברסיטת ניו־יורק היה המפעיל הראשון של פולארד כאשר החל לעבוד בשירות ישראל ב־1984. חלקו בפרשה נחשף על־ידי פולארד עצמו. המשתף פעולה עם שלטונות ארה"ב כחלק מנסיון להסדר עמם. האמריקנים מאיימים להגיש כתב אישום רשמי נגד סלע.

כן שוקלים האמריקנים הגשת כתב אישום נגד פעיל יהודי בניו־יורק, שלדבריהם הפגיש את פולארד עם סלע, זהותו של המפעיל היהודי איננה נחשפת בפומבי. אולם חבר המושבעים המתכנס בחשאי בוושינגטון יודע אותה.

נציגי ישראל אמרו, כי סלע, שהוא כיום מפקד בכיר בחיל האוויר הישראלי, מוכן להיפגש עם האמריקנים, אולם על־פי התנאים שלפיהם נפגש עמם ישראלים אחרים, ששמם שורבב לפרשה.

לפיכך ילחצו עורכי־דינו של סלע על האמריקנים להעניק לו חסינות בהעמדה־לדין בתמורה לשיתוף פעולה מצידו בחקירה. כן יעמדו על־כך, שסלע יתושאל בישראל.

האמריקנים חושדים, שסלע קיבל היתר ממפקדת חיל־האוויר לשלם לפולארד עבור המסמכים שגנב והם מאוכזבים מכך שחלקו של סלע נחשף על־ידי פולארד ולא על־ידי ישראל עצמה בתחילת החקירה.

בעקבות עיסקת הטיעון עם התביעה:

שטרן יודה ב־12 סעיפי אישום ויוטלו עליו 6־8 שנות מאסר

6 עד 8 שנות מאסר יוטלו על משה שטרן, מי שהיה מנהל בנק צפון אמריקה בירושלים — כך עולה מהסדר עיסקת טיעון, עליה חתם שטרן, שהוגשה ביום ו' לבית המשפט המחוזי בירושלים.

על־פי העיסקה, יודה שטרן ב־12 סעיפי אישום של גניבת כספים מהבנק, בסכום כולל של 11 מיליון דולרים. אותם גנב שטרן מהבנק במשך כשנתיים. כאשר לשלושה סעיפי אישום אחרים יכריע בהם בית־המשפט לאחר שישמע ראיות ובסיכום. „הנאשם ימסור הסברים מאוחר, לפי דרישת נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים, בכל הקשור לעניינים כספיים הקשורים לבנק" — נאמר בעיסקת הטיעון. שהוגשה לבית־המשפט ועליה חתמו מצד אחד שטרן ובא־כוחו עו"ד דן שינמן, ומהצד השני פרקליט מחוז ירושלים, עו"ד אשר פלגי, והתובע עו"ד שמעון דולן.

עוד נאמר בעיסקת הטיעון: „בא־כוח המאשימה ובא־כוח הנאשם יציעו לבית־המשפט, כי בגין האישומים בהם יורשע ייגזר עליו עונש שלא יפחת מ־6 שנות מאסר ולא יעלה על 8 שנות מאסר. בא־כוחו יהיה רשאי לשכנע את בית־המשפט לגזור עליו את המינימום ובא־כוח המאשימה — את התיקרה, מוסכם, כי המאשימה תבקש להטיל עליו קנס כספי והנאשם יהיה חופשי לשכנע את בית המשפט כי לא יוטל עליו קנס".

הצדדים חתמו גם על סעיף בעיסקה, לפיו, אם לא ימלא שטרן אחר התנאים — תוכל התביעה לחזור בה מהאישום הנוכחי ולהגיש נגדו כתב־אישום חדש.

לבית־המשפט הוגש כתב־אישום מתוקן נגד טרן, בו מצויין גם חלקה של הדסה מונסה, לשעבר מנכ"ל בנק צפון אמריקה. נאמר, כי מונסה גנבה את כספי בנק צפון אמריקה כדי להשפיע באמצעות הכסף הגנוב על שערי מניות בנק צפון אמריקה שנסחרות בבורסה, זאת באמצעות 7 חשבונות של לקוחות בדויים. שטרן ידע על כך בדיעבד ושיתף פעולה, נאמר שם.

לשטרן עצמו מיוחסים 15 סעיפי אישום של משיכת כספים במזומן, הוצאת שיקים בנקאיים וגניבתם, העברת כספים מחשבונות לקוחות לחשבונות שבשליטתו. (עתי"ם)

ההסתדרות הציונית העולמית

מושב הועד הפועל הציוני ירושלים ל/7

סדר יום

יום ראשון, כ"ג בסיון תשמ"ו, (29 ביוני 1986)
מליאה מס' 1 — אולם פינקוס, בנייני האומה.
19:30
ישיבת פתיחה חגיגית
דברים: מר אפרים אבן, יו"ר הועד הפועל הציוני.
ברכות: מר חיים הרצוג, נשיא מדינת ישראל.
מר טדי קולק, ראש עיריית ירושלים.
הרצאה: מר אריה דולצין יו"ר הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית
הרשמת הצירים במלון רמדה רנסנס
היום החל מ־09.00 בבוקר

יום שני, כ"ד בסיון תשמ"ו (30 ביוני 1986)
מליאה מס' 2 —
כל האירועים מתקיימים במלון רמדה "רנסנס"
8:30 — 11:00
— מנויים של חברים חדשים.
— עניינים תחוקתיים.
— דו"ח ועדת המעקב ליישום החלטות הקונגרס הציוני הל' וועדי הפועל, ד"ר נפתלי אילתי, יו"ר הועדה.
— דו"ח על מפעל החברות, פרופ' יצחק ורשבסקי, ראש המחלקה לארגון.
— דו"ח האגף האמריקאי, גב' ברניס טננבאום, יו"ר האגף האמריקאי.
11:00 — 12:00
רב שיח בנושא: "תנועה עולמית של מגשימי עליה, בתוך ההסתדרות הציונית העולמית".
12:00 — 14:00
4 ישיבות קונטיננטליות בהשתתפות נציגי המגשימים.
1) ארה"ב —
2) אמל"ט —
3) ארצות דוברות צרפתית —
4) ארצות דוברות אנגלית
מליאה מס' 3
15:00 — 16.30
דברים: מר חיים אהרן, ראש המחלקה לעליה ולקליטה
מר יעקב צור, שר הקליטה
16:30 — 18:00
דיון בנושא: תנועה עולמית של מגשימי עליה, בתוך ההסתדרות הציונית העולמית.
מליאה מס' 4
19.30 — 20.30
הרצאת מר שמעון פרס, ראש הממשלה.
20.30 — 23.00
המשך הדיון בנושא: תנועה עולמית של מגשימי עליה בתוך ההסתדרות הציונית.

יום שלישי, כ"ה בסיון תשמ"ו (1 ביולי 1986)
8:30 — 10.00
ישיבות הבריתות והארגונים
מליאה מס' 5 —
10:00 — 13:00
דיון בנושא: מוסד השליחות בעקבות דו"ח לנדאו.
13.00 — 15:00
הפסקה
מליאה מס' 6
15:00 — 16:30
המשך הדיון בנושא מוסד השליחות בעקבות דו"ח לנדאו.
16:30 — 18:00
דיון בנושא הבחירות בישראל לקונגרס הציוני
מליאה מס' 7
19:30 — 23:00
לזכרם: ד"ר ישראל גולדשטיין ז"ל
נחום סוקולוב ז"ל
— המשך הדיון בנושא הבחירות בישראל לקונגרס הציוני.

יום רביעי, כ"ו בסיון תשמ"ו, (2 ביולי 1986)
במלון "רמדה רנסנס"
ישיבות 3 ועדות
8:30 — 13:00
ועדה מס' 1: — תנועה עולמית אוטונומית של מגשימי עליה, במסגרת ההסתדרות הציונית העולמית —
ועדה מס' 2: — מוסד השליחות בעקבות דו"ח לנדאו. —
ועדה מס' 3: — הבחירות בישראל לקונגרס הציוני —
מליאה מס' 8
15:30 — 16:30
הרצאת השר משה ארנס.
16:45 — 18:30
— הנחת זרים על קברו של חוזה המדינה
— טקס חנוכת מדרשת הר הרצל, ע"ש אריה צימוקי ז"ל.
מליאה מס' 9
19:30
— דו"ח יושבי ראש הועדות.
— קבלת החלטות
נעילת המושב
דברי סיכום: — מר אריה דולצין,
יו"ר הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית.
— מר אפרים אבן, יו"ר הועד הפועל הציוני.

המחבל הפלשתיני הודה במדריד בנסיון לפוצץ מטוס אל־על באוויר

המחבל, נאצר חסאן עלי, שיכנע איש עולם תחתון ספרדי להבריח מזוודה „מלאה הרואין" לישראל תמורת 32 אלף דולר ■ המטען תוכנן לפיצוץ בשעה 16.00 בשעה שהמטוס היה אמור להיות באוויר

מאדריד. — מחבל פלשתיני הודה במדריד, כי הוא האיש שניסה לפוצץ מטוס אל־על באמצעות מזוודה מלאה חומרי נפץ. נודע כי למחבל נאצר חסאן עלי היה דרכון סורי.

המזוודה התפוצצה ביום חמישי לאחר שהתגלתה על־ידי איש בטחון של אל־על וגרמה לפציעתם של 13 בניאדם בנמל התעופה הבינלאומי של מאדריד. המחבל הודה, כי המטען צריך היה להתפוצץ לאחר המראת המטוס.

דוברת המשטרה אמרה, כי החשוד הוא נאצר חסן אל עלי, פלשתיני, חבר ארגון הטרור הערבי „אבו מוסא". הוא הודה, שהכניס את חומרי הנפץ למזוודה וזו התפוצצה בעת שהמזוודה הובאה לדלפק אל־על, כדי להעלותה על המטוס שעמד להמריא לתל־אביב.

„חסן הודה, כי מתקן ההשהייה תואם שהמזוודה תתפוצץ בעת שהמטוס יהיה באוויר. הפיצוץ צריך היה להיות בשעה 16.00 לפי שעון גריניץ' ביום חמישי", אמרה דוברת המשטרה.

מזוודת הרואין

עוד מסרה, כי חסן שילם לאזרח ספרדי, איסאיאס מנואל ג'אלאפה, 32 אלף דולר, כדי שיקח עמו את המזוודה לישראל. לג'אלאפה נאמר, כי במזוודה הוחבא הרואין.

ג'אלאפה נעצר מיד לאחר הפיצוץ וחסן נעצר ביום שישי לפנות בוקר. לאחר שנתגלו אצלו מסמכים מזוייפים ובדירתו נמצאו חומרי נפץ.

דוברת המשטרה אמרה, כי חסן קיבל הוראה לבצע את ההתקפה בפאריס אולם תוקף אשרת הכניסה שלו לצרפת פקע לפני שמצא שותף.

חסן יצא למאדריד בסוף אפריל ושם התיידד עם ג'אלאפה, שלדברי המשטרה הוא עבריין ידוע ושיכנע אותו כי יקח עמו משלוח של הרואין לתל־אביב. ג'אלאפה לא ידע, כמובן, שבמזוודה הוטמנה פצצה.

הנוסעים לא ראו

מטוס אל־על בטיסה 396 ממדריד, שהגיע ב־03.30 לפנות בוקר לנמל בן גוריון, הביא אתו את הנוסעים, אשר למעשה לא ראו דבר.

רובם כבר היו מעבר לביקורת הרישום והדרכונים והיו בקירבת המטוס עצמו לקראת עלייה, כאשר אירע הפיצוץ במדריד, כך שאת אשר סיפרו בהתרגשות רבה בבואם לנמל בן גוריון שמעו למעשה מאנשים אחרים ולא ראו דבר.

אחד הנוסעים, משה טריווקס, עזב את הדלפק 20 דקות לפני שאירע הפיצוץ. הוא סיפר לאחר מכן, שאיש הבטחון נפצע קל בלבד, בניגוד לפרסומים. כבר חזר לעבודתו ונראה נותן הוראות במקום, כשעה וחצי אחרי הפיגוע.

טריווקס סיפר, כי לאחר הפיצוץ, שנשמע היטב גם מן העבר השני של הטרמינל, התארגנו אנשי המשטרה המקומית במהירות. לאחר שבדקו את כל הנוסעים, הורידו מהמטוס את כל המזוודות, ונוסעיו נאלצו לעבור את כל התהליך פעם נוספת, כדי להיות בטוחים שלא הוחדר עוד מיטען למטוס ה„בואינג 767" בטרם המריא, באיחור של כ־5 שעות בדרכו לישראל. (ע״צ, ע״ר, עתים)

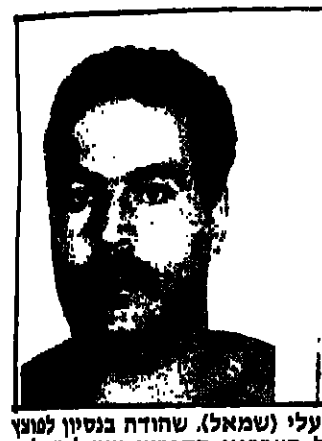

המחבל הפלשתיני חסאן אל עלי (שמאל), שהודה בנסיון לפוצץ את מטוס אל־על בעזרתו של העבריין הספרדי מנואל ג'אלפה (ימין) (צילום אי.פי.)

במפגש בין נציגי „סובלנות" והתקשורת:

כותרות „רגועות וחלביות" לא יצננו „מלחמת התרבות"

נציגי תנועת „סובלנות" פרופ' אפרים קציר ומיכל זמורה־כהן קראו ביום ו' לעודד את ערכי הסובלנות ולמנוע אלימות מילולית בעתונות ובאמצעי התקשורת, בישיבת מליאת מועצת העתונות, שהתכנסה יחד עם נציגי התנועה ב„בית סוקולוב" בת״א.

תנועת „סובלנות" היא „תנועה על מפלגתית להוקעת האלימות בישראל", שחברי הנשיאות שלה הם פרופ' א. אורבך, השופט חיים כהן, פרופ' א. קציר, ד"ר א. רימלט וד"ר א. שוראקי.

פרופ' קציר הדגיש, כי האלימות המילולית הפכה לעניין של יום יום, אפילו בכנסת. לכך נוספו האירועים המחרידים של השחתת תחנות אוטובוס ופגיעה בספרי קודש ובבית כנסת. גילויים של חוסר סובלנות מתבטאים גם בלוחמה נגד האוניברסיטה המורמונית, בפסילת התנועה הרפורמית, בשאלה „מיהו גר", במניעת הקמת איצטדיון, בהתנגדות להקרנת סרטים בליל שבת, בתביעת אנשי „כך" לגירוש ערבים ובמניעת מפגשים בין נוער יהודי וערבי. על רקע זה, יש הכרח, לדעת פרופ' קציר, לטפח את הערכים של שמירה על כבוד האדם.

מזכ"ל מועצת העתונות יוסף קרני ציין, כי מועצת העתונות קבעה כללים של אתיקה מקצועית המבוססים על עקרונות מקובלים על הכלל: לשון תרבותית, גילוי סובלנות בויכוח, שמירה על כבוד האדם ואי הסתה על רקע לאומי, דתי או גזעי. הדובר הטעים, כי יש קושי בהגדרה של אלימות מילולית, ויש להבחין בין לשון לא מנומסת ולא סובלנית לבין אלימות.

נציגי העתונות, שהשתתפו בדיון, דחו את הטענות כאילו הבעיה תיפתר על ידי „כותרות רגועות" בעתונות, והדגישו כי יש לטפל בבעיה המורכבת בצורה יסודית במישור הציבורי.

רבין: סוריה אחראית לשיגור המחבל למדריד

מאת זכריה הורדי, כתב „על המשמר"

שר הבטחון יצחק רבין, שהופיע בשבתרבות בפתח־תקווה, האשים את סוריה בשיגורו של המחבל שניסה לפוצץ מטוס אל־על במדריד.

המחבל נושא דרכון סורי ונמנה עם הפלג לאבו־מוסה, הכפוף למרותו של אסד, נשיא סוריה ובחסותו. „אילו רצה אסד למנוע את התקפת המחבל, יכול היה לעשות זאת" — הטעים רבין.

רבין גילה עוד שחלק מהנשק, להתקפה על דוכן אל־על ברומא, הוברח דרך הדואר הדיפלומטי ששימש מדינות ערביות.

באשר למתיחות עם סוריה, הטעים שר הביטחון, שסוריה היא מדינה שאינה חוסכת כל מאמץ, ובלבד להתעצם צבאית. זו מדינה עויינת ותוקפנית כלפי ישראל, על אף קשייה הכלכליים החמורים, עם רמת־חיים נמוכה והפסקות חשמל של 3־5 שעות ביום, בעיר בירתה.

משטר זה, שפניו לערעור השקט בגבולות, הפך לספרטה של המזרח התיכון.

באשר לישראל, אמר רבין היא עושה הכל למניעת מלחמה, כי המלחמה כואבת מאוד. אך בסופו של דבר זה תלוי ברצונו של הצד השני. בתום דבריו על סוריה, הזהיר רבין, שעליה לדעת, כי מבחינה צבאית, היא הרבה יותר נחותה מצה"ל, המגלה עירנות ומוכנות, להשיב מלחמה שערה.

הרמטכ"ל בחברת ראשי השופרסל שתרמו פדיון 100 אלף שקיות ניילון שעליהן תדפיסים אמנותיים ללב"י. בתצלום: הרמטכ"ל מקבל את השקית הראשונה

ראשוני המירז' 2000 סופקו לחה"א המצרי

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

חה"א של מצרים קיבל אתמול את המשלוח הראשון של מטוסים מסוג מירז' 2000 מצרפת. את המטוסים הטיסו טייסים מצריים ישירות מפאריס, לשדה תעופה באזור קהיר. לאחר שסיימו שם סידרת אימונים על המטוס. המשלוח הוא חלק מעיסקה בין צרפת למצרים שנחתמה לפני 4 שנים ושוויה מיליארד דולר. צרפת התחייבה לספק 20 מטוסי מירז' אלפיים. מצרים אמורה לקבל את שאר המטוסים בתוך שנה.

הצטרפותם של מטוסי מירז' 2000 לחה"א המצרי מחישה את תהליך המודרניזציה של החיל בשנים האחרונות, שקלט אמצעי לחימה מערביים מתקדמים (מטוסי אף־16 מטוסי הוקיי ועוד) במקביל להוצאת מטוסים מיושנים כמו מיג 21 וסוחוי 7 משימוש החיל. קליטתם של מטוסי מירז' אלפיים ויכולתם לפעול בטווח של 800 ק"מ משפרת את יכולתו של ח"א המצרי לפעול הן בתחום האוויר־אוויר והן בתחום האוויר־קרקע.

גילויי הסטורי

צ'רצ'יל לחץ להקמת מדינה יהודית אך נכנע לתככים והתקפל

ווינסטון צ'רצ'יל, לחץ על שריו להסכים להקמת מדינה יהודית, לשם כך הקים, תוך כדי המלחמה, ועדה שאישרה את הקמת המדינה. בלחץ ובתככים של משרד החוץ הבריטי ובהתנגדות מפקדי הצבא „התקפל" צ'רצ'יל והתוכניות לא בוצעו.

פרטים אלה מגלה פרופ' גבריאל כהן במאמר המתפרסם בגליון החדש של „עת־מול", עתון לתולדות ארץ ישראל ועם ישראל, היוצא לאור מטעם משרד החינוך והתרבות ואוניברסיטת תל־אביב.

צ'רצ'יל הביא את שאלת ארץ ישראל לדיון בישיבת קבינט המלחמה הבריטי ב־2 ביולי 1943. עד אז לא היה דיון מדיני בשאלה זו. ראש הממשלה הצדיק בדבריו את „הצהרת בלפור" וחזר, כי הוא רואה עצמו קשור להתחייבות הנובעת ממדיניות זו.

לפי הצעת צ'רצ'יל הוחלט להקים ועדה שתדון בנושא הארץ־ישראלי. בהשפעתו, מספר פרופ' כהן, היתה הועדה מורכבת מאישים פרו־ציוניים. הוועדה הגישה לקבינט הצעה לחלק את פלשתינה בין היהודים והערבים וזו אושרה עקרונית.

התוכנית לא יצאה אל הפועל משום שטורפדה ע"י משרד החוץ וראשי הצבא, שהתנגדו להקמת מדינה יהודית. בשנת 1945 נגנזה התוכנית כליל, אף על פי שנראה היה, לדברי מחבר המאמר ב„עת־מול", כי היא נהנית מגיבוי פוליטי חזק, נמצאת על סף אישור בקבינט וקיימת אף נכונות לכפות אותה. (ש״ה)

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 10
קורט מאזור, מנצח; מקסים בוויאה, כנר; מרצל ברגמן, צ'לו; אלכסנדר וולקוב, פסנתרן
בתכנית: מיצירות מאטוס, בטהובן וברוקנר
תל־אביב, היכל התרבות
8.30 בערב
סדרה 8: הערב — 29.6.86

מוסיקה קלסית קלה
קונצרט מס' 6
קורט מאזור, מנצח; יהלי וופן, פסנתרן; בתכנית מיצירות: מנדלסון, חצ'טוריאן, ליסט, צ'ייקובסקי
תל־אביב, היכל התרבות
יום ב' 30.6.86, 8.30 בערב

קונצרט מיוחד
שלום רונלי־ריקליס, מנצח
תלמידי מכון רובין למוסיקה
ופיטר ורטהיימר, נגן סקסופון
מבצעים את יצירות התלמידים
תל־אביב, היכל התרבות
יום ג', 1.7.86, 8.30 בערב
חיפה, אודיטוריום חיפה
יום ד', 2.7.86, 8.30 בערב
ירושלים, תיאטרון ירושלים
יום ה', 3.7.86, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 11
זובין מהטה, מנצח; יצחק פרלמן, כנר; מקהלת נשים מתוך המקהלה הפילהרמונית תל־אביב
התכנית: ברהמס: קונצ'רטו לכנור; הולסט: „כוכבי הלכת"
תל־אביב, היכל התרבות
8.30 בערב
סדרה 1: יום ג', 8.7.86
סדרה 2: יום ה', 10.7.86
סדרה 3: מוצ"ש, 12.7.86 (ב־9 בערב)
סדרה 4: יום א', 13.7.86
סדרה 5: יום ב', 14.7.86

קונצרט למנויים מס' 10
זובין מהטה, מנצח
יצחק פרלמן, כנר
מקהלת נשים מתוך המקהלה הפילהרמונית תל־אביב
התכנית כנ"ל בתל־אביב
סדרות 1—5
ירושלים, בנייני האומה,
יום ד', 9.7.86, 8.30 בערב

הודעה למנויים
ב־15 ביולי 1986 יחל חידוש כרטיסי־המנוי לעונת תשמ"ז 1986/7. [illegible]

דקלה חברה לבטוח בע"מ (1)

דין וחשבון מקוצר ליום 31 בדצמבר, 1985
(מותאם להשפעת השינויים בכח הקניה של המטבע הישראלי)

מאזן
(בשקלים חדשים)

	ליום 31 בדצמבר 1985	1984 (2)
אגרות חוב של הממשלה או בערבותה	512,097	592,318
ניירות־ערך אחרים	225,314	6,442
הלוואות ופקדונות בבנקים	1,238,182	734,855
רכוש קבוע ומקרקעין	229,795	250,576
פרמיה לגביה ויתרות סוכנים	2,285	
חייבים ויתרות חובה	21,426	166,796
מזומנים ופקדונות בבנקים לפי דרישה	121,710	71,147
רכוש אחר	86,774	97,924
	2,437,583	1,920,058

	ליום 31 בדצמבר 1985	1984 (2)
הון עצמי	736,135	613,129
עתודות למסים נדחים	40,239	44,447
עתודות בטוח הוצאות רפואת שיניים	656,773	581,188
תביעות תלויות	421,338	147,935
הסנה חברה ישראלית לבטוח בע"מ	96,470	156,832
התחייבויות אחרות ויתרות זכות	486,628	376,527
	2,437,583	1,920,058

דו"ח על השינויים בהון העצמי לשנתיים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר, 1985
(בשקלים חדשים)

	הון מניות	עודפים (הפסדים)	סה"כ הון עצמי
יתרה ליום 1 בינואר, 1984	1,036,347	(664,465)	371,882
הנפקת הון	82,653	—	82,653
רווח לשנה	—	158,594	158,594
יתרה ליום 31 בדצמבר, 1984	1,119,000	(505,871)	613,129
רווח לשנה	—	123,006	123,006
יתרה ליום 31 בדצמבר, 1985	1,119,000	(382,865)	736,135

מצב ההון הנפרע
(באלפי שקלים חדשים)

ההון הנפרע המינימלי המתחייב לפי התקנות	913
ההון הקיים מחושב לצורך התקנות	649
גרעון	(264)
הון מניות נפרע המתחייב לפי התקנות	442
הון מניות נפרע הקיים, בנכוי ההפסד המצטבר	411
גרעון	(31)

ביאורים
(1) כל המספרים [illegible]
(2) [illegible]

הערות:
1. דין וחשבון מפורט ומלא, עם הביאורים של הנהלת החברה, כולל דין וחשבון של סוקרי החשבונות, ימסר במשרדי החברה, ברחוב רמח"ל 4, ת"א, לכל דורש.
2. הפרסום הנ"ל נעשה בהתאם לחוק הפיקוח על עסקי בטוח, התשמ"א — 1981

דקלה חברה לבטוח בערבון מוגבל
דו"ח רווח והפסד
(בשקלים חדשים)

	שנה 1985	1984 (2)
רווח מעסקי בטוח הוצאות רפואת שיניים	154,029	166,981
הכנסות מהשקעות שלא נזקפו לדו"ח עסקי בטוח	142,758	210,939
הוצאות הנהלה וכלליות שלא נזקפו לדו"ח עסקי בטוח	(170,839)	(234,087)
רווח לפני הפרשה למסים	125,948	143,833
הפרשה למסי הכנסה (הקטנה) מאשתקד — ביטול הפרשות	2,942	(14,761)
רווח נקי	123,006	158,594

דו"ח על עסקי בטוח הוצאות רפואת שיניים

	שנה 1985	1984 (2)
פרמיות	5,239,896	3,057,772
גידול בעתודות בטוח	(61,543)	(145,083)
הכנסות מהשקעות	173,644	438,757
תביעות לשנת הדו"ח	(4,094,090)	(2,365,055)
דמי עמילות, ניהול והוצאות הנהלה וכלליות	(929,849)	(711,307)
רווח עסקי	308,058	275,084
חלקה של קופת חולים של ההסתדרות הכללית בעודף	154,029	108,103
רווח	154,029	166,981

בשם מועצת המנהלים
א. גולן — יו"ר הדירקטוריון
ד. בר־גיב — מנהל כללי וחבר הדירקטוריון

לא „קונים" את הקנוניה

(צילום: רחמים ישראלי)

היום

חקירת שורש

רצונם הכן והעז של אחדים מראשי מפלגת־העבודה הוא להקים ועדת־חקירה לנושא יצחק שמיר, ויצחק שמיר לבד. כשאלו מדברים על חשיפת חלקו וחיפויו של „הדרג המדיני" בפרשה, אינם מתכוונים בדיוק לכך, שבין החוקרים יתפסו מקום מכובד שרים בכירים ממפלגתם, או מנהיג המפלגה הזו בכבודו ובעצמו; מין טירוף פוליטי שכזה עוד לא אחז בהם. יש אף המוותרים על ועדת השב"כ: על־פי הצעתם המתגבשת, אישהו יוטל על ועדת החקירה לחקור אך ורק את ממלא מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר, ואם אפשר, לא רק את התנהגותו בפרשת השב"כ (שב„דבר" כבר הסבה ל„פרשת שמיר") אלא את כל מסכת חייו. ועדת „אלה הם חייך" ליצחק שמיר.

ובכן, אין ולא תוכל להיות ועדה כזאת. מגוחך לתבוע אותה, ולא רציני להעלות הצעות כאלה. אם תוקם ועדת חקירה, יצטרך כתב המינוי שלה להתייחס לכל השתלשלות העניינים, למן הרגע שהחוטפים השתלטו על האוטובוס בקו 300 לאשקלון ועד הרגע שבו חתם נשיא המדינה על החנינה־מראש. ועדה, אילו קמה, היתה חוקרת את פעולת החילוץ, ואת הרצח אחריה, את „ימרות דיווחי" הבטחון, את מפקדי הצבא והמשטרה, את המג"ב, את שר הבטחון, את חברי הממשלה דאז והיום, את ראש הממשלה דאז והיום, אפילו את נשיא המדינה. כדי לחדור אל השורש החולה, היתה הוועדה קודחת עמוק מאוד בעצבי האומה. שאם לא כן, לא נאה להקימה: אם כל מטרתה של הוועדה היא לגלגל אשמה מכאן לשם, מדרג לדרג, בלי לקבוע ולהגיש דין־וחשבון כולל, חבל להפעיל את סמכותה.

ועדת חקירה ליצחק שמיר איננה מעשית, ולדעתי אף איננה רצויה. כי יש בה שוב אותה השיטה של קביעת אשמה או זכאות מראש, ללא בדיקה. מה גם שהיום כבר אינני בטוח, מה חמור יותר: השקר שנאמר באוזני ועדת זורע ובלטמן, או עיוות שלטון החוק באמצעות ההסדר האחרון לקבורת החקירה. אם לחקור, אין לפסוח גם על השבוע שחלף. אין לפסוח לא על הסיום ולא על ההתחלה, על הרצח.

אבל האם חקירה מקיפה כזאת תניב גם פירות אכילים? התשובה איננה חד־משמעית. ועדת סאברה ושאתילה הסירה את המסווה מעל פניה המכוערים של המלחמה בלבנון, והאירה הרבה פינות אפלים בחיינו המדיניים, הבטחוניים והמוסריים. ועדת מניות הבנקים פינתה כמה כיסאות, ולא הרעידה את הארץ. היו ועדות שחבריהן עמדו בגודל המשימה שהוטלה עליהם, ועדות שחבריהן התגלו במלוא קטנותם. גם עכשיו, אילו קמה ועדה ממלכתית לחקירת הפרשה, לא בהכרח היתה היא מסוגלת להרים את האבן הכבדה והשחורה הרובצת על תודעתו וליבו של העם. אבל בעצם המעשה של הקמתה, אפשר היה לראות נכונות בסיסית של ציבור במצוקה להירפא, להיבדק, להשתנות, ללמוד לקח — וללמדו. כל היתרונות הללו לא חלים על ועדה לחקר יצחק שמיר, שמלכתחילה יהיה לה פירוש מפלגתי צר ולא־אמין.

כתב המינוי של ועדת־החקירה האפשרית, כדי שיהיה טעם לאומי להקמתה ומשקל מוסרי למסקנותיה, מן הדין שירחיב, ולא יצר. לחקור, כן; רק את שמיר, לא.

פ. סבר

לא אשם...

מאת לוי מורב

שלום עמוס עוז. קראתי בהתרגשות מה שכתבת ביום שישי ב„דבר". „פוטש" קראת למקרה בשבוע שחלף. ביקשת סליחה מאלה ומבגין. הצעת להחיות את רפ"י. [illegible] את הרוטאציה. קראתי והתרגשתי. [illegible] אתה יודע. גם כאשר חברת ליזהר [illegible], אברהם ב. יהושע וחיים גורי וקראת למפלגת העבודה (אז, לפני עידן ועידנים, ביולי 84) ללכת לממשלת אחדות לאומית. גם אז [illegible] את זה טוב, חזק, מרגש ומשכנע. תמיד [illegible] חזק במילים.

לא שמענו ממך במשך שנתיים כמעט. לא שמענו ממך כאשר הנהיג הצמד פרס־מודעי מדיניות כלכלית של צווי־חירום, של שחיקת שכר אכזרית, של חיסול גורמי ייצור [illegible] ולתעשייה, של התעשרות בעלי הנכסים הפיננסיים במיליארד וחצי דולאר.

עכשיו חזרת, ברוך הבא, ואני לא אומר את [illegible]. אולי אתה מבין היום מה שלא [illegible] אז, לפני שנתיים. סלח לי על הלשון [illegible]. אני חושב ששגיתם אז — הסופרים, [illegible] הרוח, המצפן והמצפון של תנועת־העבודה. טעיתם בגדול. ואני חושב, בכל [illegible], שאנחנו צדקנו מכם. שאנחנו [illegible] התלושים, לא יפי התואר, לא [illegible] המצליחים. אנחנו החלשים, צדקנו.

החולשה היתה כוחנו, החולשה והראייה [illegible], הכואבת, האכזרית. כל כך רצינו להיות [illegible]. כל כך רצינו לחזור לחיקו החם של השלטון, של הקונסנזוס, של אהבת [illegible]. אבל אנחנו זכרנו מה שאתה נזכרת [illegible] עכשיו: ששמעון פרס היה מזכ"ל רפ"י. היה מנכ"ל משרד הבטחון בזמן העסק הביש. היה סגן שר הבטחון אצל דוד בן־גוריון. אבי שיתוף [illegible] עם פראנץ יוזף שטראוס הבווארי [illegible] הצרפתיים. האיש שבתפקידו [illegible] הבטחון הפך את סבסטיה לקדום. האיש [illegible] לבצע את האוטונומיה של בגין, שהיא [illegible] אוטונומיה של פרס ודיין.

אבל אתם, בעיוורון, בהתלהבות, בשכרון, [illegible] הכל למען האחדות. איזו אחדות? איזו [illegible] ואת? למען רהבליטאציה. תשמע [illegible] עליכם ברחוב. בוא לשכונה שלי. [illegible], לספורטק, למכולת ותשמע מה [illegible] עליכם.

„ההישג" היחיד של שמעון פרס — [illegible], בעלי הנכסים הפיננסיים האדירים, [illegible] את עושרם בעוד מיליארד וחצי דולר. [illegible] שבאמת נישאר מהשנתיים של פרס [illegible] של יוסי ביילין.

שלום עמוס עוז. ברוך בואך חזרה לתנועת העבודה. יש בליבי כעס גדול עליך, ישנה [illegible] והוא טרם הגלידה. אבל פנינו אל [illegible] — לפרק את ממשלת האחדות. לצאת לאופוזיציה. להותיר את שמיר, החרדים והריאקציה הימנית בשלטון. גם אופוזיציה היא [illegible], גם אופוזיציה היא שלטון. אם עושים [illegible] נכון, בשכל ישר ובידיים נקיות.

נ.ב. מילה לאמנון דנקנר, ידידי. חבל שרק עכשיו אתה מגלה מי הוא שמעון פרס („דבר", יום שישי, „קווינו לשמיר והנה שמיר") [illegible] שהוא עתיד להיות שר החוצה שלנו. [illegible] היה ונשאר איש אמין. לא הוא אשם, רק [illegible] שלא הכינו אותו. הוא מעולם לא היה, [illegible] בעד פשרה טריטוריאלית. זאת היתה [illegible] מפלגתו, אבל לא עמדתו שלו. הוא [illegible] העדיף לנהל מגעים עם הקיצוניים שבפלשתינים. מעולם לא נתן שום סיכוי של ממש למתונים — לא לישהרה ולא לג'עברי. אבל אתה ואחרים משום מה לא האמנתם לו. גם כאשר יזם וביצע בחירות לראשי ערים בגדה. הוא רצה לסלק את מפ"ם, ור"צ ויוסי שריד — והוא הצליח בכך. ואתם לא האמנתם שזה מה שהוא רוצה לעשות. הוא ראה ביצחק מודעי, כן, שר המשפטים החדש, בעל־ברית פוליטי, אישי וכלכלי. נציג אמיתי של טובת המדינה. יחד עם המיליונר נטול העניבה, השר בלי תיק יגאל הורוביץ.

שמעון פרס היה תמיד אדם ישר. הוא תמיד אמר את האמת, פחות או יותר. בוודאי שלא שיקר יותר מאחרים בפוליטיקה. שמעון פרס לא אשם שאתה, אמנון דנקנר ידידי, ואחרים כל כך רוצים ראש־ממשלה אחר: אמין, ישר, פתוח, לא בומבאסטי, פשוט, צנוע, חרוץ, שמדבר בלשון של בני־אדם, שקורא ספרים, שרוצה שלום עם הפלשתינים ועם הירדנים ועם המצרים. ראש־ממשלה שלא ישן בלילה בגלל שישנם עשרות אלפי עובדים בישראל המשתכרים פחות מ־300 ש"ח לחודש. רציתם. אבל טעיתם בכתובת. ההתפקחות תמיד כואבת. אבל לא צריך להאשים בהזדמנות זאת את פרס כמה שהוא איננו. שמעון פרס איש אמין. החסידים שלו, השוטים והאחרים, הם הבלתי־אמינים.

המדור לענייני היום: לוי מורב
עורך אחראי של עמודי הפנים: עמית אנטר

אמור מי חבריך...

לבי לבי לנשיא המדינה: לא די שכמעט כל אנשי המשפט והתקשורת נגדו — גם עו"ד פאפו שולח לו מכתב ברכה...

צב"ש

המפגינים יכריעו

מאת מוטי בסוק

את „ועדת בייסקי", ועדת חקירה ממלכתית, הקימה הכנסת. את „ועדת השב"כ" הכנסת לא תקים. ועדה כזו תקום, אם בכלל, רק בלחץ הציבור, כמו „ועדת כהן" בשעתו. בכנסת יש רוב ברור למדי נגד הקמת „ועדת שב"כ".

ספירת מלאי בכנסת מגלה כי הליכוד ושותפיו בימין ובסיעות הדתיות מתנגדים בתוקף להקמת „ועדת שב"כ". כל סיעה ונימוקיה. אין — וגם לא יהיו — באגף הלאומני־קלריקאלי עריקות בנושא זה. זאת למרות שאת ההודעה המיליטאנטית נגד המערך ביום חמישי שיחררה תנועת החירות, ולא הליכוד כולו.

מול המחנה הלאומני־קלריקאלי ניצב מחנה השמאל הציוני והלא ציוני. מפ"ם, ר"צ, חד"ש והמתקדמת. אף יעלו ביום שלישי הקרוב בכנסת ארבע הצעות אי־אמון בממשלה בשל „מריחת השב"כ". בתווך ניצב המערך באחד מרגעי האמת הקשים ביותר שלו בעת האחרונה. לראשונה מאז הוקמה ממשלת האחדות הלאומית חולקים על ראש הממשלה שמעון פרס, באופן מהותי, גם שרים בכירים בממשלתו, כולל מי שהיה יד ימינו עד לאחרונה, ח"כ משה שחל.

הימין „הפטריוטי"

יצחק שמיר, רשם לעצמו הישג אחר הישג בפרשת השב"כ. הוא השכיל לקרשים את שמעון פרס, יצחק רבין וחיים בר־לב. בו בזמן הכניס את מפלגת העבודה למערבולת פנימית ולמאבקי־כוח אידיאולוגיים ואישיים, שעשויים לפגוע קשות באחדות התנועה ובמעמדה הציבורי.

אולם אלו הם רק חלק מהישגי מ"מ ראש הממשלה בפרשת השב"כ. מי שנחשב לכאורה כ„הפושע" של פרשה זו גרף גם את כל הקופה בתוך ביתו הוא, תנועת החירות. אם מרכז החירות היה מתכנס היום, יצחק שמיר היה נבחר למנהיג התנועה פה־אחד ובמחיאות־כפיים סוערות. שמתם־לב? מאז התפוצצה פרשת השב"כ דוד לוי, „הפה הגדול", שותק. מחרה מחזיק אחריו אריק שרון. וכי כיצד יכולים השניים לערער על הצעד „האולטרא פטריוטי" שבחר „יצחק הקטן"?!

אין בליכוד, גם לא באגפו הקרוי ליבראלי, שום ערעור על הקו בו מהלכת המדינה, בהשראת שמיר, בפרשת ראש השב"כ. גם המשפטנים של הליכוד אינם רואים שום סתירה בין „מריחת השב"כ" לשלטון החוק.

התחייה, „גוש אמונים", השר וח"כ „מורשה" יוסקה שפירא וחיים דרוקמן, קיבלו את „מריחת השב"כ" בברכה רבה. הללו טוענים זה שנים כי החוק חייב להתבטל, להתכופף ולעיתים אפילו להיעלם מול שיקולים, שהם קוראים להם בטחון המדינה. אלא שהיה להם שיקול נוסף בכל פרשת השב"כ. הימין הקיצוני זוכר ונוטר ליועץ המשפטי לשעבר זמיר ולצמרת החוק במדינה, את כל פרשת המחתרת.

במפד"ל, כרגיל, מתלבטים

כאשר יגמרו השר בורג, המזכ"ל המר, הפרופ' שאקי והח"כ דנינו להתלבט בפרשת השב"כ, תצרף המפד"ל, כהרגלה ב־16 השנים האחרונות, את קולה לאגף הניצי של החברה הישראלית. היא תשתדל לעשות את זה בקול מינורי, בפוזה של מי שמחשיב גם את העמדה האחרת. אבל היא תעשה זאת בצורה נחרצת.

לסיעות החרדיות ואגודת־ישראל, המחוייבות לליכוד בהסכם הקואליציוני, היה ברור מראש כי בנושא השב"כ הן הולכות יחד עם הליכוד. הן ממילא לא מוקירות את חוקי מדינת־ישראל. כל הוויכוח המתנהל עתה בציבור ובעיתונות, על שמירת שלטון החוק, הוא איפוא לזרא להם. כמו כן, למפלגות החרדיות היה ויש ויכוח קשה ביותר עם היועץ המשפטי הקודם זמיר וצוות עוזריו הבכירים (קארפ, בלטמן, בייניש, צור, בר־סלע) בפרשת ההקצבות לישיבות ולמוסדות דת וכל פרשת הסטטוס־קוו.

השמאל הציוני יפגין

בסיעות השמאל בכנסת רתחו מזעם ביום רביעי שעבר, כאשר נודע על החלטת הקבינט המדיני בפרשת השב"כ. הנרגזים ביותר היו אנשי „המתקדמת", תוך דקות אחדות הם דאגו להניח על שולחן הכנסת הצעת אי־אמון בממשלה. בדרכם הלכו גם סיעות השמאל האחרות. אולם, הדרך הפרלמנטרית חסומה בפני השמאל. הרוב הקואליציוני ידחה את האי־אמון ברוב מאסיבי. גם אם ח"כים רבים במערך ייעדרו מההצבעה.

למזלו של השמאל, ויותר מכך למזלה של המדינה, התעוררה ברגע קריטי זה לשלטון הדמוקרטיה והחוק בישראל, תנועת „שלום עכשיו". אתמול בירושלים „ירתה" התנועה את היריה הראשונה. בשבת הקרובה ישמע הבום הראשון — הפגנת המונים בתל־אביב. „שלום עכשיו", בהשתתפותן הפעילה של סיעות השמאל הציוניות, חלקים נרחבים במערך, ובשינוי, לא תרפה מהממשלה. הדגם הוא, כמובן, מקרה סברה ושתילה.

פרס איבד מנהיגות

הדרמה האמיתית מתחוללת בתוך מפלגת העבודה. אין ספק, ראש הממשלה שמעון פרס איבד הרבה מאוד גובה בפרשה זו בתוך ביתו הוא. בתוך הקאבינט המדיני חלק עליו שר המערך עזר וייצמן, וגם ידידו זה עשרות שנים, יצחק נבון. אם כי נבון, כהרגלו, הצביע עם הרוב. בתוך הממשלה חולקים על פרס שרי העבודה, יעקב צור, גד יעקבי ומשה שחל, וכן שר שינוי אמנון רובינשטיין.

אש המרד תפסה גם את ח"כי התנועה, כולל יו"ר הסיעה בכנסת, רפי אדרי, סגן השר בן־עוז וח"כים מן השורה הראשונה כמו אורה נמיר, חיים רמון ושבח וייס. ראש הממשלה גם צריך להיות מודאג מעמדתה החד־משמעית של התנועה הקיבוצית המאוחדת בפרשה זו — צור, בן־עוז ונחמן רז.

במערך לא מוכנים לקבל כניעה, ובקלות כזו, למי שקמים על שלטון החוק במדינה, למי שמוכנים לקבל נורמות של שקר ותקיעת סכינים בגב, בשם נורמות הקרויות משום מה בטחון המדינה. במערך, שכבר עבר פעם טראומה של „פרשה", יודעים כי ציבור הבוחרים שלהם שונה מן הקצה מזה של הליכוד. האינטליגנציה לא תהיה מוכנה בשום פנים, לקבל את „מריחת השב"כ".

שני בכירי הפרקליטים של המערך, שר המשפטים לשעבר חיים צדוק, והשר משה שחל, שתקפו בחריפות את החלטת נשיא המדינה, ראש הממשלה והקאבינט המדיני, שניהם מידידיו הקרובים של שמעון פרס, על כל פנים עד לאחרונה. אין ספק, השניים לא היו נוקטים צעד זה, [illegible], אם לא היו משוכנעים כי נעשה כאן מעשה חמור.

אתמול בלילה התקיימה פגישה „שרירה" בביתו של ראש הממשלה, [illegible] אנשי „שלום עכשיו", ביניהם חברים במפלגת העבודה. היום, אחרי ישיבת הממשלה, ייפגש פרס עם סיעת המערך בכנסת בלשכתו. בחוץ יפגינו אנשי „שלום עכשיו". בפעם הראשונה מאז הקמת ממשלת האחדות הלאומית אני מתחיל לפקפק אם הרוטציה אכן תתבצע.

מיטרייה מעורערת

מאת אבי בניהו

האלוף יצחק מרדכי שותק. מדי בוקר הוא עושה את דרכו מביתו בנתניה אל משרדו בלישכת ראש מה"ד, קורא את העתונים, את המאמרים ואת דברי הפרשנות ושומר על „שתיקה אצילית". לעתונאים שביקשו את דעתו על החנינה שהעניק הנשיא לראש השב"כ ול„שלישיה", אמר „הניחו לי כבר בעניין זה, מבחינתי הפרשה מחוסלת".

יש להניח, כי רק בני משפחתו וקומץ ידידים קרובים יודעים את מה שעובר באמת על האיש הזה.

גורמים בטחוניים וצה"ליים הבטיחו השבוע, כי לא יתנו לפרשה לדעוך גם כעת. הם הבהירו, כי העניין לא יוכל להיחתם מבלי שמי שהיה ראש הממשלה באפריל 84 יאמר עתה אם ידע על הפרשה וחיפה עליה — כן או לא?

„אנו לא מבקשים את ראשו של אברהם שלום. אנו רוצים לדעת האם הדרג המדיני חיפה ובכך תרם את יצחק מרדכי לפרשה זו, הטיל עליו כתם וסיכל את המשך הקריירה הצבאית שלו". אותם גורמים טוענים, כי כעת, לאחר החנינה שניתנה לאנשי השב"כ, יכול שמיר להסיר המסווה שהתכסה בה ואת הטענה, כי הבטחון וטובת השרות לא מאפשרים לו להתייחס.

מכל מקום נראה, כי המטרייה מעל ראשו של שמיר לא תחזיק מעמד בקיץ הסוער. שר המשטרה חיים בר־לב טען בסוף השבוע, כי ידועה לו גירסת ראש השב"כ אברהם שלום הטוענת, כי לא ביצע מאומה ללא אישור הדרג המדיני. גם בקרב אנשי השרות ישנם כאלה שהודיעו כבר, כי יהיו מוכנים להופיע בפני ועדת חקירה כזו או אחרת ולהעיד, כי אכן ניתנה הוראה של הדרג המדיני. [illegible] תנועות, אישים ומשפטנים. ההפגנות הגדולות [illegible] ראש הממשלה בשבוע הקרוב, עשויים לעשות את קיץ 86 [illegible]

האצולה לא מחייבת

מאת גיורא מנור

מעולם לא פגשתי את רפאל רקנאטי פנים אל פנים. לראשונה ראיתי את קלסתר פניו בטלוויזיה. איש במוף־שיער בחליפה אפורה, עם חיוך עקום קצת — פנים שאין זוכרים אותן, כמעט דיוקן שהורכב בעזרת קלסתרון של המחלקה לזיהוי פלילי בחיפוש אחרי הבנקאי האלמוני.

תחילה חשבתי שארחם עליו. הלא כמעט תמיד, שעה שמישהו נענש או נידון לסילוק, פגישה חיה איתו, ולו מעל מירקע הטלוויזיה, מעוררת אמפאתיה. גם סירוב לקבל את גזר־הדין של ההיסטוריה או של דעת־הציבור מעורר, בדרך כלל, הערצה מהולה ברחמים.

אבל קרה משהו אחר לחלוטין: ככל שהוסיף רקנטי לדבר, כן גברה בי תחושה של סלידה. זה לא היה איש שנלחם על הצדק שלו, שנאבק נגד עיוות־הדין. רקנטי הוא פשוט מישהו שהורגל להיות תמיד צודק, כי הוא הבעלים, המנכ"ל, הבנקאי שבחתימת־ידו תלויים גורלות אנשים ועסקים. איש שהמזכירה, הנהג, פקיד־קבלה יצרו מחיצה בלתי חדירה בינו לבין העולם בו חיים „האחרים". אצלם קיימים חוקים אחרים, שאינם שולטים בעולמו ממוזג־האוויר.

הוא דיבר על כבוד. אבל למעשה פשוט איים. הוא לא טען, שהוא חף־מכל־פשע, אלא רק שאי־אפשר לשלול מאיש כמוהו את מקצוע חייו, כי, בעיניו, זכות כזאת שמורה לו ולשכמותו בלבד. האם רפאל רקנטי מעולם לא סגר את חשבונו של איזה בעל־מלאכה, שלא עמד בתשלומי חובותיו לבנק שלו, ובכך שלל ממנו את מקצוע חייו? אבל, כמובן, זה משהו אחר, כי לא מדובר במנכ"ל של בנק ציבורי־בבעלות פרטית.

לצורכי הטיעון שלו המציא רקנטי מושג מעולם האנכרוני: בנק פרטי בבעלות ציבורית. בעיניו, הבעלות הפרטית של משפחת רקנטי על הבנק מוציאה אותו אל מחוץ לרשות הרבים, עושה אותו חסין בפני החלטות מוסדות ממלכתיים. בעיניו, רק מי שאין לו בנק, חייב דין וחשבון. לבנקאי יש רק חשבון — ללא דין.

וכבר אמר ברכט (ב„אופרה בגרוש"): מהו שוד בנק, לעומת ייסוד בנק?

מה שעושה רקנטי בימים האחרונים מכונה באנגלית SPECIAL PLADING, משמע טיעון המוציא את הנאשם ואת מעשיו מכלל החוק או הכללים הנהוגים, עושה אותו למקרה מיוחד, למשהו אישי שמחוץ למוסר המקובל, למקרה חריג.

בטיעון מסוג זה משתמשים, כאשר אין טענות אובייקטיביות שיצדיקו זיכוי.

רקנטי טוען, שאין הוא מוכן לקבל את מסקנות ועדת בייסקי, כי אין הליך של ערעור על המלצותיה. וכאשר מחליט רקנטי — או אחר מפקידיו ועוזריו — על גורלו של אחד מלקוחותיו, יש ל„נידון" זכות עירעור? אבל או לא מדובר בבנקאי זה שלושה דורות, לא רק במישהו, הזקוק להלוואה: על אלמוני בלתי נחשב. לא על בן־אצולה של כסף. וזה עניין אחר לגמרי. כמובן. כי בנק זה לא מוסד צדקה — הוא חייב לשמור על רווחיותו ולדאוג לאינטרסים של בעלי המניות. אז אין שיקולים של צדק או של שלילת המקצוע או זכות־הערעור...

כל זה נכון עד אשר הפגיעה בבנק נעשית על־ידי המנכ"ל והבעלים. אז

רפאל רקנטי, מורגל להיות צודק תמיד

שיקולים אישיים ומשפחתיים ושיקולי הכבוד, קודמים, כמו במקרה של רפאל רקנטי.

רקנטי נוהג כאחד האצילים שאינם כפופים לחוקים הנוהגים בעמך, במלכאים. הוא חש את עצמו כאריסטוקראט, אבל אינו יודע מהי אצילות. הוא מכריח את הנהלת הבנק להחליט, שפגיעה בו היא פגיעה בבנק, והוי ברור, שכל הרעש קם סביב פרישתו/אי־פרישתו של רקנטי אינו מוסיף לבנק דיסקונט כבוד ויוקרה.

הוא אציל והאצילות, כידוע, מחייבת... NOBLESSE OBLIGE; במקרה זה היא מחייבת את בעליה לקבל את גזר־הדין, גם אם הוא חש שנעשה לו עוול. אם הוא רוצה להלחם על הצדק שלו — וזו בהחלט זכותו — יהיה עליו לעשות זאת אחרי שיתפטר. אז לא יבוא אליו איש בטענות, אם ינהל מלחמה בכל האמצעים העומדים לרשותו, ואלה לא חסרים לרפאל רקנטי.

אוטו וייניגנר, אותו גאון מטורף מווינה, כתב שליהודים לא תהיה מדינה, משום שחסרות לנו שתי תכונות: האצילות והסליחה.

מקרהו של רקנטי הוא דוגמה מובהקת לכוונתו של וייניגנר. האצילות מייחסת חשיבות לצורה, היא מחייבת „לשמור על פאסון", לעשות מחווה, גם כשזה מכאיב, לא להתלכלך. אפילו אם זה כרוך בהפסד. להתפטר. קודם־כל משום שהסירוב להתפטר, כלומר הסירוב ליטול אחריות, עלול להזיק למוסר, למפלגה, לעניין היקר לך. אצלנו לא נהוג לעשות מחוות של אצילות. ולכן גם איננו סולחים איש לרעהו. כי לסלוח אפשר רק למי שקיבל על עצמו את הדין, למי שאולי החמיר עם עצמו יותר משעשו זאת האחרים.

מה לעשות — כיבוד הצורה, האצילות המחייבת והיכולת לסלוח שמורה אצלנו רק לאלהים — ולגויים. האמריקנים נראים בעיני רבים אצלנו כתמימים. לנו, ב"ה, יש יותר שכל, כביכול. צריך לדעת להסתדר, זה העיקר.

וייניגנר צדק ולא צדק. הוא לא צדק, כי יש לנו מדינה יהודית. אבל הוא צדק, כי מדינת ישראל נראית כפי שהיא נראית. ומקרהו של רפאל רקנטי הוא התגלמות המושגים, בהם אנו חיים. כי יש אצלנו כיבוד עצמי, אבל אין כבוד עצמי. את זה אנחנו משאירים לאמריקנים הטיפשים. באמריקה יש לבנקאים מסוגו של רקנטי השפעה עצומה, אולי עוד הרבה יותר גדולה מאשר אצלנו. אבל האם מישהו במעמדו שם היה מעלה על הדעת לנהוג כמוהו? לא, משום שהכבוד העצמי מחייב. רקנטי אינו נלחם על דיעותיו. הוא אינו צפוי לעוני, אם יתפטר. איש אינו יכול למנוע ממנו ליהנות מהמיליונים, שצברו הוריו, הוא ובניו מהריבית ששילמו לקוחותיו.

האם רקנטי מעולם לא הוציא פקוד מפקודיו לפנסיה מוקדמת?

להגנתו טען, ששר האוצר ארידור אמר לו, שיכופף את ידו של נגיד בנק ישראל למענו. (ואין זה משנה שארידור הכחיש זאת. גם הוא איננו בדיוק התגלמות האצילות...) במילים אחרות, רקנטי הכל־יכול, המנכ"ל שיש לו חסינות מפני החוק, מסתתר מאחורי גבו של יורם ארידור. „הנחש השיאני..." אמרה חווה. אם השר מרשה, אפשר להונות את בעלי המניות ואת לקוחות הבנק. הוא לא טען שוויסות המניות היה חוקי או לטובת בעלי המניות, רק שהרשו לו „מטעם" להונות את כולנו.

כי מה שרקנטי עושה אינו מלחמה על כבודו האבוד. הוא פשוט החליט, שיש לו ולבנק שלו מספיק כוח כדי לכופף את כולנו.

אינני מכיר אישית את רפאל רקנטי. אבל האם אין לו ידיד או בן, יועץ לא חנפן או סתם מכר הדואג לו, שיאמר לו „אל תתבזה"?

לכן, למרות שהופעתו מעוררת סלידה, אני בכל זאת קצת מרחם עליו. הוא כנראה איש בודד מאוד, שכספו בודד אותו עד כדי כך, שאיש ממקורביו אינו מסוגל או שאינו מעז להושיט לו יד ולחלץ אותו ממצבו. כנראה זהו מחירו של העושר.

מועצת חברת העובדים

בשלים לטלטלה

מאת חיים מרגלית

חברת־העובדים זקוקה לטלטלה ולשינוי מבני, אומר פרופ' צבי זוסמן, לשעבר משנה לנגיד בנק ישראל. פרופ' זוסמן התבקש על־ידי מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ומזכיר חברת העובדים דני רוזוליו לכהן כיו"ר הוועדה המכינה של מועצת חברת העובדים המתכנסת היום והוא סבור כי הזמן בשל עכשיו לשינויים מבניים בחברת העובדים, כדי להבטיח תעסוקה, הבטחת קיום ופיתוח.

„במצב הקיים", אומר ד"ר זוסמן, „הבטחת הקיים היא גם שמירה על הקיים במפעלים ובמוסדות השייכים לחברת העובדים. בעת ביצוע התוכנית הכלכלית של הממשלה, שהיו לה הישגים רבים, נפגע המגזר העיסקי ובתוכו גם מפעלי חברת־העובדים הכוללים תעשייה וחקלאות".

מועצת חברת העובדים צריכה לקבוע, לדעתי, מדיניות שלא תהיה משותתת רק על פניות לעזרה לממשלה. עליה ליצור כלים שיאפשרו לה ניהול מדיניות. הממשלה הצליחה לבלום את האינפלציה, אלא שהבלימה הביאה לקשיים למפעל ולפרט. קשיים אלה צריך לספוג כדי שהאינפלציה לא תגבר שנית. זהו משבר שיש לפתור אותו, לעבור אותו ולהגיע אל דרך המלך של פיתוח, הגדלה והרחבה.

יש הכרח לשפר את הניהול והבקרה, כדי להבטיח ניהול מקצועי טוב בכל הרמות של חברת העובדים, אומר זוסמן. צעד בכיוון זה כבר נעשה. מינהלת חברת העובדים צומצמה והיא מונה עתה רק 35 חברים (במקום 45). במינהלה יכהנו חברים שייצגו את המיגזר העיסקי והכלכלי. חברים אלה נבחרו על פי כישוריהם המקצועיים, כדי שהניהול ישופר. על נציגי עובדים מהמפעלים מוטלת האחריות לשמור על שותפות אמת בין העובדים ובין ההנהלות.

נושא נוסף עליו מדבר ד"ר זוסמן הוא שיתוף הפעולה בין התאגידים לבין המפעלים המרכיבים את חברת העובדים. כידוע, בחברת העובדים יש מפעלים השייכים לקונצרן „כור", מפעלים המאוגדים בחברת „תיעוש". אחרים השייכים לחברת ההשקעות של בנק הפועלים, וכאלה המאוגדים באיגוד התעשייה הקיבוצית, תנועות ההתיישבות ומוסדותיהם והקואופרציה היצרנית. לדעתו, הכרחי במצב הנוכחי להגביר את שיתוף הפעולה בין כל מרכיבי חברת העובדים בתחום הכספי, בהכשרת כוח־אדם, ניידות כוח־אדם בין מפעלים ואגידים, שיתוף־פעולה במחקר ופיתוח — על מנת שלא יהיו כפילויות.

ונושא שהוא מרגיש אותו כמיוחד — רכישות הדדיות בין מפעלי חברת העובדים שיביאו להוזלת הייצור ועלויות עבודה.

יש להרחיב את הפצת המידע והסברה בין מפעלים, כדי שכל אלה יגיעו להכרה הדדית. במועצה הפעם, יושם רגש מיוחד על התרומה שהעובדים במפעלים ותאגידים של חברת העובדים נקראים לתרום לביסוס הקיים. בין אלה מציין זוסמן את נושא המשמעת בעבודה. בדרך נקיטת צעדים חינוכיים לחיזוק ערך העבודה. הוא טוען כי יש להבליט שהמשתמט מעבודה מלאה והוגנת פוגע בחברה, בסיכוייהם להתפרנס ובשיפור התפוקה ורמת החיים.

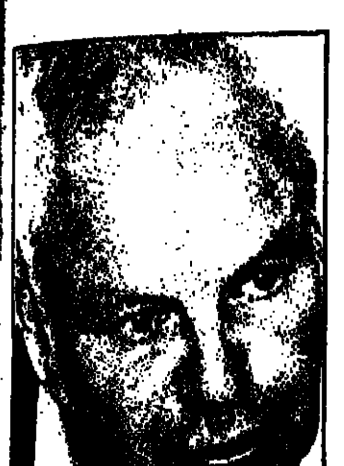

פרופ' צבי זוסמן

פרופ' זוסמן מציע לבחון מחדש הסכמי עבודה ישנים ונורמות שהשתרשו. המטרה היא להגדיל את התמורה לעבודה על ידי הגדלת התפוקה. כדי ליצור תנאים מתאימים לשיפור התפוקה יש לבדוק גם את הסכמי השכר. השכר בסקטור העיסקי צריך להקבע לפי הסכמים מיוחדים, בלי קשר להסכמי עבודה בסקטור הציבורי שם אין אפשרות לקבוע נורמות ותפוקה ברורים. בסקטור העיסקי, היינו במפעלי התעשייה והחקלאות, יש אפשרות לקשור בין תפוקה לשכר. פרופ' זוסמן רואה בהחלטה זו צעד חשוב לשינוי האווירה השוררת במפעלי התעשייה בארץ. יש חשיבות לדבריו לקידום עובדים בהתאם לכישוריהם, הכשרתם ותרומתם לתפוקה ואין לקדמם באופן אוטומטי.

„מועצת חברת העובדים", הוא קובע, „היא ההזדמנות לחידוש הפיתוח. פיתוח כולל הכנת תוכניות רב־שנתיות להשקעות בענפים חדשים, מתקדמים, בהם השכר לעובד גבוה והייצור מיועד לייצוא. כדי להגיע לכך יש להכשיר עובדים, ליצור כלים לגיוס ההון הדרוש לביצוע השקעות ולהרחיב את השוק והפיתוח וכן את השיווק. בתוכניות אלה יש צורך להתחיל כבר עכשיו. כמו כן, יש להגביר את מעורבות העובדים בתהליכי העבודה והניהול על־ידי שיתופם בפירות (רווחים) של המפעלים. נושא אחר שעד כה לא דובר בו, לדעת זוסמן הוא חשוב ביותר — שיתוף העובדים בהשקעות במפעלים, השקעות בפיתוח המפעלים הקיימים והשקעות בפיתוח מפעלים חדשים.

מחקו אותו מן ההיסטוריה

מאת רונית מורגנשטרן

רבים מבני ה־50 פלוס, שראו לפני כמה ימים בעמודו הראשון של אחד מעיתוני הצהריים את הזמר הוותיק ישראל יצחקי, שאלו בוודאי — מה יצחקי בארץ? בצילום נראה יצחקי כאשר, פלג גופו העליון עירום ושמור היטב, כשהוא מרגיע את שכנתו הישישה, שמדירתה הניס דקות ספורות קודם לכן שני פורצים.

כן, ישראל יצחקי, מלך הפזמון הקל והשירים הסאלוניים של שנות ה־50 וה־60, נמצא כבר שנה בארץ, אליה חזר לאחר גלות ממושכת וקריירה מוצלחת באוסטרליה. מדיניות מכוונת, ואולי לא, הדירה את רגלי הזמר, שכוחו עדיין בגרונו, מכל תוכניות הטלוויזיה לרבות אלו העוסקות בשירי נוסטאלגיה. השיא כחיה בהתעלמות ממנו בתוכנית „חיים שכאלה" עם יפה ירקוני. מאז הופיע פעם אחת ויחידה, מייד עם חזרתו ארצה לפני שנה ב„סיבה למסיבה", סובל יצחקי מרממת תיקשורת.

20 אריכי־נגן, 150 תקליטונים, מהם אי־אפשר להתעלם. אבאלה בוא ללונה־פארק, אנו ניפגש, סימונה מרימונה, אל תשכחיני, היו רק כמה מהשלאגרים של ישראל יצחקי. נשים נהגו להתעלף למרגלות הבמה ב„אוהל־שם" בתל־אביב, שם נהג להופיע — גבוה, מוצק, מצוייד (אז) בשפמפם קטן נוסח ארול פלין, מלטף את המיקרופון בקול הבריטון הקטיפתי שלו, שנשאר כזה עד היום.

ברדיו ובעיתונות לא אהבו אז את הסנטימנטליסט, שהעז לשיר ג'אז, בוסה נובה, טנגו, צה־צ'ה־צ'ה, במקום הזמר העממי שהיה מקובל אז — לחנים רוסיים ומזרחיים עם משמעויות לאומיות. הם פשוט החרימו אותו. למרות זאת היה שמו של ישראל יצחקי

הזמר ישראל יצחקי בימים התם. „שכחו" אותו ב„חיים שכאלה".

מושמע בנשימה אחת עם שמותיהם של יפה ירקוני, שמשון בר־נוי, ג'טה לוקה, פרדי דורה ואלילי זמר אחרים של אותה תקופה. עם יפה ירקוני שר את הדואט המפורסם אותו חיבר „אנו ניפגש".

על אף עובדות אלו, ולמרות שהוא נמצא בארץ כבר שנה, מופיע בכל רחבי הארץ ומתקבל בהתלהבות, כשהוא שר את השלאגרים הישנים והטובים ושירים חדשים, לא מצא איש לנכון להזמין את ישראל יצחקי לתוכנית „חיים שכאלה" עם יפה ירקוני. שמשון בר־נוי הוזמן מארה"ב, שם הוא חי זה 25 שנה, ושכח כבר לשיר. את ישראל יצחקי, שגר במרחק 20 דקות מאולפני „חיים שכאלה", לא הזמינו. יצחקי נעלב עד עמקי נשמתו.

בדירה קטנה בצפון תל־אביב, שם הוא גר עם אמו בת ה־84 (אחת הסיבות בגללן שב הבייתה), יושב ישראל יצחקי בגו זקוף, עדיין גבוה ומוצק, מקפיד מאוד על הופעה חיצונית, ללא גרם מיותר של שומן על גופו.

את אשר על לבו הכואב הוא שופך לפני בקול בריטון רועם: „לפני שנה חזרתי לארץ (והחלטתי להישאר בגלל אמא וגם בגלל היחס הטוב שקיבלתי. הוזמנתי להופיע ארבע דקות בתוכנית „סיבה למסיבה" — הופעה שיצרה תהודה עצומה בתקשורת. אנשים היו עוצרים אותי ברחוב ונזכרים בתקופה של שנות ה־50. במלחמות. גם אני הופעתי בשלוש מלחמות בפני חיילים. אבל אין לי שום כוונה לקחת את התואר מיפה ירקוני. אך מאז „סיבה למסיבה" לא הוזמנתי לשום תוכנית טלוויזיה. כולל אלו הקשורות לשירי נוסטאלגיה.

„כועסים עלי שחייתי באוסטרליה והצלחתי שם? הרי פה ירדו לחיי, טופול חי פה? לא. הוא במקום בו הוא מצליח, מישהו שומר לו טינה על כך? אולי אני לא מתמצא ביחסי־ציבור. בתמימותי האמנתי, שכאשר אדם הוא כשרוני והקהל אוהב אותו, לא שמים

(המשך בעמוד 15)

רשלנות פושעת?

תחת כותרות מרשימות: „רשלנות פושעת", „רופאים על הכוונת", „תחקיר", שם הכתב יואב אביב „על המשמר" 20.6.86 את עצמו לחוקר, מאשים, שופט ומוציא לפועל.

חוסר דיוק, הוצאת דברים מהקשרם ופרטים לא מלאים בנו את סיפור הכתבה. מסקנות נחרצות הוסקו למרות שהחקירה הרשמית טרם גיבשה את תוצאותיה.

ציטטות מפי הובאו למרות שהכתב כלל לא טרח לראיין אותי. כל הפרשה העגומה התפרסמה למרות שהעניין כולו הוא, בשלב זה, סוב־יודיצה והנושא תלוי ועומד בפני בית־משפט השלום בחיפה.

אני מתפלא על כך שהעיתון מצא לנחוץ לפרסם את הכתבה בנסיבות אלה, ועל שהכתב לא ראה עצמו קשור בכללים אלו.

כאדם אחראי אני רואה עצמי מנוע, בנסיבות אלה של סוב־יודיצה, מלהגיב על הכתבה החד־צדדית והמסולפת, אשר מוציאה דיבתי רעה וגורמת לי עוול בל יכופר.

ד"ר א. וייזל

הערת מערכת: אנו מצטערים על כך שבכתבה הנ"ל לא נכללה תגובתו של ד"ר א. וייזל לחשדות שהועלו.

מקדוניה — „סרבית" או „יוונית"?

במאמרו של דאו כהן על מקדוניה (יום א', 15.6.86) נתגנבו פרטים בלתי־נכונים וכילבולי מונחים, המחייבים בירור:

א) השבטים הסלאביים פלשו למקדוניה היוונית לפני 1,100 שנה ולא — לפני 2,500 כפי שפורסם.

ב) עם הפלישה הסלאבית הארץ חדלה להיות יוונית באופייה האתני. במאה ה־9 הוקמה ממלכה מקדונית־סלאבית ודיעות החוקרים נחלקות בזיהוייה האתני: בולגרית (ככתוב, בין השאר גם ב„אנציקלופדיה הבריטניקה"), או „מקדונית יחודית" (כטענת חוקרים יוגוסלביים). ממלכה זאת לחמה בביזאנץ היוונית.

ג) בראשית המאה ה־14 מקדוניה נכבשה ע"י דושאן, קיסר הסרבים, אך לא היה בה, בשליטה הסרבית־פיאודאלית הקצרצרה, כדי לשנות את אופיה האתני (ה„מקדוני־סלאבי", או: „בולגרי־סלאבי") של המחוז. אפילו התורכים, משך 460 שנות שלטונם שם (עד 1912), לא הצליחו בכך!

ד) הנסיון הרוסי ב־1877 („שלום סאן־סטיפאנו") להשליט את בולגריה על מקדוניה סוכל ע"י המעצמות. ב־1913, בעקבות שתי מלחמות הבלקאנים, רובה של מקדוניה סופח ע"י סרביה (חלקים קטנים יותר ע"י בולגריה ויוון). שליטי סרביה ניסו להצדיק את הרכישה ב„נימוקים היסטוריים" („קיסרות דושאן"), תוך הכללתה המינהלית ב„סרביה הדרומית", אך לא היה בכך כדי להפוך את תושביה ל„סרבים דרומיים" — מונח דמיוני של לאומנים סרבים קיצוניים, חסר כל בסיס מדעי ומציאותי ונידוה אף מצד אנשי מדע סרביים (קל וחומר: מצידם של כל האחרים). גם נסיונם של לאומנים יוונים קיצוניים להגדיר את העם המוקדוני הסלאבי כ„יווני" הוא בגדר אבסורד ממש. כאלף השנים האחרונות הסלאבים המקדונים לא הזדהו כיוונים (ולא דיברו יוונית), כפי שלא הזדהו כסרבים (ולא דיברו סרבית).

ה) אמנם בעוד הגירסה ה„סרבית" (החביבה על כהן) וזו ה„יוונית" מופרכות הן בעליל, הרי עומדת בעינה מחלוקת רצינית בין ה„גירסה המקדונית־ייחודית" (המקובלת על הקומוניסטים היוגוסלביים וממלכתם הנוכחית) — לבין הגירסה הבולגרית, כי ה„מקדונים" אינם אלא שבט בולגרי. יצויין, כי בגירסה הבולגרית תומכים לא רק אנשי מדע בולגריים, סובייטיים ומזרח־אירופיים, אלא גם מרבית הקהילייה המדעית המערבית.

ו) עם זאת ייתכן, כי ניסוח ה„בעייה המקדונית" כ„יוון היא מזימה יוגוסלבית", הרי בשטחי מקדוניה אשר בשליטה יוונית מספרם ומישקלם של המקדונים הסלאביים התמעט עד־מאוד מעטייך של שתי מלחמות העולם, הכיבושים הישנים, מלחמת אזרחים, הגירות וחילופי־אוכלוסין וכעת הוא מתחת ל־10%. היוגוסלבים טוענים, כי מיעוט זה מקופח וכי שלטונות יוון מעודדים באורח נמרץ את התבוללותו.

זכותו של כל משקיף לקבל, או לדחות את טענות הבולגרים, היוגוסלבים, או היוונים, אך חובתו הציבורית היא לבדוק את המצב לאשורו על בסיס הלכות ברורות ולא על פי אגדות דימיוניות. הקורא הישראלי ראוי לכך! גם נוכח סימני דימיון לא מעטים בין הבעייה הפלשתינית, טענות הקונפליקטים של הזהות, לבין זו המקדונית המטעירה.

יוסף לוינגר,
מחבר הערך: מקדוניה
באנציקלופדיה העברית

חברה חדשה

מאת גדי יציב

תסביך העגבניות של פרס

אחת התופעות החברתיות המדהימות אותנו לאחרונה היא מידת ההתרפסות והנכונות לוויתורים של תנועת העבודה לפני יריביה הפוליטיים. תופעה זו איננה קשורה עם הנכונות לפשרה — שהרי זו נקבעה כאילו במסגרת הברורה של תוצאות הבחירות האחרונות, ומבטאת כביכול את „רצון העם" — אלא עם הקצב המבוהל של השחיקה הזאת, והמרחק הגדול שמוכנים חברי מפלגת העבודה לעבור כדי שלא יאשימו אותם, חלילה, בנטיות לקרוע כלשהו בברית עם הימין והדתיים, ברית שקיבלה זה כבר הילה של מעטה קדושה בעיני הקובעים המדיניים במפלגה זו.

אשר לנסח הסברים שונים לפייסנות המופלגת הזאת. הסברים הסטוריים ואידיאולוגיים ואלקטורליים. לאחרונה שמעתי גם הסבר פסיכולוגי. את ההסבר נתן איש מקצוע, פסיכולוג־קליני, בערב של חוג ידידים אשר מרביתם, כולל הפסיכולוג הזה עצמו, הינם תומכי מפלגת העבודה. אני מביא אותו כאן כמעט־כלשונו לתועלת הקוראים. וכך אמר ידידנו הפסיכולוג:

„להסבר שלי אני קורא תסביך העגבניות של שמעון פרס. נקודת המוצא שלי היא מערכת הבחירות הקודמות, של 1981. נכון שעד למועד זה היה שמעון פרס יוצא זכאי מהמרכז כחף מפשע, אילו הואשם בבית משפט כלשהו בדביקות־יתר בעקרונות ובנאמנות לאידיאולוגיה ובמתן כבוד למילים שהוא עצמו אומר. אבל בכל זאת קרה לו משהו מאוד באותה מערכת בחירות קשה של 1981. קל לבקר אותו ולטפול עליו אשמה זו או אחרת, אבל אז, בשנה ההיא, הוא עמד שם לבדו אל מול שנאת ההמונים. הוא, ולא אנחנו, חטף עגבניות בפניו. הוא, ולא אנחנו, היה אובייקט לסיפורי רכילות מרושעים: הוא ולא אנחנו חש על בשרו את תחושת הניתוק והבידוד מהמונים נסערים ועוינים. לא את שמו ורי"ק האשימו ב„שמאלנות" — אותו האשימו; עליו, ולא עלינו, צעקו ברחובות שהוא אש"פיסט, שהוא שונא ספרדים, שהוא מחלל שם־שמיים. מה לא אמרו עליו? אתם חושבים שזה לא משאיר עקבות בנפש האדם? פרס הוא טיפוס אינטרוורטי. הוא הפנים את העלבונות וכבש בתוכו את הזעם. וחרק שיניים — אבל ליבו המה בו ונפשו התהפכה בקירבו.

„אז, בימים ההם, תחת מבול העגבניות והעלבונות והתנועות המזרחיות — נוצר התסביך והתהוותה הפיקסאציה, ובכוחם של אלה ובגללם הוא מושך אחריו את מפלגת העבודה עד עצם היום הזה.

„אצל פרס נוצר תסביך של חסר־ההמונים, כמו חסר אימהי אצל יתומים, כמו חסר־מיני אצל מלחים, כמו חסר־המרחבים אצל אסירים. הוא מוכרח אותם, הוא זקוק להם להמונים הללו, שזרקו את העגבניות אל פניו. הוא רוצה שהם יאהבו אותו, ויכבדו אותו, ויגידו לו שהוא בסדר, שהוא לא אש"פיסט, שהוא לאומי־מאד, שהוא מקובל אצל אלוהים, שגם הוא נולד בקזבלאנקה ממש ליד הבית שבו נולד בגין. מה אתם חושבים — שבוחרי ישראל קיסר, או חבריו של עוזי ברעם או אנשי קיבוצו של יעקב צור הם קבוצת ההתייחסות של פרס? מה פתאום. אל תומכי הרב פרץ ודרוקמן ודוד לוי יוצאת נפשו.

הניצחון הגדול שלו, שבעבורו הכל היה כדאי ושעבורו מותר לשלם מחיר מאד גבוה, היה במימונה האחרונה. הם, זורקי העגבניות של פעם, נתנו לו כבוד, אפילו כמעט־כמעט אהבו אותו, וכמעט חנקו אותו מרוב שקשוקה ובורקס והמינרוס — והוא ליקק שם את הלשון אחרי כל ביס, אידהו, איך הוא ליקק שם — כפי שלא לוקקה לשון מעולם.

„למען ימים כאלה הוא עובר, ולמען ימים כאלה עובדת „העבודה" כולה, ולמען ימים כאלה הם עובדים כולם עלינו. זה מתחיל בפתק בכותל, בשיעורי תורה אצל עובדיה יוסף, בהשתדלות להתקבל לראיון אצל הרב שך, במאבק למען סגירת האיצטדיון ברמת־גן, במאמץ עילאי להיות בסדר עם שמיר, בנכונות לקבל את המינויים הפוליטיים שלהם אבל לא לתבוע מינוי פוליטי משל עצמו — וזה מסתיים בפשרה הרקובה להגנת יצחק שמיר מפני חקירת חלקו בפרשת ראש השב"כ. כל האמור כאן על תסביך העגבניות של פרס חל במידה זו או אחרת גם על מפלגתו כולה — אבל הוא נושא הדגל, הסמן הימני, מוביל הטור במירוץ האמוק הזה. כפי שאמרתי קל מאד להטיח בו ביקורת, אבל ב־1981 על הבימה, אל מול מטר העגבניות והעלבונות והשנאה הנואה, הוא היה שם, ולא אנחנו, והוא היה שם לבד. לעולם לא עוד — אומר ליבו, לעולם לא עוד, אני אכבוש את אהבתם אלי, אני אקסים אותם ואתם עוד תראו — אני ארקוד להם ריקוד כזה יפה, ששום אחר עוד לא רקד להם: מי מאיתנו רשאי לומר שאילו הוא היה שם במקומו — לו זה לא היה קורה? אז בבקשה, קצת פחות ביקורת, וקצת יותר צניעות והבנה"...

עד כאן ההסבר הפסיכולוגי. אני כדרכי כלל מעדיף הסברים אחרים. אבל תודו שהתופעה טעונה הסבר. ועכשיו אחרי החלטת הממשלה בעניין השב"כ — אולי, קשה לקבוע. לך תדע.

פרס בבחירות 81' — לבד מול שנאת ההמון

ראש בינלאומי קטן

באחד הימים בעתיד תשתחרר דרום־אפריקה משלטון המיעוט הלבן ותיפטר כליל מקללת האפרטהייד. עמידתה־מנגד של מדינת היהודים בימים קשים אלה לשחורים של דרום־אפריקה, והגימגומים הישראליים המשיים והמתנצלים לנוכח משטר הגזענות האכזרי — אינם מהווים כמובן מכשול בפני התהליך ההסטורי הזה, הבלתי־ניתן־לעצירה. השחורים של דרום־אפריקה לומדים לדעת על בשרם, כמו כל עם אחר, כי בימי אסונות ומצוקות יש אויב בצד אחד, ויש חסידי אומות העולם מצד שני, ואילו במרכז מתרחשת כאילו לפתע הצטופפות בינלאומית גדולה של ראשים קטנים, מחשבי חישובים חנווניים, מוחים בחצי־פה, משתתפים בצער בחצי־לשון, סופקים כפיים חרש־חרש, מזילים דמעות תנין — אלה שתמיד מסרבים להתערב בענייניה הפנימיים של מדינה זו או של מדינה אחרת. והמרכז תמיד צר מלהכיל את כולם ולכן הם דורכים זה על רגלי זה ומסתתרים שם בבושת־פנים איש מאחורי גב רעהו. בדיוק כמו אז, כמו תמיד וכמו בכל מקום.

או מה אם במרכז הצפוף הזה, המאוכלס כל־כך הרבה עמים אחרים — מצויה גם מדינת ישראל הקטנה? מבחינת השחורים של דרום־אפריקה אין זה מעלה ואין זה מוריד, בהקשר של התהליך ההסטורי הזה, שם, באפריקה הדרומית, אנחנו בהחלט לא רלוואנטיים. לא כן לגבי התהליך ההסטורי של שיבת ציון, בהקשר הזה, כאן, בארץ־ישראל, במזרח התיכון, עלולה חלילה התגובה העלובה שלנו, להתרחשויות הנוראות שם, להוות נקודת ציון נוספת בתהליך ניוונה המוסרי של החברה הישראלית.

רק שלא יגידו לנו עוד פעם שיש משטרים של דיכוי חמור יותר בעולם. זה בכלל לא ממין הנושא שלפנינו. כאן לא מדובר במידה זו או אחרת של דיכוי — אלא באיכות הדיכוי ובסוגו. כאן אמורים הדברים במשטר דיכוי מבוסס על אידיאולוגיה גזענית ועל חוקה גזענית, שרק המשטר הנאצי שלפני המלחמה עשוי להידמות להם. אין כאן רודן עריץ, וגם לא כת גנראלים עריצה — אלא יש כאן חברה שלמה שמיוסדת על שחיתות־מירות חוקית ורשמית מן הסוג הגרוע ביותר.

כמו כן, שלא יסבירו לנו שוב כל מיני חכמים בעיני עצמם ש„בעולם פועלים על־פי אינטרסים ולא על־פי שיקולי מוסר". האינטרס העליון של ישראל, היום ואתמול ומחר, מתייחס להמשך אהדתה ותמיכתה של דעת־הקהל בעולם, המעוצבת במידה רבה על־ידי שיקולי מוסר — וכופה על שליטים וממשלות לקחת אותה בחשבון. אנחנו איננו מעצמה גדולה, ואפילו לא מעצמה בינונית, ואפילו אלמלא חשבנו כי ראוי לנו לעמוד במבחנים מוסריים כלשהם — היה עלינו לרצות בכך על יסוד הכרת העולם ובשל שיקולי תבונה פראגמטיים.

בפעם המי־יודע־כמה אנחנו חוזרים על הטעות הגורלית ומתחברים עם שליטים שאזרחיהם מואסים בהם, ושוב אנחנו כורתים ברית נגד מי שבמוקדם או במאוחר עתידים לרשת את השלטון.

אינני בעל־אשליות. גם תנועות שיחרור שנעזור להם היום עלולות בהחלט לדחות אותנו מחר, ולשכוח לנו את האהדה והתמיכה והסיוע. שתמיכה והסיוע אכן עשויים להישכח — אבל העמידה־מנגד, לעומת זאת והברית עם שלטון הדיכוי ייזכרו תמיד, ולעולם לא יישכחו.

חשובה הרבה יותר מזה היא העובדה שאנחנו עצמנו לא שוכחים, ואחר־כך אנחנו גם מוצאים צידוקים לעמידה־מנגד, ובשלב מאוחר יותר גם משלבים את הצידוקים הללו בתפיסה העצמית שלנו ובדימוי העצמי שלנו. מי שלא מאמין — שילך לכיתות הגבוהות של בתי־הספר וליחידות הסדירות של צה"ל, וישמע שם כי „הלבנים בדרום־אפריקה צודקים בדיוק כמו שאנחנו צודקים", ש„צריך ללמוד מן הלבנים בדרום־אפריקה איך להתייחס לערבים".

כאמור, אינני בעל־אשליות, אבל הרי פעם היינו, כאן כולנו בעלי־חלומות, ובחלומות הרחוקים הם ניצבה מדינת היהודים, והתנועה הציונית כולה, בראש חיל־החלוץ של המתנגדים לאפארטהייד. מסה תת בעירה מאז ארץ־ישראל? ועקי על כך ארץ אהובה!

(צילום אי. פי)

תהליך שחרורם הוא בלתי נמנע — אך הם לא ישכחו לנו את העמידה מנגד

בעריכת עלינא תורי

מחול | פתח תקופה בלהקת „בת־דור"?

מאת גיורא מנור

במידה רבה מזוהה להקת בת־דור – בארץ ובחו"ל – עם דמותה של ז'נט אורדמן, המנהלת האמנותית והרקדנית הראשית שלה. למעשה בת־דור היא להקת המחול הפרטית האמיתית היחידה בישראל. מצב זה מקל עליה בתחומים רבים. אבל גם מעמיד אותה במבחנים שלהקות אחרות אינן חייבות לעמוד בהם.

לא מכבר שבה בת־דור מסיור בקנדה, בו זכתה לשבחי הביקורת. היה זה סיורה הראשון ללא השתתפותה של ז'נט אורדמן כרקדנית או כנוכחת מאחורי הקלעים, בשל בעיות בריאות שמנעו זאת ממנה.

אורדמן סובלת מבעיות בפרק־הירך, ונזקקה לניתוח מסובך של החלפת תפוח עצם הירך, שבוצע בניו־יורק שעה שלהקתה הופיעה בקנדה.

פגיעה במפרק זה היא אחת המחלות המקצועיות הנפוצות אצל רקדנים. ג'יין דאדלי, פרד ברק, בנימין מרקרכי ורבים אחרים במקצוע סבלו מפגע זה. כפי הנראה שימושיות־יתר (עם נטיה לארטריטיס) הם שגורמים לפגיעות אלה.

„פיאף" עם ג'נט אורדמן ורדה שטה

בכל דרכה של ז'נט אורדמן יש משהו מתנחישות ההירואית כמעט. היא נאחזת בריקוד בעקשנות בגיל בו רוב הרקדניות עברו מכבר להוראה או יצאו לגמלאות. לעיתים הופיעה עם להקתה למרות פציעותיה.

נחישות זו לא תמיד היתה לטובתה וטובת להקתה. לפעמים היה נדמה, שהלהקה היא בראש וראשונה כלי ביטוי לה עצמה ורק בקוו שני מסגרת אמנותית בזכות עצמה.

בוודאי, תמיד יש משהו מעציב בכך, שאמן מבצע נאלץ, מסיבות גיל, בריאות או בשל גורמים אחרים לפרוש מהבימה. זהו תמיד משבר עמוק, ואני מאחל לז'נט – כאדם – להבריא עד מהרה ולשוב לפעילות מליאה. אבל ייתכן שהמקרה הרפואי יקל עליה את ההחלטה לא להופיע עוד בעצמה ולהקדיש את כל זמנה ומרצה לניהול להקת בת־דור.

תפקידים תפורים

הרפרטואר של בת־דור סבל תמיד ממקריות ולא פחות מההכרח למצוא תפקידים מתאימים לז'נט, כשפער הגילים בינה לבין יתר הרקדנים הכתיב ליוצרים שהוזמנו לעבוד בבת־דור מה לעשות. לצד יצירות מצויינות מאת האנס ואן מאנן, ייז'י קיליאן, פול טיילור, לאר לובוביץ', מתיו ריאמונד וכוריאוגראפים אורחים אחרים, הרבתה הלהקה להזמין יצירות. כגון הבאלטים הכביכול־שקספיריים מאת ג'ון באטלה, הקישקושים הפסוודו־פילוסופיים התביכים על רומי רייטר־סופר. שנועדו לתת הזדמנות לז'נט אורדמן לככב בהם. יוצא דופן מבחינה זו היה „פיאף" וודלוויל", שבו הדמות המרכזית, הזמרת פיאף, הלם עד מאוד את אורדמן. אלא שהיוצר, רודני גריפין, החטיא את המטרה הדרמטית בכך שהפך את הגברים בחייה הסוערים של „האנקור המזמר" למין מקהלה, תוך טישטוש האופי המיוחד של כל אחד מהם.

במשך השנים הפך הרקדן האורח, ריידא שיטה, לפרטנר הקבוע של ז'נט. ריקודו נעשה עצל יותר ויותר, ולעיתים היה לסבל בלבד. בלי ספק, בהיותה המבצעת הראשית בריקודים אלה, לא יכלה ז'נט להבחין בכך שאין הם עומדים, על־פי רוב, על רמה אמנותית מתקבלת על הדעת וששותפה למחול זקוק לניעור יסודי או לבעיטה בישבן, כדי לשוב למלוא יכולתו.

תרגיל־סדר

כמורע או שלא כמורע, יוצרת נוכחותה על הבימה של המנהלת האמנותית, ובמקרה זה גם הבעלים – יחד עם בת־שבע דה־רוטשילד, שהיא אישיות מיוחדת במינה, הראויה למקום כבוד בפנטיאון המחול הישראלי והמורדני בכלל – בעיות של תורות סמויה או גלויה בין רקדניה.

ז'נט ובת־שבע מרבות להרגיש את חשיבות המשמעת האמנותית, שבלעדיה אין, לדעתן, קיום ללהקת־מחול. חוששני, שמרוב דאגה למשמעת, לא תמיד יכלו רקדני הלהקה, ובייחוד הרקדניות, לפתח את מלוא אישיותם הבימתית ורקדו כאילו מתוך חשש מפני פסק־הדין הנוקרני של ז'נט. לפעמים היתה לי תחושה, שהבעת פניהם של הרקדנים „מתה" מרוב מאמץ לדייק. לא לבלוט על־ידי פירוש עצמאי לתנועה, כאילו נמחקו אופיים ואישיותם בספוג רטוב לפני עלותם לבימה. משל היו לוח בית־ספר. מעצורים בתנועה נותנים את אותותיהם במתיחות־יתר ואימוץ היוצר מתח שלא לצורך.

המשמעת האמנותית היא כלי הכרחי לעבודה קבוצתית, על כך דומני אין ויכוח. אבל היא אינה מטרה לכשעצמה, אלא אמצעי ליצירה. מה שנחוץ הוא איזון פורה בין משמעת חמורה לבין חופש היצירה, ואם מאזן זה מופר לטובת המשמעת, המחול עלול להידרדר לדרגת תרגיל־סדר.

עצם העובדה שז'נט אינה רוקדת עוד בעצמה, עשויה להרפות את המתח הבלתי בריא הזה ולאפשר לה לראות את המופעים מהאולם. ולא מהפרספקטיבה המעוותת שבמבט מבין הקלעים, תוך התרכזות הכרחית בהופעה הבאה שלה עצמה.

להקת בת־דור ממלאה תפקיד נכבד בנוף המחול הישראלי. קהל המינויים הגדול שלה. אותו בנה בעמל בלתי נלאה הממונה על כך בלהקה, יוסי פרנקל, מקרב אנשים רבים אל אמנות המחול. בת־דור שימשה ומשמשת בית־ספר וקרש קפיצה לרבים ממיטב הרקדנים בארץ. הרפרטואר שלה, עם היותו לעיתים מוזר, כולל יצירות מעולות, וחבל שאין הלהקה מקדישה יותר זמן ומשאבים לשימור האוצר היקר הזה. (כחטא הגישה הבזבזנית ליצירות, שהושקע בהכנתן עמל ויזע, הנעלמות מהאופק אחרי סידרת מנויים אחת, חוטאות למעשה גם להקות אחרות אצלנו... זה צידה הפחות סימפאטי של שיטת כרטיסי המנוי).

מנוף לפרק חדש

מכל הסיבות הללו, ומתוך דאגה להתפתחותו של המחול האמנותי בארץ, יש לקוות, שז'נט תמשיך לנהל את להקת בת־דור גם אחרי שתחדל להופיע בעצמה על הקרשים (ובעצם צריך היה לומר כיום: על גבי הלינוליאום...). אני בטוח, שלהקתה היא כלי אמנותי־ביצועי, שניהולו יכול להעניק סיפוק שונה, אבל לא פחות מספק, מההופעה האישית עצמה.

מבחנן של להקות פרטיות הוא דווקא הרגע, בו ה„ילד", הלהקה, חייב לצעוד ללא הנוכחות התמידית של אמא־אבא, המייסד או המייסדים.

עד כמה שידוע לי, נעשים מאמצים על־ידי בת־שבע דה־רוטשילד להבטיח את המשך עבודת בת־דור בעתיד. יהיה זה עצוב, אם בשל מצבה של ז'נט אורדמן יאבד לה העניין בכלי שהקימה. אבל דומני שאין חשש כזה, כי מרצה ונחישותה יעמדו לה והיא תתגבר על המשבר הפוקד אותה. דווקא התגובות החיוביות למופעי הלהקה בסיורה האחרון, ללא השתתפותה במחול עצמו, מן הדין שיעוררו אותה להמשיך ללא היסוס.

מה שנחוץ לבת־דור, שלה מבנים, משאבים וכלים מהטובים בעולם, היא מדיניות שתטפח דור צעיר של רקדנים, תכנון נכון של רפרטואר, העזות יתר בהזמנת יוצרים ישראליים חרשניים, והחזרת יצירות מהרפרטואר הרדום לחיי בימה פעילים.

סטאניסלאבסקי אמר פעם, שעל האמן לאהוב את האמנות שבו, לא את עצמו באמנות. אני מקווה, שאהבתה של ז'נט לאמנות המחול תגבר על אהבת עצמה באמנות, והמשבר האישי שנקלעה לתוכו ישמש מנוף להתחלת פרק חדש בחיי להקת בת־דור, ומעז ייצא מתוק.

זווית שמיעה | קרמבו מלך ישראל מרחוב שינקין

מאת דוד אור

קוראים לו גבריש או אלופי או מישה־מאצי. הוא גנרל ישראלי אכזר, הורג ערבים בסיטונות ומזיין את פקידות הסעד המלוכתיות.

במהלך מלחמה ארוכה, עקובה מדם, כנגד כוחות השחור המרומים הוא „מתחמן" את כל העולם, וכובש אותו באכזריות רבה. בדרך, הוא נכנס לעימות עם שני שלום עכשיוניקים אימפוטנטים, שריח רע נודף מפיהם, מנצח אותם וממשיך לדהור. בטיל בליסטי הוא מגיע ישר למעלה, לאלוהים, שם הוא מקבל, מן הסתם, השראה דתית ומגיע אלינו חזרה בתור חוזר בתשובה. גבר או אישה, מערך או ליכוד, מת או חי נמחא את המיותר...!

בנלביל בשמות מודרני יתחיל הסיפור מהריש. יראו הזהרתם... הוא יהיה דומה או זהה לבחירי...

זה יכול לקרות בתיאטרון חיפה או הבימה. נווה צדק או הקאמרי 4,3,2,1 בחרוזים או בפרוזה, בשירה או בריקודים. מילת הקוד החדשה — תיאטרון רלוונטי סאטירי — עכשיו ובקבלנות.

המצב הפוליטי שלנו כל־כך גרוע, כל מה שעושה שרון הוא מטורף ומצחיק יותר מכל סאטירה שאי־פעם נכתבה.

החלוקה בין שמאל וימין התבטלה — עכשיו צוחקים על כולם, על הניצים ועל היונים, על „פיזהנפש" ועל גוש־אמונים; אין אחד יוצא נקי, אם כי, האוריינטציה הבסיסית בכל זאת — נשארת — היא שמאלנית ואי אפשר לטעות בה.

אתה נכנס להצגה בחילה ומרגיש שכבר היית פה, הכול כל־כך צפוי, כל־כך רדוד, כל־כך משעמם...

ואז עולים כך געגועים לאיזו הצגה שאומרת משהו על החיים ולא רק על הביצה הקטנה של מציאותנו העכשווית, או לאיזו קומדיה קלילה של אפרים קישון...

ספר קלטת | מה הדאווין שלך?

מאת עמית רוט

חברת „ישראוויסק", שהוציאה בעבר את ספרי הקלטת המיועדים לילדים וליוצאי לחו"ל, הוציאה החודש 8 ספרי קלטת חדשים: „להיטים מן המסך הקטן", כולל שירים ואותות פתיחה וסיום של תוכניות טלוויזיה האהובות על ילדים. „איך שיר נולד", שמצרף שירים אהובים על ילדים מתקופות שונות, ו„מה הדאווין שלך" – שמכיל רבים מהלהיטים המזרחיים של הרדיו ונקרא גם „שירי האופלה".

בחנויות התקליטים ניתן למצוא כיום כ־50 ספרי קלטת שונים של חברת „ישראוויסק" שמתחלקים ל־7 סדרות וביניהן הסדרות החדשות: „להיטים שילדים אוהבים" ו„להיטים ישראלים בסגנונות שונים".

למי זה טוב – ספרי הקלטת טובים לצאצאים בחו"ל שחפצים ללמוד עברית או לילדי עולים חדשים, ובכלל לכל אחד שרוצה לשבת עם מילות השירים תוך שהוא עוקב אחרי המוסיקה. למען הנזקקים בחו"ל מצויידים כל הספרים לא רק במלים עבריות, אלא גם בעברית מנוקדת – כלומר מלים עבריות בכתב לועזי — כמו שפלאטו־שרון קרא את תשדירי הבחירות שלו. ובנוסף עוד שפה זרה אליה מתורגמים השירים: אנגלית, צרפתית, גרמנית או ספרדית.

מה אתה מקבל? – אתה מקבל אריזת קרטון מצופה בניילון בתוכה יכנה הקסטה שמוקלטת באיכות הישראלית המקובלת (כלומר גרועה). כשעל הקסטה מוקלטים הרבה שירים מוכרים. במקרה של שירי הטלוויזיה, למשל, מוקלטים האותות של „זהו זה", „החתול שמיל", „פרפר נחמד", „הדבורה מאיה", „החבובות" ואפילו תוכניות עתיקות יומין כמו „טלא מלא".

השירים נבחרו לאחר שנערך סקר בקרב ילדים לגבי תכניות אהובות עליהם. הקלטת של „מה הדאווין שלך" מכילה שירים כ„לינורה", „לינדה", „המעגטות", „מריזמה", „שידו של שפשף" ועוד 20 שירים בביצועים לא מקוריים, ביניהם, כמובן, „מה הדאווין שלך".

הספרים מכורכים בכריכה קשה ונאה. הכתב ברור והמלים מרווחות ולמרות שקשה לתרגם את „המעגטות" או את „מה הדאווין שלך".

כמה זה עולה? – המחיר לצרכן 12.98 ש"ח, כלומר 9 ש"ח הפר 2 אג'. אבל ישנם בכל רשתות השיווק הנחות שונות וניתן לקבל את ספרי הקלטת במחירים זולים יותר.

קולנוע | המורים משחקים פוקר

„המורים בזיג־זג" בקולנוע „אסתר" בתל־אביב

המורים בזיג־זג בתמונה: פטריק בנואל, פבריק לוצ'יני, לורן גאמלון וכריסוף בוסי

אלה

מאת יעל ישראלי

הקולנוע מטפל כבר שנים רבות בבית־הספר אך תמיד מציג את השבלונה של מורים קפדניים, שמרנים וקשוחים למול תלמידים מוטרעים, יחסי סור־ייאסיר הם המוטו המתאים להגדרת יחסי מורה־תלמיד, כפי שהשתקפו עד בה בקולנוע זכורים לנו: „אפס בהתנהגות" „אילד פראי" „זרע הפורענות", „לאדוני באהבה" ורבים אחרים. בא פטריק „שולמן הצרפתי" מי שהביא את „סיפור בזיג־זג" המצחיק ושובר המוסכמות, ושובר מוסכמה נוספת בכל הקשור לחינוך. בסרטו „המורים בזיג־זג" התלמידים הם הממושמעים. ההולכים בתלם, השמרניים, ודווקא המורים מתגלים כאנרכיסטים שמורדים במוסכמות החינוכיות, ומשתוללים בין כתלי הגימנסיה.

זאת אומרת לא כולם. רק ארבעה מורים צעירים ושובבים המלמדים בבית ספר קרתני, מעין של מהסכנות חינניות כאי של שמרנות חינוכית מגוחכת. לאחרונה ראינו סרט אמריקני בשם: „המורים" שם יש תלמידים זועמים ומרדניים, המעשנים מריחואנה, מחוללים מהומות ותעלולים ומתנהגים באלימות. אצל שולמן האנרכיה שייכת למוריה: הם משחקים פוקר בסיפריה, מהמרים, מעשנים, מלמדים באורח לא קונוונציונאלי כמו דרך קסטת ווידאו עליה מוקלט השיעור, כשהם רוצים להמשיך לישון בבקרים; מורה התעמלות מלמד גולף, בומרנג וסקייטבורד בחצר בית־הספר; המורה לציור מארגן עם תלמידיו מיצג מורדני עשוי חיתולי נייר בחצר הגמנסיה, וכן הלאה. אך השיא הוא בתעלולים המטורפים, מה שהיה מקובל עד עתה לייחס לתלמידים: ארבעת המוסקטרים הפדגוגיים שמים ברנדי בקפה של המורה המרובע כדי שישתכר ויעשה צחוק מעצמו, בתעלול נבזי במיוחד הם מזמנים את הספרנית הנרגנת ואת סגן המנהל המנופח לחדר אחד, כשבגדיהם התחתונים בלבד לגופם (אגב, באותו זמן צופים התלמידים בסרטו של הבמאי הצרפתי נביא זרם הראליזם הפואטי, הוא ז'אן ויגו: „אפס בהתנהגות", העוסק במורים רעים ותלמידים מרדנים בבית־הספר בשנות ה־30) ומביאים לשם את המנהלת ההמומה, ועוד עשרות תעלולים מצחיקים, לעיתים קצת וולגאריים, למורת רוחם של המורים המבוגרים.

כבר בניפוץ המוסכמה יש מן החינניות. אך שולמן לא התכוון לתאר אנרכיה לשמה. או לעודד מורים עוליימים להפוך את חדר המורים הקדוש לקרקס. בדרך פרובוקטיבית מוקצנת הוא אומר אמירה אירונית על החינוך המיושן והמסוכן, המרבא חשיבה ויצירתיות ומייצר רובוטים ממושמעים נעדרי מהפכנות, אף שהם לבושים כפאנקיסטים ומלאים בכל הסממנים החיצוניים של דור המרד. שבעצם כלל אינו כזה, להיפך. אצל שולמן התלמידים שמרנים כמוריהם הזקנים, אפטיים ואין להם אפילו טיפת זעם כלפי הממסד. ואם כך הם כצעירים, מה יהיה כשיגדלו?

זו גם אמירה על הממסד החינוכי המתחדש עם מורים צעירים: מורים שאולי מתנהגים כלצים גדולים אך בדרכם מעודדים חשיבה עצמאית, את התסריט כתב דידייה ולגה, מורה במקצועו. כשנשאל למה כתב כפי שכתב, ענה שאף פעם לא הזדהה עם דמות המורה המצוי, כפי שהצטיירה בעיני הקהל הרחב: „המורים שאני מכיר הם צעירים, משעשעים, אוהבי קולנוע, ציניים ולא מיובשים. חוץ מזה נראה לי שלתאר מורים משתוללים ועושים תעלולים, זו נקודת פתיחה מעניינת כי תמיד מייחסים תופעה זו לתלמידים. להשתולל אין פרושו לא לחשוב אלא להיפך. בסרט זה המורים הם הדינמיים, מנסים לשנות, לדחוף ולהבריא את המוסד הזה הקרוי חינוך, אך בסופו של דבר הם נזרקים החוצה בעוד שכל הבינוניים משתלבים במערכת. להשתולל אין פרושו להפסיק לחשוב, אך לחשוב אין פרושו להפסיק לצחוק, לפיכך סרט זה אינו מיועד לשונאי צחוק, לסנובים, לסופר חכמים, למזלזלים, לפחדנים, לוותרנים ולמעצבנים".

תיאטרון | חילופי־גברי ב„תיאטרון הקיבוץ"

בימים אלה סיים רפי צור את כהונתו כמנהל האמנותי של „תיאטרון הקיבוץ" („בימת הקיבוץ") ושב לקיבוצו מרחביה. את מקומו יתפוש מעתה נסים צוק, מי שהיה במשך שנים ארוכות מנהל המחזה הרומיננטית במועדון „צוותא" בתל־אביב ובשנתיים האחרונות התמסר לעניני קיבוץ רשפים. ציון שב עכשיו לעסוק באמנות. ישמש מרכז ל„תיאטרון הקיבוץ" ויחזור ויפעיל גם ב„צוותא".

איחוד פרסונאלי זה בין הבימה הקיבוצית והמועדון יאפשר ל„תיאטרון הקיבוץ" השימוש רחבה יותר בתל־אביב ויפתח לפניו אפיקי הפקה נוספים, תוך שמירה על הקיבוצי־הייחודי.

29.6.86

בעריכת צביה בן־שלום

לעבור את החופש בשלום

יש לחנות שהנושא כבר משעמם אתכם כי כתבנו על זה אשתקד וגם לפני שנתיים, ואולי עוד לפני כן. אבל עתון זאת הדרך היחידה של משרד החינוך לתלמידים ולהורים. „בואו נעבור את החופש הגדול בשלום" תגיע ליעדה, הרי לא אותנו. בחופש הגדול לבית־הספר [illegible] לקרוא את החוזר על לוח המודעות.

הדברים חשובים. אין מה להתנצל. [illegible] חובה לקרוא גם השנה [illegible] ראוי לציין, כיוון [illegible] אנו מפרסמים אותם [illegible] נתייחס אליו [illegible] אם הדברים ברובם [illegible] בחוזר החדש.

[illegible] בעד התשומת הלב, צב"ש

לשחות ולטייל

משרד החינוך מבקש להסביר לילדים — לפי גילם והבנתם — את כללי הבטיחות והזהירות.

שחיה בים

- יש להתרחץ רק בחוף רחצה מוכר ובפיקוח מציל. יש להשמע להוראותיו ולשחות בשטח שנקבע על ידו.
- יש להכיר את צבעי הדגלים ומשמעותם:
  - דגל שחור — הרחצה אסורה;
  - דגל אדום — הרחצה מסוכנת;
  - דגל לבן — הרחצה מותרת.
- יש לשמור על קשר עין עם בני המשפחה, החברים או מתרחצים אחרים.
- על שפת הים יש לחבוש כובע, להימנע משהייה מופרזת בשמש ולהרבות בשתייה.
- אין להיכנס למים אחרי האוכל.
- אין להיכנס למים אחרי שקיעת השמש.

בריכות

גם בבריכה יש להתרחץ רק בנוכחות מציל. מאגרי מים, בריכות דגים, מים רדודים, בריכות השקאה ומקורות מים בלתי ידועים — יש בהם סכנת טביעה ואסור לרחוץ בהם.

טיולים

מומלץ על טיולים עם משפחה או עם קבוצה מאורגנת, בהדרכת מדריך מבוגר, הבקיא בעריכת טיולים ובמסלולים. עדיף להצטרף לטיולי החברה להגנת הטבע, או לטייל במסגרת תנועות הנוער — ואף זאת באישור ההורים.

לטיול יש להצטייד בפרטים אלה: כובע ורצוי רחב שוליים, מימייה מלאה (רצוי — מימייה נוספת גם), נעלים שלמות וסגורות, מפת מסלול הטיול, ומומלץ לסמן על המפה את תחנת המשטרה, בית החולים והישובים שבמסלול, ציוד עזרה ראשונה, שקיות מפלסטיק לריכוז שאריות מזון ואשפה אחרת, תרמיל קטן...

- אין לשים ידיים מתחת לאבנים ולהלך יחפים באזורים הרריים מחשש נחשים, עקרבים ועוקצים אחרים.

שלא ילכו לאיבוד

משרד החינוך מזכיר להורים שיש להקנות לילדים הקטנים, כדרך של שינון, ידיעה על מען ההורים (הכוונה לכתובת מלאה, ישוב, רחוב, מספר הבית), ומספר הטלפון בבית או אצל שכנים או קרובים. אם הילד מתקשה לזכור, או שהוא קטן מכדי לזכור — מצמידים לבגדיו פתק עם כל המידע הדרוש. כמו מדחום בבית — שלא נזדקק.

זה | מה | שיש

שאלות מהאוזן

חוברת ראשונה מסוגה בנושא הטיפול באזניים (חולות ובריאות) הופקה על ידי קופת חולים במרחב חיפה ובגליל המערבי, באדיבות בנק לאומי, שכיסה את ההוצאות. אחד הנושאים המודגשים על ידי מחברי החוברת, ד"ר מיכאל פרסיקו ויוכי באואר, היא העובדה שיש להמנע בכל האפשר מניקוי השעווה שהיא חומר שומני, המגן על האוזן. שמסתבר שנזקים רבים נגרמים לאוזן דווקא בשל עודף טיפול מצד האמהות. הטורחות בנקוייה... החוברת, „שאלות ותשובות מסביב לאוזן" מופצת בכל מחלקות הילדים ואא"ג במרחב ובחדר המיון של בית חולים „הכרמל" (יוכי באואר)

קקטוס ברחוב שינקין

קקטוס הוא חדר תצוגה, שבו נמכרים דברים יפים, לאו דווקא שימושיים, המעוצבים ומיוצרים על ידי קבוצת מעצבים בתחומים שונים: עיצוב המוצר, טקסטיל, גרפיקה, תכשיטים וכו'. בימים אלה (עד ל־21/7) מתקיימת בקקטוס תערוכה של כל מיני דברים מכל מיני חומרים והמשותף ביניהם שהם יפים. רחוב שינקין 30.

מה חדש במט"ח?

מט"ח המרכז לטכנולוגיה החינוכית, פירסם לקראת שנת הלימודים הבאה (תשמ"ז) קטלוג המציג את עבודתו על כל היבטיה: הגישה החינוכית ותחומי הפעילות. לצד פירוט כל חומרי הלימוד והתוכניות שמט"ח מעמיד לרשות מערכת החינוך וההדרכה. הקטלוג בנוי לפי נושאי תוכן מרכזיים, שבהם עוסק מט"ח (הבנת הנקרא, מתמטיקה וכו') ובכל נושא מפורטות התוכניות, חומרי הלימוד, תוכניות המחשב ועוד. חלק מהחומר מיועד לבתי הספר. חלק להנאת הילד, בביתו.

תיק במתנה

מפעל קל־גב לייצור תיקים מרתונות השלים בימים אלה עיסקה גדולה עם חברת התמרוקים רבלון, לפיה יספק לרבלון 40,000 תיקים. העיסקה נתחמה במסגרת מבצע שיווק גדול שמתכננת רבלון המבקשת להעניק לכל רוכש מספר מוצרים מתוצרתה, תיק מתוצרת קל־גב. העיסקה עם רבלון המסתכמת בכ־100,000 דולר, היא הראשונה מתוך מספר עיסקות גדולות שעומדת קל־גב לחתום בימים אלה עם מספר חברות. מנהלי המפעל, משה גנץ ואיתן פישר אומרים, כי באחרונה מסתמן גידול בביקוש לתיקים כמוצר נילווה במערכי שיווק ופרסום של חברות שונות.

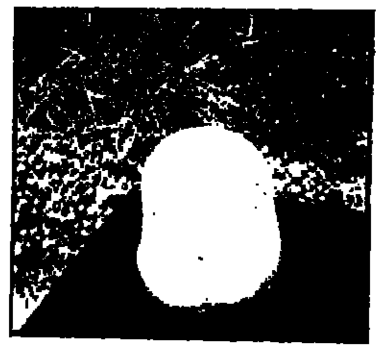

כשהטבע מפסל בצומח

לעיתים מפליא איך הטבע מחקה את האמן ומעצב פרצוף אנושי לפומלית (תערובת של פרי הפומלה והאשכולית) תמימה, טעימה ואדמדמה זו. כל התערבותו הבלתי מנוסה של כתבנו־צלמנו ביצירה טבעית זו מתבטאת במשיכת עט על גבותיה, בחיריה ופיה, לצורך הדגשת קוי האופי הטבעיים והנמרצים שבאו לה מידי הטבע. (אשר שילוני)

תצוגת אופנה בתיכון למען נפגעים

ממש לפני סיום שנת הלימודים יזמה ואירגנה מועצת תלמידי בית־חינוך תיכון ע"ש כצנלסון בכפר־סבא תצוגת אופנה שכל הכנסותיה קודש להקמת כפר שיקומי לנפגעי פגיעה מוחית מוערית. בתצוגה נוכח קהל רב של תלמידים, הורים ומורים ששילמו דמי כניסה בסך 3 שקל. הם קיבלו בתשואות רמות את הדוגמניות והדוגמנים שנבחרו מקרב תלמידי התיכון והציגו בגדי קיץ אופנתיים לצעירים וצעירות. מועצת התלמידים יזמה גם הגרלת פרסים יקרי ערך שתרמו בעלי החנויות בכפר־סבא.

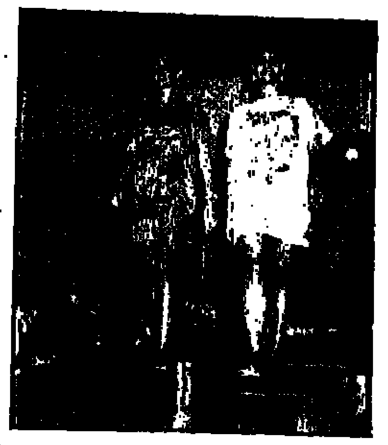

בתצלום שצולם ע"י התלמיד רם סגל: מהווי תצוגת האופנה

כתבה וצלמה: חנה נדל

פרס שלום לתלמידים

על שבוע חילר כתבנו ועל התוצאה של כל מיני תחרויות — טרם, וכבן, התבשרנו, שבמסגרת אירועים אלה החליטה ועדה מיוחדת להעניק לחטיבת הביניים של בי"ס אחוה־עם בפתח־תקווה את פרס השלום לשנת תשמ"ו, כהכרה בערך הפעילות המתבצעת בביה"ס בנושא זה.

קייטנות של טבע

החברה להגנת הטבע מארגנת בחודשים יוני־יולי שפע של קייטנות לילדים, בני כל הגילים ולמבוגרים גם. קיטנה משפחתית מומלצת. אלה מחנות קיץ (בבתי ספר שדה), או מחנות נופש, טיולים וגילויים בחיק הטבע, כולל נסיעה ברכב פרטי או באוטובוס וגם הרבה הליכה, למי שבוחר במסלול למיטיבי לכת. המחנות הם בני 3 עד 5 ימים, מפוזרים בכל הארץ, כשהלינה באתרים של החברה להגנת הטבע אכסניות ובתי ספר שדה, שהם 12, מגולן ועד אילת. משולבת גם פעילות צ'ופארית, של שייט, רכיבה, לונה־גל, מוזיקה וכמובן הדרכה מקצועית. יש גם קיטנה לגיל הזהב ולשומרי מסורת, וכעדים הגדולות קיטנות יום לילדים.

פרטים בחברה להגנת הטבע, טל. (03)382501, (04)664136/5, (02)222357 ר־ה (057)32156

קפיצה לספארי

נגיל, חברה די ידועה מייצרת אופנת קיץ כבר 8 שנים, את מוצריה תחת השם: „נאוט", היא משווקת דרך כ־300 חנויות. כל רשתות השיווק הגדולות כגון: שק"מ והסניף לצרכן. מעצבת הבית פרומה מנוחה הציגה, קצת באיחור את הקולקציה לקיץ 86, היה מה לראות: סריגי טריקו בצבעי טבעה כותנה בהדפסי ספארי; הדפסי נמר, [illegible] ג'ונגל או פסים, הרבה שמלות־סטרפלס, ורובן בשני חלקים: חזיה או [illegible] בגיזרת הקורסאג' וחצאית רחבה, [illegible] או בגזרת הקלוש. היו גם חצאיות צמודות לגוף החל מן המתגורה ועד לירכיים [illegible] מתרחבות, ואף נפתחות בצדדים בשסע.

ואת גופיות טי מקושטות בפנינים צבעוניים והדפסים עליזים, כל הקולקציה [illegible] הספארי או הים התיכון. הכיסים [illegible] הרחבות מורגשים על־ידי חגורה [illegible] בעליוניות — כתפיות. היו גם [illegible] ערב, מטריקו בצבע אחד בגיזרת [illegible] מודגשות על ידי חגורת דרפה [illegible], עם שאל מחובר וולנים.

אכן אופנה לבישה, המעניקה לאשה ביטחון שיש לה מה ללבוש מן הבוקר עד לערב. ג'אמפ, מסתבר, היא קפיצה מוצלחת לעולם האופנה.

חיה יוסף

חליפת ספארי קייצית מאד

חצאית מתרחבת; חולצה מודפסת

בחינות, בחינות

אני שרוע על המזרן, צף בלבה של הברכה המשפחה, מפקיר את גבי לשמש [illegible] ולחוות העדינות של האחות [illegible] אין לימודים אין בחינות, ואין עבודה, אבל יש שמש, ויש מים, ויש אהבה, ויש...

„אתה רוצה לענות לטלפון, או שאני עונה?" היא שאלה. „טלפון? איזה טלפון?" „אתה לא שומע שהטלפון מצלצל כבר חצי שעה?" „אבל איזה טלפון כאן באמצע הבריכה?" „או מה זה יכול להיות?" — היא [illegible] — „אולי השעון המעורר?"

השעון המעורר. מפרעה המצרי ועד מבטים הרוסי לא קם אכזר כמו השעון המעורר שלי. תמיד ברגעים הכי יפים שלי. תמיד כשהיא שלי, תמיד כשאני עשיר ומפורסם... אם אתה רוצה לתת לי מתנה, רק כשעון מעורר, שאינו מצלצל, תקנה אחד עד סוף מייד.

טוב שגם זה שמצלצל מפסיק כעבור זמן מה. עכשיו אפשר לחזור אל הכנרת ואל השמש. לא אי אפשר לחזור: באכזבה וביאוש אני פוקח עיניים ומוציא רגל אחת החוצה. הנה הטופס בשעון מלמדת שהבחינה מתחילה בעוד פחות מחצי שעה.

הבחינה. שבוע שלם הסתגרתי מעיני הכלם, ניתקתי את הטלפון וחייתי על מנות [illegible] קראתי וקראתי ועוד פעם קראתי. כאן סיכמתי וכאן שיננתי. היום, שעתיים עלובות יקבעו מי לחיים ומי למוות. אם לא אגש היום לבחינה, אצטרך לגשת למועד ב', וזה אומר עוד שבוע נורא כזה, מחשבות כאלו משכנעות אותי, סוף סוף, לצאת מהמיטה. בחמש דקות אני אותי לעשות את זה בריצה. בחמש דקות אני לבוש, רחוץ, וכל השאר, אבל הקפה, מסתבר, יצטרך לחכות לפעם אחרת. גם ארוחת הבוקר. מילא, נאכל אותה בערב, כרגיל.

בשלוש קפיצות ארוכות אני ברחוב. עוד שלוש קפיצות ואני שוב בבית. התיק. עכשיו בריצה מהירה לעבר התחנה. מרחוק אני רואה את האוטובוס מתקרב ... ומתרחק. הכל בגלל התיק הארור הזה. אצטרך לנסוע בשני אוטובוסים.

הרבה אנשים עומדים בתחנה, וזה טוב. זה אומר שהאוטובוס עומד לצאת. לעמוד התחנה מחוברת קופסה כחולה וכה זמני יציאת האוטובוסים. יופי, רק עוד שתי דקות. אבל מה האיש הזה עושה? הוא מחק את השעה שהיתה רשומה ורשם מספר חדש. האוטובוס יצא עוד 20 דקות. זהו, אבוד. עכשיו כבר אין סיכוי להגיע בזמן.

עברו כבר 25 דקות ואין אוטובוס. מה יהיה הסוף? הנה מגיע האיש עוד פעם, ושוב הוא רוחה את השעה בעשרים דקות. כל הנוסעים מסתערים עליו במחאות אבל הוא אומר: „אני לא יודע כלום. אני עושה מה שאומרים לי". והולך.

אני לא מוכן לחכות ככה עד מחר. אני הולך ברגל. אפשר גם לעצור טרמפים. אולי הוא יעצור. הנה הוא סוטה הצידה. ספלאש. ימח שמו. הוא דאג רק לא לפספס את השלולית. עכשיו אני לגמרי רטוב. נתייבש בהליכה.

סוף סוף, הנה התחנה השניה. מכאן אי־אפשר ללכת ברגל. זה רחוק מדי. האוטובוס מגיע, מגיע וממשיך, בלי לעצור. הוא באמת היה מלא, וגם השני לא עוצר. השלישי עוצר, אבל הוא לא פחות מלא מהם.

זהו, הגענו. אני שוחה לדלת ונמלט החוצה. אני רץ לכיתה. יש עוד חצי שעה לסיום הבחינה. חצי הכיתה כבר הלכה ואני לוקח מחברת ודף שאלות ומתיישב. אין קשר בין השאלות לבין החומר שלמדתי. אמנם אף פעם אין קשר, אבל הפעם זה מוגזם. לא, זאת לא הכיתה הזאת.

אני יוצא ומחפש טוב יותר. הנה הנה אני רואה את עידו. או. זה בטוח כאן. נכנס. מתיישב. עדיין אין קשר בין השאלות לבין החומר, וכשיש, אני לא זוכר שום דבר. כל החומר הוא תוהו ובוהו של פרטים לא חשובים שאין שום קשר ביניהם. אני עושה כמיטב יכולתי עד שמגרשים אותי המשגיחות. אני מתחנן על נפשי ומסביר שהשעון... אבל שום דבר לא עוזר.

אני נוחל החוצה, מיואש. כולם מיואשים. אומרים לי שאני ברמזל, שישבתי רק רבע שעה. מי שהגיע בזמן כתב יותר שטויות.

רון צורף

לרודוס עם דודו

אם אתם מתכננים הקיץ להפליג באוניה „סיטי אוף רודוס", באחת מהפלגותיה שעורכת חברת „מלתי" במיוחד לישראלים תוכלו ליהנות מהבדיחות של דודו דותן, המתפקד שם כקצין בידור ומנחה תוכניות „מרי ערב". האוניה מפליגה בין איי יוון ועד לאיסטנבול טיול של 7 ימים, או לונציה ודוברובניק (יוגוסלביה) בטיול של 10 ימים, ויש בה מטבח כשר. דודו ייארח זמרים ובדרנים, כמו עפרה חזה, ציפי שביט, הוסימן הגדול, שלו־ה שריון, גדי יגיל, או להקת משינה... כל אלה (לא כולם בבת אחת) כולל מטבח כשר, כולל דודו דותן, כולל אוניה מלאה ישראלים מה עוד תרצו מהפלגה אחת?

29.6.86

מתח רב לקראת הגמר המסקרן הערב ב־9 באיצטדיון האצטקה במקסיקו־סיטי

מאראדונה רוצה להניף את הגביע

הכל מתמקד סביב הקפטן הזוהר של ארגנטינה ★ טקטיקה גרמנית מול טכניקה ארגנטינית ★ בקנבאואר מכין מארב למאראדונה ★ ארגנטינה טרם ניצחה את גרמניה בגביע העולמי ★ שופט מבראזיל

הגמר. ארגנטינה נגד מערב־גרמניה, הערב ב־9, שעון ישראל, באיצטדיון אצטקה במקסיקו־סיטי. 115 אלף איש ביציעים ויותר מ־500 מיליונים ברחבי תבל, שיהיו מרותקים למכשירי הטלוויזיה, יעקבו במתח אחרי המאבק האחרון באליפות העולם הי־13 בכדורגל.

יהיה זה המיפגש השלישי בין ארגנטינה וגרמניה בשלב הגמר בגביע העולמי. ב־1958, בשבדיה, ניצחה גרמניה את ארגנטינה — 1:3 בשלב המוקדם וכעבור שמונה שנים, באנגליה, סיימו שתי הנבחרות בתיקו 0:0.

פרשנים ציינו אמש כי על משטח הדשא במקסיקו־סיטי יתעמתו הטכניקה של ארגנטינה והטקטיקה של מערב־גרמניה. מה יהיה יעיל יותר? איזה שיטה תנצח? נציגת דרום־אמריקה, הממשיכה במסורת הטכניקה והיופי או נציגת אירופה, שמשחקה יהיה מבוסס על כוח ומהירות.

הכל שואלים: מה מתכנן מאמן גרמניה, פרנץ בקנבאואר? האם יציב שמירה אישית על הגדול מכולם, דייגו ארמאנדו מאראדונה, הכדורגלן על פיו ישק דבר?

ה„קייזר" בקנבאואר ראה את מאראדונה בפעולה והתרשם ממנו מאוד: „אני חייב למצוא תשובה למעלליו. אני מקווה שאצליח כפי שהצלחתי לשתק את מישל פלא־טיני" — אמר בקנבאואר בסוף השבוע בראיון לכתבים.

מאזן עשיר

בקנבאואר כבר זכה בגביע העולמי בהיותו קפטן נבחרת מערב־גרמניה ב־1974, כשניצחה בגמר במינכן את הולנד (1:2). מנגד, קארלוס בילארדו, מאמן נבחרת ארגנטינה, הוא דמות לא מוכרת מחוץ לארצו.

לארגנטינה זו הופעה שלישית בגמר. פעם נוצחה במשחק המכריע ע"י שכנתה הקטנה, אורוגוואי (4:2), במונטבידיאו ב־1930. כעבור 48 שנים התייצבה על אדמתה וניצחה בגמר, בהארכה, את הולנד — 1:3 בבואנוס־איירס.

למערב־גרמניה האיר המזל פנים יותר. פעמיים נטלה את גביע העולם: ב־1954 בברן בנצחון מפתיע בגמר על הונגריה (2:3), וב־1974 במינכן גברה על הולנד (1:2). גרמניה ניצחה בשני משחקי־הגמר נבחרות מבריקות: את הונגריה, עם נבחרת־הפלא, בראשות פרנץ פושקאש, ואת הולנד הנפלאה, עם יוהאן קרויף ולהקתו.

פעמיים נוצחו הגרמנים בגמר: ב־1966 בלונדון ע"י אנגליה בהארכה (4:2) וב־1982 במדריד ע"י איטליה (3:1).

לגרמניה יש מאזן מרשים במשחקי הגביע העולמי. היא תופסת את המקום השני בהופעות בשלב הגמר, אחרי בראזיל, שלא נעדרה אף פעם. ב־1950 חסרו הגרמנים מהגביע העולמי. נאסר עליהם להשתתף בעקבות מלחמת העולם השנייה, ואילו לאליפות הראשונה ב־1930 במונטבידיאו לא שיגרו נבחרת.

המאזן הגרמני מורה על: 1930 — לא השתתפה; 1934 — מקום שלישי; 1938 — הפסד בסיבוב הראשון; 1954 — זכייה בגביע; 1958 — מקום רביעי; 1962 — הפסד ברבע־הגמר; 1966 — הפסד בגמר; 1970 — מקום שלישי; 1974 — זכייה בגביע; 1978 — הפסד בבית חצי־הגמר; 1982 — הפסד בגמר. מה יהיה ב־1986? — נתאזר בסבלנות עד הערב.

היעדים של מאראדונה

ארגנטינה נחלה כשלונות רבים. לבד משלוש הופעות בגמר. ב־1930 נוצחה בגמר; ב־1934 נכנעה בסיבוב הראשון לשבדיה (3:2); ארגנטינה החרימה משחקי 1938, 1950 ו־1954; כשלה ב־1958 (מהבית הארגנטיני עלו גרמניה וצפון אירלנד); כך גם ב־1962; ב־1966 נוצחה ברבע־הגמר ע"י אנגליה (1:0), אחרי שהקפטן שלה, ראטין, הורחק; ב־1970 הודחה במוקדמות ע"י פרו; ב־1974 הובסה ברבע־הגמר ע"י הולנד 4:0; ב־1978 זכתה בגביע וב־1982 נוצחה בבית רבע־הגמר בספרד ע"י איטליה 2:1 ובראזיל 3:1, עם דייגו ארמאנדו מאראדונה, שהורחק נגד בראזיל על פגיעה גסה בשחקן יריב.

מאראדונה הבקיע ב־1982 בספרד רק שני שערים במשחק־הנצחון על הונגריה (1:4). במקסיקו הגיע הכוכב הגדול של ארגנטינה לממדי־ענק והערב ישתדל לזכות בכתר כפול: בגביע העולמי ובתואר מלך־השערים של הטורניר. עד כה הבקיע מאראדונה 5 שערים (האנגלי ליניקר כבש 6 שערים): אחד לרשת איטליה (1:1); שניים נגד אנגליה (1:2) וצמד נגד בלגיה (0:2). שני ארגנטינים כבר זכו בתואר מלך־השערים בגביע העולמי: סטאבילה ב־1930, עם 8 שערים, ומאריו קמפס עשה זאת כעבור 48 שנה עם 6 שערים.

דרכה של ארגנטינה לגמר היתה משכנעת יותר מאשר של גרמניה, שעברה כל שלב בקושי רב. ארגנטינה סיימה ראשונה בבית המוקדם; לאחר תיקו 1:1 עם אלופת העולם היוצאת, איטליה, ונצחונות על דרום־קוריאה 1:3 ובולגריה 0:2. בשמינית־הגמר גברה על אורוגוואי 0:1; ברבע־גמר ניצחה את אנגליה 1:2 ובחצי־הגמר את בלגיה 0:2.

גרמניה סיימה במקום השני בבית המוקדם: לאחר תיקו 1:1 עם אורוגוואי; נצחון 1:2 על סקוטלנד, והפסד 2:0 לדנמרק; בשמינית־הגמר גברה גרמניה בדקה ה־88 על מרוקו 0:1; ברבע־הגמר ניצחה בבעיטות־11 את מקסיקו 1:3 (לאחר 0:0 בתום 120 דקות), ובחצי־הגמר הציגה את משחקה הטוב ביותר וניצחה את צרפת הפייבוריטית 0:2.

מתח רב שורר בשני המחנות. בארגנטינה מתפללים בתקווה ובערגה על מאראדונה הכליבול. בגרמניה משקיעים מחשבה כיצד לבלום אותו.

את משחק־הגמר ינהל הבראזילאי רומואלדו ארפי־פיליו וקווני יהיו אריק פרדריקסון משבדיה וברני אולואה מקוסטה־ריקה.

ארגנטינה במצב הכן – הגנה על כבוד דרום־אמריקה (תצלום: אי.פי.)

גרמניה על כל כוכביה – משחק קשה נגד ארגנטינה (תצלום: אי.פי.)

נעים ל'ב

מאראדונה מול פלה

החגיגה נגמרת. חבל. אבל הערב נחזה במשחק האחרון באליפות העולם בכדורגל במקסיקו. בו תיקבע האלופה החדשה: מערב־גרמניה או ארגנטינה. „מועדון שש אלופות העולם" לא נפתח לנבחרת חדשה. אם קיוו צרפת או בלגיה לפרוץ את הדלת הוכיחו אלופות העולם הוותיקות כי „אינן מקבלות חברות חדשות". מערב־גרמניה זכתה פעמיים בגביע העולמי וארגנטינה — פעם אחת.

אף פעם אי־אפשר לומר אם הגיעו שתי הנבחרות הטובות בעולם לגמר. לפני המשחקים גואה שוק־ההימורים אבל המקריות שולטת במהלך הטורניר. נבחרת שנראית מועמדת לזכייה מאבדת את עולמה תוך משחק אחד. צריך גם הרבה מזל כדי לעלות לגמר.

★ ★ ★

אני שמח שארגנטינה עלתה לגמר לא משום שאני אוהד נבחרת זו יותר מאשר את בראזיל או את צרפת. עובדת הופעתה של ארגנטינה בגמר תעניק לנו האפשרות לחוות פעם נוספת ב„כדורגלן של האליפות" — דייגו ארמנדו מאראדונה הכליבול. כל ה„סופרלטיבים" בעולם לא יכולים לבטא את יכולתו של הכדורגלן הנפלא הזה. היה כדאי לשבת בלילות רק כדי לראות את מאראדונה. כל אוהד כדורגל מוכרח להתבשם ממבצעיו.

כבר שמעתי מפי רבים פסיקה: מאראדונה עולה על פלה. לא הייתי ממהר להשוות בין השניים. בעבר נהנינו מהקוסם הבראזילאי פלה. כיום — התענוג הוא לחזות במאראדונה. כל אליפות והכוכב שלה. אישית אני סבור שמאראדונה מבריק יותר, מהנה יותר. אבל עם זאת אני מתרפק עדיין על מבצעי פלה. אסור לשכוח אותו. שני כדורגלני־עלית. אמנים דרום־אמריקנים. אין הם להטוטנים בלבד. יש במשחקם המון תכלית ויעילות. פלה או מאראדונה כיום ניווטו את נבחרותיהם. ביצעו לעתים את הבלתי־ייאמן בשליטה בכדור, אבל גם הבקיעו שערים. וכדורגלנים גדולים חייבים להבקיע.

הערב, כאשר נתיישב לראות את הגמר נחשוב יותר על מאראדונה מאשר על ארגנטינה.

מה מכינה גרמניה למאראדונה? לאנגליה לא היה מענה לכוכב הדרום־אמריקני הזוהר. גם בלגיה היתה חסרת־אונים מול משחק־הרגליים המסחרר שלו. בטוחני שהמאמן הגרמני, ה„קייזר" פרנץ בקנבאואר, שגם אותו צריך לזכור כאחד מכדורגלני העבר הגדולים בהיסטוריה, לא ישן בלילות האחרונים. הוא בודאי מחפש דרכים כדי להצר את צעדיו של מאראדונה.

גרמניה, הגם שלא הלהיבה בהופעתה עד למשחק עם צרפת, מסוגלת לנהל מאבק שקול עם ארגנטינה. אמנם, שני סגנונות שונים של כדורגל. אולם יטעה מי שיבטל את הגרמנים. עובדה, גם כששיחקו גרוע ידעו לנצח. זו גדולתה של נבחרת. למערב־גרמניה הרבה נסיון. יש לה כדורגלנים מלוטשים, אולי לא מבריקים כמו אלה בדרום־אמריקה, אבל לא פחות יעילים. כוחה של גרמניה במשחק הצוות, במשמעת הטקטית של השחקנים.

ארגנטינה חייבת להיזהר.

★ ★ ★

מדברים הרבה על העוול שנעשה לנבחרות שנושרות בכדורי־11. מחפשים דרכים לשנות את השיטה. לדעתי, אין צורך בכך. כדורי ה־11 מוסיפים פילפל למשחקים, בעיקר לאלה המסתיימים ב־0:0. אז, אחרי 120 דקות משעממות, באים הרגעים המרתקים של בעיטות ה־11. צדק או לא, תענוג לחוות בסיום דרמטי. לא פעם חכיתי ל„פנדלים", לכן כל מה שימצאו תחליף הוא לא יוכל לעורר עניין גדול כל־כך.

אפשר היה, אולי, לקיים משחקים חוזרים, אבל המדיניות של פיפ"א איננה מאפשרת זאת. ההתאחדות הבין־לאומית, שהפוליטיקה דבקה בה, כרתה לעצמה קבר כאשר החליטה לפצות את כל היבשות, גם את אלה שהכדורגל אצלן דל־איכות. כל עוד ישחקו 24 נבחרות בגמר אין תחליף לבעיטות־11.

לעתים נדמה שפיפ"א „עושה צחוק מהכדורגל". בעיקר כאשר משגרים למשחקים חשובים שופטים מדרג מישני, ממדינות שהכדורגל בהן נחות. אלה מורידים משחקים לשפל. מעצבנים שחקנים וצופים והכדורגל משלם על־כך ביוקר וביוקרה.

● מלך השערים

1.	ליניקר (אנגליה)	6
2.	בוטרגניו (ספרד)	5
—.	מאראדונה (ארגנטינה)	5
—.	קארקה (בראזיל)	5
5.	אלקיאר (דנמרק)	4
—.	אלטובלי (איטליה)	4
—.	בלאנוב (בריה"מ)	4
8.	י. אולסן (דנמרק)	3
—.	ואלדאנו (ארגנטינה)	3
—.	קולמנס (בלגיה)	3
—.	קלאסן (בלגיה)	3

הרכבי הנבחרות

● ארגנטינה: פומפידו, קושיסו, רוג'רי, בראון, אולרטיקוצ'אה, גיוסטי, באטיסטה, אנריקה (פאסקולי), בורוצ'אגה, מאראדונה, ואלדאנו.

● גרמניה: שומכר; יעקבס, אדר, פרוסטר, בריגל, ברמה, רולף (ברטהולד), מתאוס, מאגאת, אלופס (פלר), רומינגה.

מאמן גרמני בקנבאואר: מה הוא מכין? (תצלום: אי.פי.)

בקנבאואר מודה: ארגנטינה יריב מאוד לא נוח

מאמן נבחרת גרמניה, פרנץ בקנבאואר, [illegible] בקשר לטקטיקה שינקוט הערב בגמר נגד ארגנטינה [illegible] מדי פעם, בשיחות עם עתונאים, לחשוף את [illegible]

כך אמר אתמול בקוארטרו: „אם רולף ישחק [illegible] על מאראדונה, אם ברטהולד ישחק תעבור משימה [illegible] לוותר מתאוס". אבל הוסיף: „מי בכלל אומר ש[illegible] מאראדונה?"

בקנבאואר אמר אמש כי הקפטן קארל היינץ רומניגה [illegible] חוגיות את עצמו, יפתח נגד ארגנטינה [illegible] שהחליפו במחצית משניה נגד צרפת.

בקנבאואר כינה את ארגנטינה „יריב [illegible] [illegible]

מכבי חיפה ניצחה 0:1
הפועל ת"א הפסידה 3:2

● כדורגל

שתי נציגות ישראל במשחקי האינטרטוטו בכדורגל, מכבי חיפה ואלופת המדינה, הפועל תל־אביב, השיגו אתמול תוצאות נאות בפתיחת משחקי־הקיץ שלהן.

מכבי חיפה גברה בגראץ, אוסטריה, על הקבוצה המקומית ג.א.ק. גראץ 0:1, משער אותו הבקיע החלוץ הצעיר, איתי מרדכי.

הפועל ת"א נוצחה בדנמרק ע"י ליגנבי — 3:2. הדנים הוליכו 0:2, אולם התעלות של שחקני הפועל ת"א הביאה לשוויון 2:2 מצמד שערים של חמיד לינהארט ונסים חלפון. בסיום ספגו צעירי הפועל ת"א שער נוסף ונוצחו 3:2. הפועל ת"א שיחקה היטב.

טבלת האינטרטוטו

1.	ליגנבי דנמרק	3	8־7	[illegible]
2.	מכבי חיפה	5	6־7	6
3.	ג.א.ק. גראץ	3	2־1	2
4.	הפועל ת"א	6	10־6	2

● שני מירוצי־אופניים [illegible] בסוף השבוע בתל־אביב. ביום שישי לקרי גני התערוכה בת"א ניצח יהונתן אוסטלה מגלגלי־הצץ רעננה. את מול, בכיכר המדינה, הגיע ראשון ש[illegible] שמעוני מגלגלי־הצץ ת"א.

התסריט של שפר לקראת הגמר היום:

גרמניה תנסה להוציא ארגנטינה מהכלים — ולעקוץ

נבחרות טובות החלו בהתלהבות אולם האש שלהן כבתה מהר ★ הגרמנים יעשו מישגה אם יראו את ארגנטינה רק במשקפי־מאראדונה ★ הסיכויים? — שווים לגמרי

מאת יצחק ויסהוף

עמנואל שפר, מגדולי מאמני הכדורגל של ישראל ומי שהצעיד את הנבחרת הישראלית להשתתפותה היחידה בשלב הגמר בגביע העולם ב־1970 ושנתיים קודם־לכן למשחקים האולימפיים הוא חסיד האסכולה הגרמנית.

שפר יונק את השכלתו המקצועית במערב־גרמניה, ואין ספק שהוא מהמקורבים ביותר לכדורגל המערב־גרמני.

שפר לא הופתע מעליית מערב־גרמניה למשחק־הגמר. לדבריו, גרמניה לא אמרה את המילה האחרונה במשחקי המונ־דיאל הנוכחיים.

★ שפר: אגיד לך את האמת. עכשיו זה קל, ויגידו כי אני אומר דברים לא אמינים. אבל לפני שבועיים אמרתי לחברים, ויש לי עדים לכך, שנבחרות מערב־גרמניה וארגנטינה יופיעו במשחק־הגמר.

נבחרות יציבות

— אבל היו נבחרות טובות יותר מגרמניה?

★ שפר: נכון, אך גרמניה וארגנטינה היו הנבחרות היציבות ביותר. שתיהן הלכו לקראת מטרה מסויימת, והיא הופעה במשחק־הגמר. כל יתר הנבחרות החלו את המשחקים בהתלהבות רבה, וככל שהמשחקים התקדמו האש שלהן כבתה. במשחק חצי־הגמר לא היה ספק כי ארגנטינה ראויה לשחק בגמר. גם נצחון מערב־גרמניה על צרפת הוכיח כי לגרמניה יש שחקנים מעולים.

— מה הביא לגרמנים את הנצחון?

★ שפר: משמעת טקטית, משחק בלתי מתפשר על כל המגרש, בלי להציג הצגה פרטית, כפי שהצרפתים ניסו לעשות.

— האם תיתקל גרמניה בגמר בנבחרת של שחקן אחד?

★ שפר: בשום אופן לא. ארגנטינה היא נבחרת בה משחקים 11 איש. אין ספק, מאראדונה מעל כולם, אך נעשה עוול חמור ליתר חבריו אם נאמר כי ארגנטינה זה רק מאראדונה.

— כיצד אפשר לעצור את מאראדונה?

★ שפר: אני בטוח שגרמניה תצליח לעצור אותו על־ידי שמירה אישית. ישמור עליו שחקן מהיר ממנו. אם גרמניה לא תצליח לבלום אותו או היא תהיה בבעייה קשה.

— מה בקשר לשאר חבריו?

★ שפר: ניתן לשמור עליהם איזורית.

— כיצד, לדעתך, מומלץ לגרמניה לשחק?

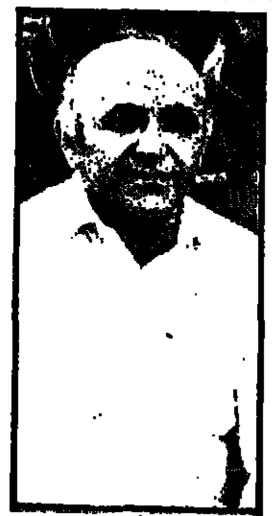

★ שפר: לשחק את אותו המשחק כמו נגד צרפת. להוציא את ארגנטינה מהכלים, ואז לעקוץ. אני משוכנע כי מאראדונה לא יבקיע במשחק זה. מה שאני יכול לקוות כי המשחק שיתפתח יהיה בעל רמה נאותה. שתי הנבחרות חייבות להוכיח כי הן הגיעו לגמר בזכות ולא בחסד.

הגרלה קלה

— נראה שלשתיהן היה קצת מזל.

★ שפר: נכון. נבחרות כמו בראזיל, דנמרק, ברית־המועצות, ואולי עוד נבחרת, עבדו קשה מאד עד שהגיעו לאן שהגיעו. גם גרמניה וגם ארגנטינה זכו להגרלה קלה יחסית, והן פגשו את הנבחרות הטובות לאחר שהלה היו כבר מותשות.

— ההיסטוריה מוכיחה כי נבחרת מיבשת אחת לא זכתה בגביע ביבשת היריבה?

★ שפר: הנבחרות שוות כיום בכוחן. הסיכוי היום הוא 50 אחוז מכל נבחרת. אם היו נבחרות כמו בראזיל או ברית־המועצות מגיעות לגמר, הייתי יותר בטוח בעצמי, אך במשחק שיהיה היום הכל פתוח.

— האם אתה מרוצה מהרמה?

★ שפר: היו משחקים גדולים, כמו: בלגיה — ברית־המועצות, בראזיל — צרפת; איטליה — צרפת; וגם ארגנטינה — בלגיה. אך היו גם משחקים חלשים ביותר.

— האם יש התקדמות ברמה לעומת העבר?

★ שפר: כדורגל זה לא אתלטיקה, או שחייה. כדורגל זה משחק קבוצתי. אני משוכנע שיש עליה ברמה מאז שנות ה־70, כשהשתתפתי כמאמן. בעבר היו יותר כוכבים. היום המשחק הוא קבוצתי יותר, אך נותנים פחות לשחקנים הגדולים לפעול. שומרים עליהם חזק.

— האם אתה מצטער שהיום הכל נגמר?

★ שפר: לא. אין לי כבר כוח לשבת ולראות משחקים עד הבוקר. צריך קצת מנוחה.

גרוס קבע שיא עולמי: 200 מ' פרפר ב־1:56.24

השחיין המערב־גרמני, מיכאל גרוס, בן ה־22, קבע בשבת בהאנובר את השיא העולמי הי־11 בקריירה שלו, כאשר עבר 200 מ' פרפר בזמן של 1:56.24 דק'. השיא נקבע באליפות מערב־גרמניה.

גרוס, שזכה בשתי מדליות זהב במשחקים האולימפיים, ב־1984, הוריד 41 מאיות מהשיא הקודם של — 1:56.65 דק', שקבע באוגוסט אשתקד בסופיה.

ביונדי: שיא ב־50 חופשי — 22.33

השחיין האמריקני המצטיין, מאט ביונדי, ששיפר בסוף השבוע שעבר את שיאו העולמי ב־100 מטר חופשי (48.74 שניות), הצליח לקבוע ביום שישי שיא עולמי נוסף, הפעם ב־50 מטר חופשי — 22.33 שניות.

ביונדי עשה זאת בתחרות המבחן לקביעת סגל נבחרת ארה"ב בשחייה לקראת אליפות העולם, בספרד, שתיערך בחודש אוגוסט.

קראם וקו קבעו זמנים מצויינים

השיאן העולמי בריצת המייל, הבריטי סטיב קראם, קבע את הישג־השנה בריצה זו, כשעבר את המרחק בזמן של 3:51.49 דקות.

הישגו נקבע בתחרות הבין־ארצית בין ארה"ב ובריטניה, בגייטסהאד, אנגליה.

רץ בריטי אחר, סבסטיאן קו, שהשתתף באותה עת בתחרות בשבדיה, קבע את הישג השנה בריצת 1500 מטר — 3:33.32 דקות.

● השיאן העולמי והאלוף האולימפי ב־400 מטר משוכות האמריקני, אד מוזס, חזר לפעילות. מוזס נעדר מאז אוגוסט 1984, וניצח בתחרות שהתקיימה בפינלנד. עבר 400 מטר משוכות — 48.89. זה היה נצחונו הי־110 ברציפות, מאז ספטמבר 1977.

בלגיה ונורבגיה כבר הגיעו

שתי נבחרות כדורמים כבר הגיעו לישראל, כדי ליטול חלק בתחרות שמונה־האומות, שתיפתח בסוף השבוע.

היום יתקיים משחק ידידות בין נבחרות נורבגיה וישראל.

צרפת: ארד בהארכה ניצחה 2:4 את בלגיה

המקום השלישי לא יוכל לנחם את נבחרת צרפת, ששאפה להיות על גג־העולם. אבל אם מותר לדבר על פיצוי כלשהו בכדורגל, הרי שהתבוסה שהנחילו אתמול הצרפתים לבלגים — 2:4 בהארכה — מהווה פיצוי מסויים.

נכון שהצרפתים נזקקו ל־120 דקות כדי לסיים את המונדיאל במקום השלישי, אבל בדקות ההארכה הבהירה צרפת שבסגל שחקניה נמצאים שחקנים מצטיינים נוספים, לבד לאלה ששיחקו עד אמש.

ההרכב החסר מאד (שמונה חילופים!) של הצרפתים נוצל על־ידי הבלגים ליתרון 1:0, אבל ההמשך היה שייך לצרפתים, שעלו ל־1:2, ואחרי שהבלגים איזנו, הם ניצלו את דקות ההארכה כדי להשיג את הנצחון המשכנע ועמו המקום השלישי בעולם.

בלגיה השיגה את יתרונה בדקה ה־11. הקפטן יאן קולמנס, פרץ לרחבת צרפת ובעט פנימה — 0:1.

שער השוויון נכבש בדקה ה־27. פאראר מצא את עצמו בתוך רחבת בלגיה ומול ז'אן־מרי פאף בעט בעוצמה לרשת — 1:1.

לפני רדת השחקנים להפסקה עלתה צרפת ליתרון — 1:2. ג'אנג'יני הוותיק הותיר כדור מצויין לפאפאן ששלח פנימה.

שתי הקבוצות שיחקו בדרך־כלל בצורה חופשית ומשוחררת והירבו להחטיא. צרפת נראתה עייפה, אולם בלגיה השיגה שער שוויון. בדקה ה־73 מסר ז'אקי מונארון כדור מימין וקלאסן בעט מתוך הרחבה לרשת — 2:2.

בהארכה נראתה רק הנבחרת הצרפתית. הבלגים היו עייפים. ג'אנג'יני קבע — 2:3 בדקה ה־104. הוא נהנה מכדור חופשי בתוך הרחבה ובסיבוב בעט פנימה.

תוצאת המשחק נקבעה כעבור חמש דקות. המגן מנואל אמורוס הוכשל בתוך הרחבה הבלגית על־ידי חרטס. השופט האנגלי, ג'ורג' קורטני, שרק והורה על הנקודה הלבנה. אמורוס עצמו היטעה את פאף, ושלח את הכדור לפינת הרשת — 2:4.

לאחר שריקת הסיום חולקו לצרפתים מדליות־הארד על זכייתם במקום השלישי והלילה אנו מייחלים למשחק ברמה דומה. הלוואי גם כמות שערים שכזו.

צרפת: רוסט; ביבארו, באטיסטון, לארו, אמורוס; טיגנה (טוסו), ג'אנג'יני, פאראר, ורקריז (בוסיס), פאפאן, בלון.

בלגיה: פאף; חרטס, רנקן, דה־מול, וורוורט, גרון, מומנס, שיפו (ל. ואנדר הלסט), קולמנס, קלאסן, וייט.

גרינווד: זהירות מטקטיקת־בקנבאואר

בראיון שהעניק מנהל נבחרת אנגליה לשעבר, רון גרינווד, לכתב הבי.בי.סי, אמר: „כולם רוצים שארגנטינה תזכה בגביע העולמי, וכל זאת משום שבהרכבה נמצא גדול כדורגלני תבל, דייגו מאראדונה".

רון גרינווד המנוסה בטקטיקות אמר שפראנץ בקנבאואר הצליח להציב שמירה מעולה על מישל פלאטיני. ככל הנראה ינסה ה„קייזר" לעשות זאת הערב גם למאראדונה.

המגן הבלגי אריק חרטס בולם את הצרפתי ז'אן־פייר פאפאן, בדרכו לכבוש את השער השני לצרפת (2:3) תצלום: איי. פי.

כל משחקי הגמר

1930: אורוגוואי — ארגנטינה 2:4

מונטבידאו, 90 אלף צופים. שופט: לנגנוס (בלגיה). [illegible]

1934: איטליה — צ'כוסלובקיה 1:2 (הארכה)

[illegible]

1958: בראזיל — שבדיה 2:5

[illegible]

1962: בראזיל — צ'כוסלובקיה 1:3

[illegible]

1966: אנגליה — מערב־גרמניה 2:4 (הארכה)

[illegible]

1970: בראזיל — איטליה 1:4

[illegible]

1974: מערב־גרמניה — הולנד 1:2

[illegible]

הטלוויזיה הישראלית נערכת לגמר

בטלוויזיה הישראלית נערכים לקראת משחק הגמר בצורה רצינית ביותר, אם לא יחולו שינויים של הרגע האחרון מתוכנן להיות אולפן שידורים נוסף במלון [illegible] בהרצליה.

עורך הספורט כאריץ, אורי לוי, מסר אמש כי במלון ההרצליינו מתאספים עולים מדרום אמריקה יחד עם שגריר ארגנטינה בישראל. הכוונה היא לשדר בהפסקת המשחק מבית המלון, ואם כמובן תנצח ארגנטינה לשדר גם את החגיגות במקום.

במלון יוצב מסך ענק שבו יוקרן המשחק.

באולפן בירושלים יישבו אורי לוי והפרשן יהודה שהרבני שככל הנראה יסתייע כפעם כאיש מקצועי מהדרג הראשון — גיורא שפיגל.

הנערים בגביע אירופה לאומות

נבחרת הנערים של ישראל תשתתף, החל מעונת הכדורגל הקרובה, במשחקי גביע אירופה לאומות. אישור לכך נתקבל מראשי פיפ"א השוהים במקסיקו סיטי.

לעומת הנערים שישחקו באירופה תופיע הנבחרת הלאומית ביבשת אוקיאניה במשחקים הקדם אולימפיים.

ראשי ההתאחדות הישראלית הנמצאים במקסיקו לא הצליחו לשכנע את פיפ"א לשנות את החלטתם, לגבי שיתופה של ישראל ביבשת זו. ראשי הכדורגל נכשלו גם בניסיונם לשחק במסגרת בית וחוץ. נכון לעכשיו יערכו המשחקים אצל אוסטרליה וניו־זילנד.

נבחרת הנערים לגביע בורוטרה

נבחרת הנערים של ישראל ב[illegible] יצאה בסוף השבוע להשתתף במטעל־בורוטרה, שהיא למעשה אליפות אירופה לגילאי 16.

בנבחרת משתתפים: [illegible] קרוצ'י, אוהד ויינברג, אילן ארליך, שגיב ויואב צ'ואצי, המאמן [illegible], דורון מחלב.

סלע ואמיר — במקום השישי בשבוע קיל

השייטים יואל סלע ואלדד אמיר מהמועדון שדות־ים זכו בהישג מצויין בשבוע קיל במערב־גרמניה. בשייט בסירות בדגם ההולנדי המעופף במקום השישי מבין 80 משתתפים. ישראלים נוספים משתתפים בתחרויות אלו, אולם עדיין לא סיימו את הופעתם.

בדגם 470 מדורגים דן ורן טורטן במקום ה־14, מבין 200 משתתפים. בגלשני־רוח גד אביהם — במקום ה־36; אמיר ארד במקום ה־42, מתוך 180 משתתפים.

מנסדורף נתן „פייט" ללנדל אך נוצח בשלוש מערכות

● טניס

הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף, האוהב לשחק על משטחי־דשא בשל מהירות משחקו, הצליח להעניק קרב נאה לטניסאי מספר 1 בתבל, איוון לנדל, בטרם נוצח בסיבוב השלישי בווימבלדון ע"י הצ'כי — 6:2; 6:4; 6:4.

שני מדורגים בכירים משבדיה נשרו: סטפן ארברג (5) נכנע בשלוש מערכות חלקות וזהות 6:4 לצ'כי מילוסלאב מצ'יר. ואילו יואקים ניסטרום (6) נוצח ע"י ההודי ראמש קרישנן בארבע מערכות — 7:6, 2:6, 6:7, 4:6. לאחר שהשבדי הצליח במערכה הרביעית להציל שישה כדורי סיום.

הפתעה היתה גם בין הנשים כאשר המדורגת מספר 4 קלאודיה קילש ממערב־גרמניה, נוצחה ע"י הצעירה מאיטליה רפאלה רג'י — 6:4, 6:1.

היהודי־אמריקני ברט גילברט ניצח את הענק הצ'כי מילן שרייבר.

המדורג מספר 2, מאטס וילנדר משבדיה, גבר על האוסטרלי מארק קרצמן — 4:6, 4:6, 6:2, 6:1.

אלוף וימבלדון, בוריס בקר ממערב־גרמניה, ניצח אתמול את פול מקנמי מאוסטרליה: 4:6, 4:6, 6:4. בקר מדורג במקום הרביעי באליפות זו.

הצרפתי הנרי לאקונט, מדורג שביעי באליפות, גבר על האמריקני גרג הולמב — 4:6, 2:6, 6.7.

לשלב שמינית־הגמר עלו גם השבדי פרנפורש, שניצח בשלוש מערכות את האמריקני סאמי ג'יאמלבה, והאוסטרלי קאש, שניצח את האמריקני לאפידוס, גן כן בשלוש מערכות.

שיא הצופים, כ־40 אלף איש, ראו את המשחקים בכל יום. הם ניצלו את מזג־האויר הנאה.

נבחרת הכדורסל שוב גברה על הכוכבים

● כדורסל

מאת יוסף חכם

נבחרת ישראל בכדורסל היוצאת בעוד 4 ימים למשחקי גביע העולם בספרד, גברה אמש, במשחק אימון, על נבחרת כוכבים 108:110 לאחר יתרון לכוכבים בתום המחצית הראשונה — 52:59.

נבחרת הכוכבים הוליכה עד לדקה ה־24, 60:80. אז בא שיפור ביכולת הנבחרת בזכותם של לאוואן מרסר, חן ליפין והווארד לאסוף והושג שוויון 92:92 בדקה ה־33.

הנבחרת הוליכה בפעם הראשונה במשחק 101:102, שלוש דקות לפני הסיום וכסיום כאמור 109:110.

היה זה נצחון שני לנבחרת על הכוכבים לאחר שביום חמישי גברה הנבחרת על אותה קבוצה 96:105.

שפטו במשחק שנערך באולם הפועל תל־אביב, דוד דגן וראובן וירובניק.

הירבו לקלוע לנבחרת: מירסר 24, לאסוף 20, ברקוביץ 19, ג'מצ'י 18 וליפין 15.

הירבו לקלוע לכוכבים: גודיוס ווין 37, קורנליוס וסימס 25 נקודות כל אחד.

● שייט

200 מפרשיות בהקפת הכנרת

כ־200 מפרשיות מדגמים שונים השתתפו בימי שישי ושבת בהקפת הכנרת המסורתית שנערכה זו הפעם ה־16, ואורגנה ע"י הפועל והמועצה האזורית עמק־הירדן.

בסך־הכל עברו המשתתפים, למעט הגלשנים, 52 ק"מ מבית־ירח, עין־גב, שפך הירדן, גינוסר והחזרה.

המנצחים: גלשני רוח — 1. מתי פרידמן (הפועל מכמורת); 2. גבי מינץ (הפועל ת"א). סנוניות, מערך גדול — 1. הסירה „מיכה 2", בפיקודו של אופיר בהרב (הפועל גינוסר); 2. הסירה „בתלם", בפיקודו של דוד סגל (הפועל עין־גב). סנוניות, מערך קטן — 1. הסירה נחשון של צופיים יפו, בפיקודו של חיים גוכר, לפני הסירה „ענבר" של הפועל עמק־הירדן, בפיקודו של מנשה מורחי, לייזר — 1. גל קלדפלד (הפועל עין־המפרץ) 2. אילן שחף, גם הוא מעין־המפרץ. דגם 420 — 1. שמגר גורכין וגדי כיאלה (הפועל גינוסר) 2. אמנון ואילנה סמגורה, גם הם מגינוסר. דגם 350 — 1. יפתח לשם ורועי שפס (הפועל גינוסר).

הגביע להפועל רמת־גן ניצחה את מכבי ת"א 2:3

● טניס שולחן

בתום מאבק מרתוני, שנמשך ביום חמישי קרוב לשלוש שעות במכון־וינגייט זכתה קבוצת הפועל רמת־גן ב„דאבל" בטניס־שולחן, ליגה וגביע. הרמת־גנים גברו בגמר הגביע על מכבי תל־אביב, סגנית האלופה — 2:3.

בקרב המכריע ניצח גיל ברכה (הפ. ר"ג) את חן פריץ (מכ. ת"א) 14:21, 17:21. במאבק המוקדם גבר דרור פולאק (מכ. ת"א) על האלוף, יוסי בוגן (הפ. ר"ג) 18:21, 11:21.

שאר המשחקים: בוגן — פריץ 11:21, 13:21. פולאק — ברכה 12:21, 21:17, 19:21. בוגן/ברכה — פולאק/מיקי ויכל 21:18, 18:21, 18:21.

היתה זו זכייה שישית של הפועל רמת־גן בגביע.

קבוצת הפועל לוד זכתה בגביע הנוער בנצחה בגמר את מכבי ת"א — 1:3.

● אליפות בין־לאומית לנוער בטניס־שולחן תיערך בין 1 ו־3 ביולי באולם הפועל ת"א, בהשתתפות אורחים רבים מחו"ל, ביניהם טניסאי־שולחן מהונגריה, דנמרק, שבדיה ומערב־גרמניה.

גבעת־חיים שוב אלופה בכדורמים

● כדורמים

קבוצת הכדורמים של הפועל גבעת חיים שבה וזכתה גם השנה באליפות המדינה על אף שהמשחקים טרם הסתיימו. גבעת חיים רשמה נצחונות בכל משחקיה.

שלשום הביסה גבעת חיים את הפועל פ"ת 2:19. יתר התוצאות: מכבי קרית אונו — הפועל פ"ת 6:8. (שפטו במשחק זה רפי מלמן ויאיר סקלי). הפועל קרית טבעון — הפועל גוש זבולון 7.8 (במשחק זה הצטיין בקרית טבעון בני מייסנר שכבש שלושה שערים. שפטו: יאיר סקלי ונלו בילדרמן). הפועל קרית טבעון — מכבי קרית־אונו 6:8.

במשחק ידידותי שנערך אתמול בגבעת חיים ניצחה האלופה הטריה את נבחרת בליגה שהגיעה לטורניר 8 האומות 6.13. בגבעת חיים הצטיין ארנון פלג שכבש 4 שערים.

בודין קבע שיא עולמי לנכים ברמת־רחל

● שחיה

חנוך בודין מבית־הלוחם באמקה קבע אתמול בתחרות־שחייה ברמת־רחל שיא עולמי לנכים קטועי־רגל. בשחתר 100 מטר בזמן של 1:06.67 דקה.

הישגו של בודין נקבע בתחרות לזכרו של זאב אלוני ז"ל, בה השתתפו 150 שחיינים מ־14 אגודות.

הצעיר ערן גרומי ממכבי ירושלים הוכרז כשחיין המצטיין בתחרות בזכות הישגיו ב־100 מטר חופשי — 55.53 שניות; 100 פרפר — 1:00.35 דקה ו־100 מטר מעורב אישי — 1:05.17 דקה.

ענת לויט מבית־ברל/הוד־השרון הוכרזה כשחיינית המצטיינת בזכות הישגה במשחה ל־100 מטר חופשי — 1:04.60 דקה ו־50 חופשי — 29.40 שניות.

חן גנור (הפ. בית־ברל/הוד־השרון) קבע ב־200 מטר חזה 2:40.63 דקות.

המשחה המרתק בתחרות היה למרחק של 200 חזה, בו ניצחה נעמה מישר (הפ. עמק־הירדן) — 2:52.40 דקות. מישר הקדימה את ענת אסף, גם היא מעמק־הירדן — 2:52.80 דקות.

ב־100 מטר מעורב אישי ניצחה איריס גלוסקינוס (הפועל־ימק"א) — 1:14.78 דקה.

נצחונות למתאבקי ישראל באוסטריה

שלושה מתאבקים מישראל השיגו נצחונות בתחרויות הפרטי הגדול באוסטריה, בהן משתתפות 15 מדינות.

הישראלים ניצחו בקרב אחד כל אחד. המנצחים הם: בני מיברשוילי, ראובן חנגשוילי ומוריס קיקי־אשווילי.

נבות זכתה בחמישה נצחונות באליפות הפועל

● אתלטיקה

מאת אריה גיטליס

דליה נבות, בת ה־18 ממושב מולדת, המייצגת את הפועל העמקים, היתה אתמול הדמות הבולטת באליפות הפועל ה־44 באתלטיקה בהדר־יוסף, לזכרו של עמיצור שפירא ז"ל.

נבות זכתה בחמישה מקומות ראשונים: ריצה 100 מטר ב־12.40 שנ'; קבעה ב־100 מטר משוכות — 14.48 שניות; קפצה לרוחק — 5.45 מטר; הדפה כדור־ברזל — 11.70 מטר וקפצה לגובה — 1.75 מטר.

בתחרות הושגו מספר תוצאות נאות:

● גברים: 100 מטר — יואב שרון (הפועל ירושלים) 10.94 שניות; 110 משוכות — אילן גולדווסר (אס"א ת"א) 15.21 שניות; 400 מטר — יהודה מורלי (הפועל ירושלים) 49.39 שניות; 3000 מטר — יאיר קרני (הפועל עמק־חפר) 8:28.00 דקות; 800 מטר — עודי חלילי (הפועל מגידו) 1:53.39 דקה; קפיצה לגובה — צפריר מיגצר (הפועל העמקים) 2.03 מטר; שני, באותה תוצאה, נתן בורנשטיין (עמק־חפר); קפיצה לרוחק — אורי כוקאי (מכבי ת"א) 7.09 מטר; כדור־ברזל — אורי זוהר (מכבי חיפה) 14.28 מטר; כידון — עמי ברן (הפועל כפ"ס) 57.72 מטר; דיסקוס — עופר גרשון (הפועל באר־שבע) 46.34 מטר.

● נשים: 400 מטר — אורית קולודני (הפועל כפ"ס) 57.70 שניות; 800 מטר — הדס למרנן (עמק־חפר) 2:12.52 דקות; 1500 — מול שלום (הפועל באר־שבע) 4:37.58 דקות; כידון — חמי רוחם (הפועל באר־שבע) 27.68 מטר; דיסקוס — שגית סגל (הפועל באר־שבע) 24.24 מטר.

ראוייה לציון הקפיצה לגובה של יפעת גרטש, בת ה־16 מהפועל ת"א, כשניתרה ל־1.70 מטר.

התחרות נערכה באיצטדיון האתלטיקה בהדר־יוסף.

● הרץ שלמה אזולאי מהפועל עמק־חפר קבע אתמול במנצ'סטר שבאנגליה את ההישג השני בטיבו לשנה זו בריצת 1500 מטר, כשדורג במקום הרביעי בזמן של 3:46.16 דקות.

● הניחוש הנכון

1 2 x x 2 x 1 1 1 x 2 1 2

מאחורי הקלעים

שופט ישראלי יציע לפיפ"א כיצד להימנע מבעיטות־11

צרפת איכזבה את ויקי פרץ ★ סאנשז — חברו של עודד בלוש ★ גנזה ההצעה שמנסל יאמן את הפועל חיפה ★ האולטימטום של ניב בוגין ★ כדורסלנית הובילה גברים לזכייה בגביע־המדינה.

★ ★ ★ אחד הכדורגלנים המדוברים ביותר בגביע העולמי היה הוגו סאנשז, כוכבה של מקסיקו, המשחק בשורות ריאל מדריד. יוסף גלזר מצא חבר של סאנשז בישראל. זהו עודד בלוש, כלם הפועל חיפה בעונה שעברה, ושחקן בית"ר נהריה בעונה הבאה. סאנשז ובלוש שיחקו יחד בקבוצת סן־דייגו סוקרס שהופיעה בליגה המקצוענית האמריקנית הראשונה לפני ארבע שנים ★ ★ ★ אחד הכדורגלנים הישראלים שהיה במתח בגביע העולמי הוא ויקי פרין, שחקן שמשון ת"א. ש„החזיק אצבעות" לנבחרת צרפת. פרין, ששיחק שנים מספר בליגה הצרפתית, מכיר את כל כוכבי מדינה זו והיה מאוכזב מאוד כשצרפת נוצחה בחצי־הגמר ע"י גרמניה (2:0) ★ ★ ★ ברגע האחרון ממש הצטרפו תלוצי מכבי ת"א, אלי דריקס ומוטי איוניר, לאבי כהן, בטיול פרטי באיטליה. השלושה צפו מעל המירקע במשחקי הגביע העולמי וסיפרו עד כמה גדולה האכזבה באיטליה בעקבות הדחת נבחרתם. „היו אפילו כאלה שלא רצו לראות יותר משחקים בגביע העולמי" — סיפרו ★ ★ ★ מוטי חביב, המביא סיפורים אלה, מגלה עוד „סקופ": שופט הכדורגל ברימוס, יחזקאל בן־עמי, עומד לשגר מכתב לפיפ"א ובו הצעות כיצד להגיע להכרעה במשחקי הגביע העולמי שלא באמצעות בעיטות־11. לדעתו של בן־עמי יש להתחשב, אחרי תום ההארכה, במספר כדורי־הקרן של כל קבוצה, או בכדורים שפגעו בקורות, או אפילו בהחטאות כדורי־11 במהלך המשחק. כמו שקרה לזיקו במשחק עם צרפת. בן־עמי סבור שיש לאסוף את כל הנתונים ולאחר שתתקבל תמונת מצב לגבי הקבוצה שתקפה יותר היא שתעלה לשלב הבא ★ ★ ★ חוסר מזל היה למאמן הכדורגל הוותיק עמנואל שפר, שהצעיד את ישראל בפעם היחידה לגמר הגביע העולמי במקסיקו, 1970. בדרכו למקסיקו קיבל הרעלת־קיבה באמסטרדם, אושפז בבית־חולים והעדיף לשוב ארצה ★ ★ ★

כוכבים־מאמנים

★ ★ ★ עודד מכנס ואלישע לוי, שחקני מכבי פ"ת; בני טבק ממכבי ת"א; ראובן אלקבין וציון יעקב ממכבי יבנה; אבי ליברמן ומנשה מזרחי ממכבי יפו; ברום ממן ממכבי חיפה ומוטי חיימוביין ממכבי שעריים הם השמות הבולטים בין מסיימי קורס המאמנים במכון־וינגייט — מרווה מוטי חביב. בתחילת השבוע שעבר התכנסו חניכי הקורס והמדריכים, שמעון שנהר, זאב זלצר ואמנון רז, וחגגו את סיום הקורס. לדברי שנהר היה זה קורס מוצלח ולהערכתו ייצאו ממנו מאמנים טובים ★ ★ לפני כחודש ימים סיפרנו על יציאתו של שבתאי לוי, כדורגלן הפועל ת"א, לביקור אצל חברתו בארה"ב. בשבוע שעבר היה הזוג, יחד עם הורי החברה רונית, מעורבים בתאונת־דרכים בפלורידה. משאית נכנסה במכוניתם וכולם אושפזו בבית־חולים. לאחר ששוחררו הודיעו למשפחות בארץ (גם חברתו של שבתאי לוי היא ישראלית) שהכל בסדר. „הכושר שלי לא ייפגע" — הבטיח שבתאי בשיחה טלפונית עם חבר ★ ★ ★ ועוד על חו"ל. מי שהספיק בזמן הפגרה לצאת פעמיים לאירופה הוא הכדורגלן רפי שמואל. תחילה נסע רפי עם הפועל לוד לפורטוגל למשחקי אליפות ספורט הפועלים. בסוף השבוע יצא עם הפועל ת"א למשחקי הגומלין באינטרטוטו. אגב, רפי שמואל אינו יודע עדיין היכן ישחק בעונה הבאה: בהפועל ת"א, קבוצת־האם שלו, או בהפועל לוד, הקבוצה לה הושאל בעונה שעברה ועמה עלה לליגה לאומית. יש אומרים שלא כוו ולא כוו, ואז ייתכן שייהנה מנסיעה נוספת עם קבוצה חדשה במסגרת מחנה־אימונים. רפי המעופף ★ ★ ★ אי הזכייה בגביע־המדינה לא תמנע משמשון ת"א לצאת למסע בארה"ב. ראשי המועדון אירגנו בימים אלה את המסע הקוסם שבו יהיו השחקנים אורחי קהילות שונות. לאחר המסע ישובו הכדורגלנים לאירופה ויקיימו מחנה־אימונים בסיטארד שבהולנד. כרטיסי־הטיסה מאירופה לארה"ב וחזרה לאירופה ימומנו ע"י השחקנים ★ ★ ★ מאז הודיע הסקוטי פיטר לורימר על אי שובו לחיפה הועלו שמות רבים כמועמדים לאמן את הפועל חיפה: שירדה לליגה הארצית בכדורגל. בין היתר הועלה גם שמו של ג'ק מנסל. נציג מטעם האגודה התקשר אליו לביתו בבריטון. מנסל השיב מייד בחיוב וציין שהכסף לא יהווה מגבלה. אולם כנראה שהיה מי שזכר את קשיי התקשורת עם מנסל. הן בנבחרת הלאומית והן במכבי חיפה („רוזנטל לא יכול לשחק"...), ואז נגנזה ההצעה — מספר יוסף גלזר. בשבוע שעבר הותחם יצחק שום כמאמן הפועל חיפה ★ ★ כפר־סבא משתלטת על חיפה. יצחק שום ושלמה שרף, שותפים לעסקים ואנשי כפר־סבא, יאמנו בעונה הבאה את שתי הקבוצות החיפניות. הם יוכלו להגיע יחד במכונית הוולבו השכורה של שרף. אולי יעבור גם מאמן הכושר, יצחק לוי, אלוף העבר בקפיצה במוט, בשתי הקבוצות... גם לוי מתגורר בכפר־סבא ★ ★ ★ בהפועל חדרה מעדיפים כמאמנים את יוצאי הפועל חיפה. בשבוע שעבר הותחם כמאמן הקבוצה יצחק אנגלנדר. קודמיו היו דב עצמון ואורי וינברג, שבמקורו הוא יוצא הפועל חדרה ★ ★ ★

ביקורת על ברקוביץ

★ ★ ★ בשבוע שעבר נערכה במכון־וינגייט השתלמות מאמני־כדורסל בהדרכת המאמן האמריקני פיט גודט. בין המרצים — מציין יצחק ויסהוף — היה גם הכדורסלן הבין־לאומי מוטי ארואסטי, שסיים לאחרונה קורס מאמנים. ארואסטי העביר שיעור על תפקידו של רכז במשחק הכדורסל. הוא ניתח את הופעותיה של מכבי ת"א בגביע־אירופה ובליגה. בין השאר מתח ביקורת על חברו מיקי ברקוביץ, שנוקט לעתים במשחק סולני ★ ★ ★ ניב בוגין הגיש לחברי הנהלת הפועל חולון אולטימטום לגבי המשך הופעותיו בקבוצה. הוא תבע הבטחה שישחק בחמישייה הראשונה. בוגין הבהיר שבמידה שישמש מחליף הוא מעדיף לפרוש ממשחק הכדורסל ★ ★ ★ בשבוע שעבר נערכה חתונה ספורטיבית. אורין שילוני, שחקן הפועל חולון לשעבר, הלומד ומשחק כיום בארה"ב, נשא לאשה את סיגל בוגין, אחותו של הכדורסלן ניב בוגין. בין האורחים הרבים נראה גם אביו של הכדורסלן דורון ג'מצ'י. אבא ג'מצ'י הוא צלם מקצועי והנציח את החתונה במצלמת וידיאו. אגב, משפחת ג'מצ'י נוכחה בחתונה בהרכב מלא ★ ★ ★ שחר דיקמן, כדורסלנה הג'ינג'י של הפועל גן שמואל, ששהה בעונה שעברה בארה"ב ובאוסטרליה, חזר ארצה ומבוקש ע"י קבוצות בליגה הארצית ומספר קבוצות לאומיות. דיקמן אינו העברה מאחר ששיחק לפני צאתו לארה"ב בליגה א' ★ ★ ★. עוד סיפור של יצחק ויסהוף: לך קולהאס. כדורסלן הפועל גן־שמואל. נמצא כיום בין הפטיש (הפועל הגליל־העליון) והסדן (בית"ר ת"א). שתי הקבוצות נאבקות על הכדורסלן הענק. לאחר שהגליל־העליון קיבלה הבטחה בעל־פה מהשחקן שיופיע בשורותיה הבטיח זה גם שירותיו לבית"ר ת"א, עמה סיכם בתקיעת כף. נראה שמי שתכריע היכן ישחק הכדורסלן בן ה־28 תהיה חברתו ורד ארמון, חברת גן־שמואל, הרוצה ללמוד את הוראת השפה האנגלית ואף התקבלה לסמינר הקיבוצים בת"א ★ ★ ★

ינאי ב... משמר־הגבול

★ ★ ★ על חוסר הפופולאריות של אגודת הפועל חיפה תעיד העובדה כי למבצע גילוי כשרונות במחלקת הכדורסל של האגודה, בשבוע שעבר, לא הופיע אפילו ילד אחד על־אף פירסום מודעות בבתי־הספר ובעיתונות המקומית. שלושת מגלי הכשרונות — רני כהנא, יריב ורשיצקי ודורון קפקי — שבו כלעומת שבאו. היה זה סיפתח עצוב ליו"ר החדש של מחלקת הנוער, מנשה קרן, בשנות הזוהר של האגודה היה המגרש צר מלהכיל את המאות שביקשו להצטרף ★ ★ ★ בועז ינאי חיזק כאורח את קבוצת משמר־הגבול בטורניר כדורסל לזכרו של חי קרביין, שנערך בחיפה. קבוצת משמר־הגבול, עם הכדורסלן הבין־לאומי, דורגה במקום השלישי. בבכורה זכתה קבוצת בתי־הזיקוק, שניצחה בגמר את חיפה כימיקלים ★ ★ ★ יוסי הררי, מאמן אליצור נתניה, חזר מרוצה מארה"ב. בנוסף לרכש לקבוצתו פגש את אחיו ישראל הררי, מאמן התעמלות, שסיים את לימודי הדוקטורט שלו וישוב להוראה במכון־וינגייט ★ ★ ★ בקבוצת הכדורסל של אילן חיפה, שזכתה בשבוע שעבר במפתיע, לראשונה בתולדותיה, בגביע־המדינה לנכים. כוכב הקבוצה היא... כוכבת. סמדר צור היא אחת המצטיינות בין הכדורסלנים־הנכים, כולל הגברים. היא נכללת גם בנבחרת ישראל. את הקבוצה הוליך להישגה המאמן הוותיק חיים (איקסי) בוכבינדר. אילן חיפה ניצחה בגמר את אילן שעבר יפו, האלופה (45:60). 1500 איש חזו בגמר באולם גושן בקרית־מוצקין ★ ★ ★ ברכות לאורי אפק, שנבחר כיו"ר הוועד המנהל של המכללה במכון־וינגייט, במקומו של פרופ' מרדכי סוקולובסקי מאוניברסיטת ת"א. שסיים את תפקידו. אגב, פרופ' סוקולובסקי הוא אוהד מושבע של הפועל ת"א ★ ★ ★

תקרב על אקרמן

★ ★ ★ דוד כמרי, המאמן שהצעיד את כדורעפני הפועל בת־ים לדאבל — ליגה וגביע, החליט לא לאמן כלל בעונה הבאה ★ ★ ★ כפר־סבא עוברת לבת־ים. כך אהרן ניקל, שיאמן את קבוצת הגברים של הפועל בת־ים ואיציק רוזמן שיאמן את נשות הפועל בת־ים. עתה עושים בהפועל בת־ים מאמץ להעביר לשורותיה את הכדורעפן המצטיין אמיר אקרמן, ששיחק בעונה שעברה בהפועל כפר־סבא. גם מכבי ת"א נאבקת על הצטרפותו של אקרמן לשורותיה ★ ★ ★ לקבוצת הנשים של הפועל בת־ים חשוב לשחק המגישה הבין־לאומית אריאלה ירון מקיבוץ חצור ★ ★ ★ אורי חמרי, ששיחק בהפועל בת־ים, יהיה מאמן־שחקן בהפועל עין־המפרץ/כפר־מסריק. את הפועל המעפיל יאמן אבישי קרמובסקי, שיהיה שחקן־מחליף ★ ★ ★ שופט הכדורעף הלאומי יובל פלג הוא גם סופר. לקראת שבוע־הספר פירסם את ספרו החדש, „בין קסדה לראש". את העותק הראשון הגיש לראש עיריית חיפה, אריה גוראל ★ ★ ★ הכידון נשאר במשפחה. כאלוף מכבי לנוער עד 19 בהטלת כידון הוכתר יוסי פינברג ממכבי חיפה (52.38). יוסי הוא בנו של אלוף ושיאן העבר, ברוך פינברג, שייצג את ישראל במשחקים האולימפיים ברומא ב־1960 ובמשחקי אסיה בטוקיו ב־1958 כמובן בהטלת כידון. כיום הוא מנהל בכיר באנרגיה והוא ממשיך להופיע בתחרויות ותיקים בארץ ובחו"ל. הגם ששתיים מאצבעות ידו נקטעו בתאונת־עבודה ★ ★ ★

פינה סזיפית

חברה מדעית

„חברת המדע" הינו כינוי שגור לאחרונה בפי כל. מה פירושו של המושג הזה? המדור הקודם עסק בעניין התרחקותה של החברה הישראלית מן העולם, ומן המושגים שבהם משתמשות החברות המפותחות, ובאפשרות שאנו נופלים אל אפלולית מדאיגה שתגולל את האבן הגדולה על החלום הציוני. יש הטוענים כי שורש העניין טמון בחינוך. והשאלה היא, כמובן: חינוך למה? יש כאלה שעונים באופן מיידי — חינוך לערכים. ושוב נשאלת השאלה: אלו ערכים? ובכלל, כבר ראינו את הסתירה הגדולה שבין המדע והערכים, וכן את העובדה, שהמהפיכה המדעית היתה ראשית לכל השתחררות מערכים ומעבר לכלים אוביקטיביים (מדידות) נטולי „נקודות מוצא" אידיאולוגיות או דתיות או „צודקות" מסוג כלשהו.

כאשר נשאלת השאלה „חינוך למה?", נדמה לי כי בסוף המאה העשרים קיימת רק תשובה אחת — חינוך הנגזר מן הגישה שבפילוסופיה של המדע, השואבת בעיקר מתורתו של קרל פופר. לכן איפוא, ננית הפעם לנושא החינוך, כדי שנוכל להכיר מעט את עיקר תורתו של קרל פופר. אחר־כך, נשוב אל החינוך ואל חברת המדע.

קרל פופר נולד ב־1902 באוסטריה, אך פעל בעיקר באנגליה, אליה נמלט מפני הנאצים. עיקר התיזה שלו בנויה על אי הסימטריה שבין אימות של טענה כללית ובין הפרכתה של טענה כזאת. מה זו טענה כללית? זוהי טענה הקובעת כלל מסויים לגבי תופעות מסויימות, שאמורה להיות תקפה לכל זמן. לדוגמה: „חוקי הגראוויטציה (כוח המשיכה) הם טענות כלליות. כלומר, הכלל הזה, שגוף בעל מאסה גדולה מושך גוף בעל מאסה קטנה או בכלל, גופים מושכים זה את זה בכוחות שמידתם קשורה למידת המאסה שלהם — זוהי טענה כללית.

ואיך קובעים שטענה כללית כזאת היא תקפה? כלומר, מאין לנו שלא נראה מחר בבוקר את הקומקום מתרומם מעלה? והרי על סמך הטענות הכלליות הללו אנו מנהלים את חיינו בכל רגע. אנו יודעים למשל שאם אנו נמצאים בקומה העשירית בבניין משרדים, אסור לנו לצאת דרך החלון אלא חייבים אנו לצאת דרך המדרגות או המעלית. כמו כן, אנו יודעים שעדיף לנו לחצות כביש במהירות מאשר להשתרע פרקדן ולהנות מחום השמש הנפלט ממנו. אנו גם יודעים שאם ננוע במהירות גדולה למקום מסויים נגיע בפחות זמן. בקיצור, אנו חיים על־פי טענות כלליות רבות, שעל כל אחת מהן ניתן לשאול — מאין לנו? התשובה הנפוצה לשאלה הזאת טמונה במושג „ניסיון". כלומר, הניסיון מלמדנו. כך גם ענו בזמנו (לפי פופר) על השאלה הזאת. דהיינו, הניסיונות יאמתו את הטענה הכללית.

האומנם? ומאין לנו שהניסוי הבא לא יפריך את הטענה הכללית? ויוכח, בדיוק בנקודה הזאת הופיע פופר. לא ניתן לאמת טענה כללית, אומר פופר, אך ניתן להפריך אותה על־ידי דוגמה או ניסוי אחד. ויש כאן מעין שכלול אימרתו של קיקרו — „מי יתן ויכולתי לגלות את האמת בקלות שבה אני מפריך את השקר". כל כמה שלא נספור תפוחים נופלים, לעולם לא נדע לבטח את אמיתותו של חוק המשיכה הניוטוני. אבל, מספיקה דוגמה נגדית אחת, כדי שנדע שהחוק אינו נכון.

ומכאן, מה תפקידו של המדען (או האזרח בחברה המודרנית או בחברת המדע)? לפי פופר, המדען אינו אוסף עובדות על־מנת להסיק מתוכן תיאוריה מדעית על־ידי הכללה. המדען ממציא תיאוריות באופן חופשי, ומשתמש אחר־כך במידע הנסיוני על־מנת להפריך ולזרוק לפח את התיאוריות הבלתי־מוצלחות. תיאוריות מדעיות, אליבא דפופר, אינן אלא השערות. רק ההשערה שתעמוד במבחן ההפרכה, דהיינו שלא תימצא לה שום עובדה סותרת, רק היא תיחשב כנכונה, בינתיים, כלומר, עד שתימצא לה עובדה מפריכה. מכאן איפוא, שעל־פי פופר לא ניתן לאמת תיאוריות אלא ניתן רק להפריך אותן. מסקנות אליבא דפופר: טענה יכולה להתהדר בתואר האצולה „מדעית", רק אם היא ניתנת בעיקרון להפרכה. למשל — חוק המשיכה של ניוטון מהווה טענה מדעית, על אף שהופרך (על־ידי הדוגמה של אדינגטון). מדוע? משום שהחוק הזה מנוסח כך שאפשר למצוא לו הפרכות בנסיון. וזה מה „שעושה" אותו לחוק מדעי? כלומר, אין לבלבל בין „מדעיותה" של טענה לבין „אמיתותה". (לדוגמה — התיאוריה של דארווין, האם היא ניתנת להפרכה? אני מבטיח לפרסם תשובת קורא נאותה. לדעתי, התיאוריה של דרווין אינה ניתנת להפרכה ולכן אינה מדעית).

אז מה אני מבלבל לכם את המוח. מה הקשר בין כל הנ"ל לבין חינוך? לבין דמוקראטיה? התשובה טמונה ביסודות תורתו של קרל פופר — ביצירה ובביקורת, דהיינו, בצורך הבלתי־פוסק בביקורת לבחינת „דוגמות" ודפוסי חיים, ובעיקר דפוסי תפקוד שת מערכת המדינה והחברה. ויחד עם זאת, יצירת דפוסים חדשים (מעין תיאוריות) שיש להם בסיס להפרכה — דהיינו, עומדים במבחן השכל והניסיון ואינם מושתתים על אמונות תפלות וסיפורי אגדה או סיפורי היסטוריה חסרי ממש.

לא אכנס במדור זה לנושא החינוך לביקורת ויצירה, משום שהתכוונתי רק להניח את היסודות בשלב הזה, ואלו הם יסודותיו של קרל פופר. אך רק כדי לרמוז על כיוון, אעמוד על עניין אחד — על אופי הוויכוח בחברה הישראלית. כידוע, אין כיום ערך גדול למילים, וויכוח פשוט הפך לדבר בלתי־אפשרי. מדוע? משום שאין בסיס או הסכם כלשהו על תקפות ארגומנט או נימוק. כל אחד יכול לומר מה שעולה על דעתו, והדבר החמור ביותר — שהדבר קורה כל הזמן לנציגינו בכנסת ובממשלה ובכל מקום שבו תרבות הוויכוח היא לחם חוק. אין כיום שום אפשרות להעביר מסר רציונלי או לבקר מעשה פוליטי או ממלכתי באופן לוגי או רציונאלי, משום שאין יותר ערך לביקורת, משום שאין לה בסיס מוצק. אם נאמר לפיסיקאי שעכשיו אור יום, ואמנם עכשיו אור יום, יהיה עליו לקבל זאת. ואם משום כך גישתו המדעית מתמוטטת, עליו לקבל את הדין, והוא יקבל את הדין.

לא כך המצב בחברה מרוסקת כמו שלנו. אין כמעט הסכמה כלשהי על עובדות פשוטות ביותר, אין בכלל עובדות יסוד, אין בכלל כללים, ואין שום בסיס לשום דבר. הכל נראה כמו כאוס צהבהב, שכל היירק מצפצף את ציפצופו ומשוכנע לחלוטין שזו הדרך.

ולא רק זאת, אלא מתיר לעצמו לשרוף מערכת עיתון ולהכות יצורי אנוש ולגרש יצורי אנוש מכאן ומשם, וכל זאת מכוחה של ארגומנטציה שאין לה כל בסיס. אם כך, חינוך למה? במדור הקרוב.

תקלה ב„גליליאו"

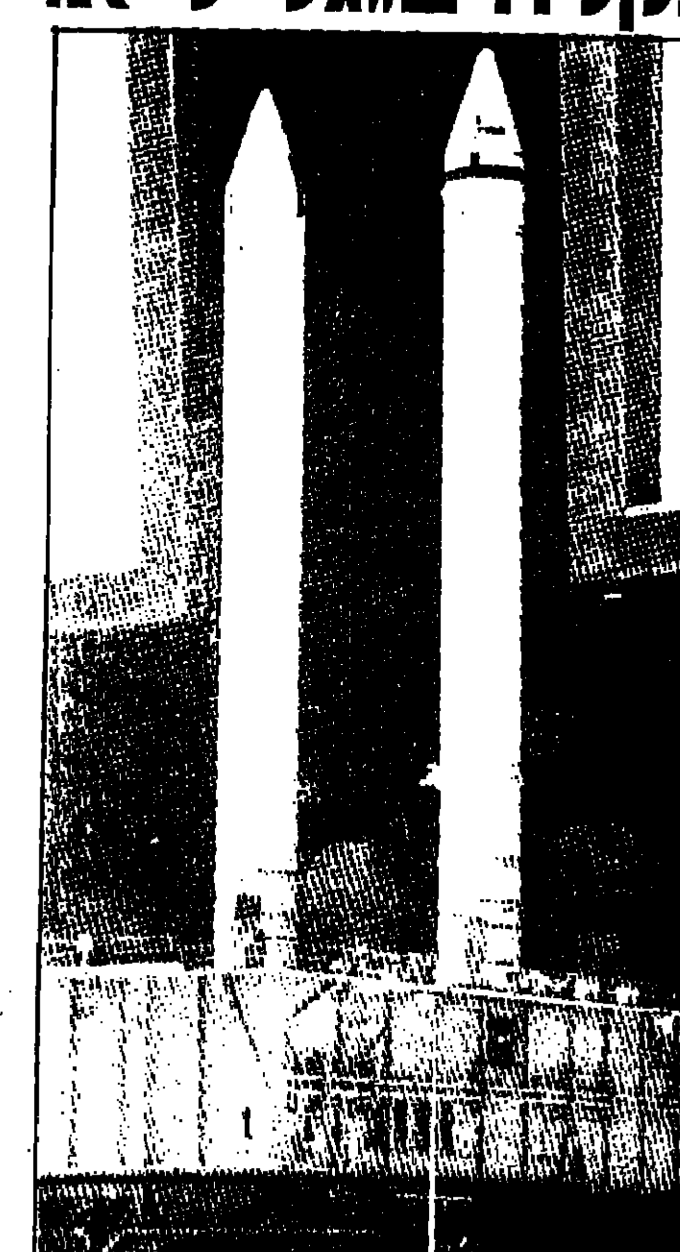

הבוסטר שאמור היה לשגר את החללית „גליליאו" ליופיטר בחודש מאי – על המשגר הנייד שלו. הוא מועבר לבדיקה, מאחר שנתגלה בו תקלה דומה לתקלה שנתגלתה בבוסטר ששיגר את צ'לנג'ר אל האוקיינוס.

בלייה מואצת

אור השמש ולחות גורמים נזקים בערך של מליוני דולרים מדי שנה למוצרים שונים. הקרינה האולטרה־סגולה שמקורה בשמש, גורמת נזקים הן למוצרים והן לעורנו של האדם. נזקי לחות נגרמים בעיקר עקב טל וגשם, למוצרים החשופים לתנאי מזג־אוויר והעבודות ארוי מים במקומות סגורים. בעולם נהוג כבר עשרות שנים לערוך בדיקות השוואתיות במכשירי בלייה בין מוצרים שעברו טיפולים שונים או שיוצרו מחומרים שונים, כדי לבחור את המוצרים הפגיעים פחות מהשפעות אקלים. באמצעות מכשירים אלה נערכות בדיקות של בלייה מואצת, היינו, בדיקה בתנאי אור ולחות יותר חמורים ויותר מרוכזים מאשר במציאות, כדי לראות כיצד המוצר עומד בבדיקה בתוך פרק זמן קצר בהרבה מזה של תנאים רגילים. בבדיקת בלייה מואצת אפשר לקבל תוצאות מהירות תוך כמה עשרות או אלפי שעות בלייה — תקופה המקבילה לחודשים או לשנים של בלייה בתנאים טבעיים. לאחרונה נתקבל בארץ מכשיר חדש לבדיקת בלייה מואצת בשם Q-U-V, שבאמצעותו בודקים חומרים בחשיפתם לאור אולטרה־סגול, מרוכז למי עיבוי ולטמפרטורות גבוהות מבוקרות. מכשיר זה יכול לייצר נזקים המקבילים לאלה הנוצרים, כאמור, במשך חודשים או שנים בתנאי בלייה טבעיים.

מחשב דור חמישי

פרוייקט לפיתוח מחשב מן הדור החמישי, המסוגל לבצע תקשורת־קול במספר שפות והדמיית חשיבה, הוכרז לאחרונה על־ידי משרד המסחר והתעשייה הבריטי. הפרוייקט, הקרוי „ספינת הדגל" (FLAGSHIP), הוא הגדול ביותר בתוכניות למחקר המיחשוב. מחשבי הדור החמישי יעבדו נתונים באורח מקבילי, בעוד שהמכונות הקיימות כיום מבצעות הוראות לפי סדר טורי. לפיכך יהיו מסוגלים לפעול בקצב מהיר פי מאות או אלפים. פרוייקט „ספינת הדגל" יעשה שימוש במכונה המשלבת בתוכה TRANSPUTER על שבב מיקרו — מעבד 32 ביט (ראה בתמונה) הכולל פונקציות של עיבוד, איחסון ותיקשורת. הטראנספיוטר הוא בעל תפוקה ממוצעת של 10 MIPS והוא מסוגל לבצע עיבוד מקבילי.

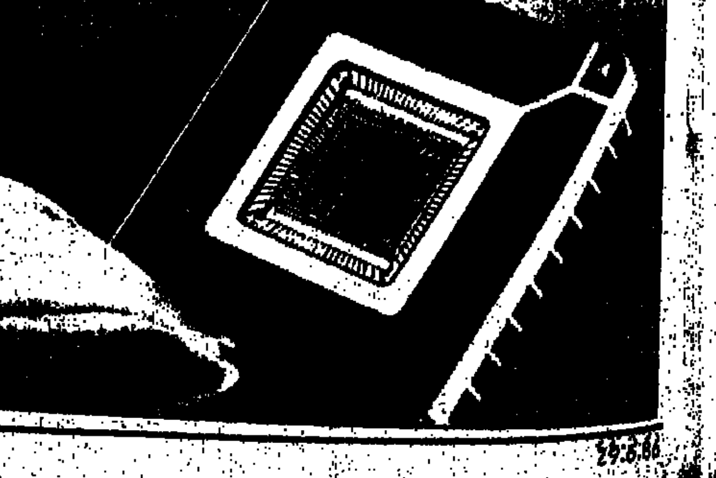

פינוי מהיר

מודל ממוחשב, המאפשר הדמייה של תאונה בכור גרעיני היפותטי בישראל, מגלה כי פינוי מהיר ומתוכנן מראש של אוכלוסיה יכול למנוע 97 אחוז ממקרי מוות מוקדמים ו־67 אחוז פגמים בעוברים והופעת סרטן הריאה.

מתכנני המודל, פרופ' י. תדמור ומר א. גנץ, מהמרכז למחקר גרעיני בנחל שורק, הציגו את המודל בכנס בנושא איכות הסביבה, שנערך באוניברסיטה העברית בירושלים.

מהמודל התברר גם, שהאוכלוסיה שפונתה אחרונה נחשפה ונפגעה בצורה חמורה יותר מן המפונים הראשונים, והמסקנה היא, כי יש צורך בתכנון מוקדם ובפינוי מהיר. החוקרים הדגישו את החשיבות של הכנת תוכניות לפינוי אוכלוסיה המתגוררת סמוך למפעלים כימיים המייצרים חומרים מסוכנים. הם העירו, שבאסון בבופאל נפגעו אנשים רבים לא רק מהגאזים אלא גם מהיסטריה במהלך המנוסה, שכן לא היה פינוי מאורגן.

ברב־שיח בנושא „כיצד לשנות את עמדות הציבור בהתייחסותו לסביבה?" שנערך במסגרת הכנס, ציין ד"ר אורי מרינוב, יו"ר הרשות הישראלית לשמירה על איכות הסביבה, כי ישראל היא המדינה היחידה במערב שבה לא נרשמה אפילו מחאה אחת בנושא הגרעיני. „אין היום בארץ ארגון ציבורי שנאבק למען איכות החיים בעיר. יש עירנות ליופי ונקיון בסביבה הפרטית, אך אין נכונות להשקיע בתחום הציבורי" — אמר.

פרופ' יוסף־אגסי, מהמחלקה לפילוסופיה באוניברסיטת תל־אביב, ציין כי התרומה הישראלית האמיתית לאיכות הסביבה היא חוגן כמנוליק", שזיהם לא רק האוויר אלא גם את החוק הישראלי. הוא תקף בחריפות את האקולוגים וקרא להם: „לא לדבר, לא לשקר ולא להגזים" מי שנוטל אחריות לגבי המין האנושי חייב להיות אמין ובעל יוזמה ותושייה".

כנפי X

קונצפטים חדשים למטוס הממריא אנכית ונוחת אנכית ומשמש גם כמסוק וגם כמטוס מהיר (400 קשר) פותחו על־ידי חברת סיקורסקי. הרוטור שמעל גוף המטוס משמש ככנפיים בשלב הטיסה האופקית, וכמובן כרוטור בנוסח הליקופטר בשלב שבו המטוס משמש כמסוק.

הקושי הגדול נעוץ בתופעת הסיבוב־העצמי של הגוף, כאשר הרוטור הגדול מסתובב. התופעה הזאת (של סיבוב עצמי) מתבטלת במסוק רגיל בעזרת אותו גלגל קטן המצוי בזנב, שהוא המונע את סיבוב המסוק סביב הציר האנכי שלו. מאחר שבלתי־אפשרי מבחינה אווירודינאמית להושיב גלגל כזה על זנבו של מטוס מהיר, פתרו את הבעיה בשתי צורות. האחת — בתמונה העליונה — על־ידי נחירי דחף האמורים ליצור ייצוב. השנייה, בתמונה התחתונה — על־ידי שני מנועים לצידי גוף המטוס, הפועלים בכיוונים הפוכים, כך שהאחד דוחף קדימה והשני אחורה — וכך אמורה תופעת הסיבוב העצמי להיפתר.

טיסת הבכורה של המטוס בעל כנפי ה־X תהיה בסביבת 1990.

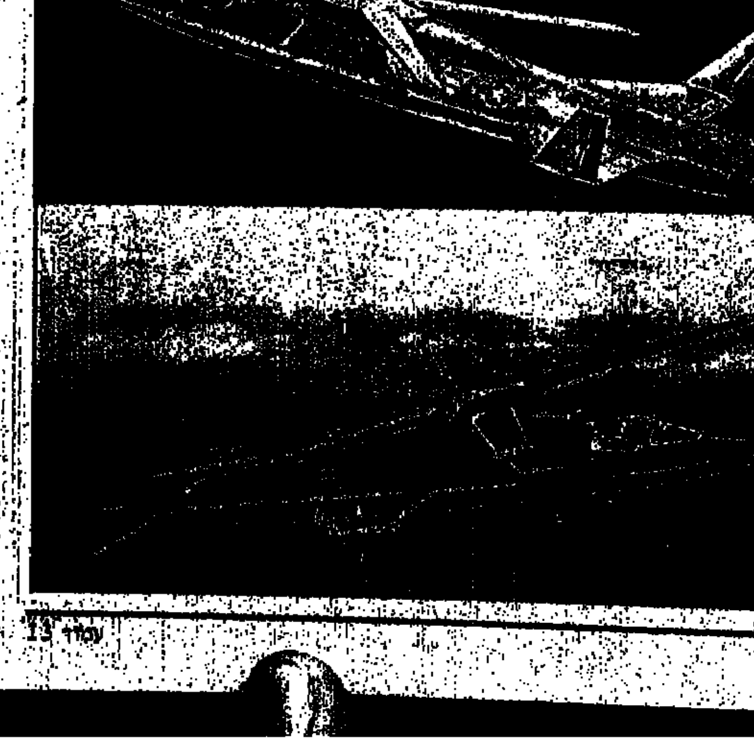

מקאהיר לוושינגטון — „דרך ישראל"

מאת זאב בליצר, וושינגטון

לדעת פקידים אמריקניים קיימים עתה חילוקי דעות רציניים בתוך מצרים בשאלה אם להגיע לכלל הסכם עם ישראל בדבר נוסח כתב חבוררות לסיכסוך הגבול בין שתי המדינות על טאבה.

בעיני המומחים האמריקנים הללו ישנם שני כיווני מחשבה בממשלתו של הנשיא מובארק, בנוגע לטאבה ובקשר ליחסים עם ישראל בכלל. קבוצה אחת סבורה, כי על מצרים לדחות כל הסכם סופי בדבר הבוררות על טאבה עד שהתמונה הפוליטית בישראל תתבהר לחלוטין. הנה, למשל: האמנם תקוים הרוטאציה הפוליטית בירושלים בחודש אוקטובר? אם יתברר כי אכן יחליף יצחק שמיר את שמעון פרס בראשות הממשלה — טוענת אסכולה זו — מן ההוכחה יהיה שמצרים תימנע מכל הסכם עם ישראל על טאבה.

הפקידים הללו טוענים, כי „הפשרה" בנוגע לבוררות על טאבה רק תהיה חלק מצרור נושאים במטרה לשפר את היחסים בין קאהיר וירושלים. ישנו מיכלול שלם של הסכמים דו־צדדיים מתלווים, בנושאים כגון תיירות וסחר אשר יידונו בשיחות — בנוסף על טאבה.

אפילו יגיעו לידי הסכם על ניסוח כתב־הבוררות על טאבה, יעברו לפחות שנה עד שנתיים של הבוררות עצמה. אך מצרים תהיה מחוייבת להחזיר את שגרירה לתל־אביב מיד — התפתחות סמלית דרמטית. כן תידרש מצרים להגביל את התעמולה האנטי־ישראלית באמצעי התקשורת שלה העומדים תחת פיקוח ממשי. התוצאה לטווח קצר תהיה שיפור ביחסים בין שתי המדינות.

אך קבוצה ראשונה זו של פקידים מצריים נרתעת מאוד משיפור נרחב של היחסים עם ישראל. אם בראשה יעמדו יצחק שמיר והליכוד. הם חוששים, כי תחת כהונתו של שמיר כראש ממשלה תגביר ישראל עד מהרה את פעולת ההתנחלות בגדה המערבית וברצועת עזה. תקטן גם בישראל הנכונות לשפר את „איכות החיים" של הפלשתינים החיים שם. כתוצאה מצעדים מסוג זה תיגרם מבוכה למצרים ויגבר בידודה בעולם הערבי. גם בארצה שלו ייפגע משטרו של הנשיא מובארק.

לפיכך — טוענת האסכולה הראשונה — חייבת מצרים להשהות את שיחות טאבה עד אשר תתבהר התמונה הפוליטית בישראל.

„שליחות של פורענות"

לעומת זאת, האסכולה השנייה פחות מודאגת מן הרוטאציה המתוכננת בישראל. הפקידים הללו חוששים יותר מן ההשפעה הכללית של הידרדרות יחסיה של מצרים עם ישראל על קשריה של מצרים עם ארה"ב. הפקידים הללו, הנחשבים כ„מעשיים" יותר, מודאגים מאוד מקשייה הכלכליים החמורים של מצרים. הם יודעים כי תקוותם היחידה לטווח ארוך היא להשיג יותר סיוע כלכלי מארה"ב — וזאת בהקדם האפשרי. הבטחת היחסים עם ישראל תחזק, כמובן, את מעמדה של מצרים בוושינגטון, ובפרט בקרב הקונגרס, שהוא־הוא המאשר סופית כל סיוע־חוץ.

המשקיפים האמריקנים סבורים, כי בעיותיה הכלכליות של מצרים מהוות סכנה רבה לאין־ערוך למשטרו של מובארק מאשר העלייה המתמרדת של הפונדמנטאליזם האיסלאמי וכאבי־ראש פוליטיים אחרים. בידודה של מצרים בעולם הערבי, למשל, הינו רחוק כיום מלהיות כה מוחלט כפי שהיה עוד לפני שנתיים־שלוש. גם יחסיה של מצרים עם עיראק ועם מדינות ערביות „מתונות" אחרות הם טובים, אף־כי מצרים טרם התקבלה בחזרה אל הליגה הערבית.

אך הבעיות הכלכליות, שבפניהן ניצבת מצרים, עלולות להיות קטלניות למשטר. המצב מחמיר והולך. הקרקע הכלכלית עומדת להישמט מתחת לרגלי המשטר.

עובדה זו הודגשה בימים אלה על־ידי „וול סטריט ג'ורנאל", אשר ציין כי שר־ההגנה המצרי עבד אל־חאלים אבו־ע'זאלה בא בראשית יוני לוושינגטון כ„שליח של פורענות". לפי הידיעה, אמר אבו ע'זאלה לשר ההגנה קאספאר ויינברגר, כי אם ארה"ב לא תעזור למצרים במהרה לפתור את בעיותיה הכלכליות, יעורערו האינטרסים האסטרטגיים והפוליטיים של ארה"ב בקרב המשטר. „אי־שקט כלכלי עלול להביא לתהפוכות פולי־טיות", אמר אבו־ע'זאלה על־פי ידיעה זו.

ויינברגר ושר־החוץ ג'ורג' שולץ הבטיחו לעזור. אך זה לא יהיה קל. על ארה"ב יהיה — לדברי „ג'ורנאל" — „לגלות יצירתיות חדשה להתגבר על השמרנות של משרד האוצר ולשנות נוהגים קיימים כדי לעזור למצרים לצאת ממצב־הביש הכלכלי. קיצוצי התקציב בוושינגטון מוציאים מכלל אפשרות הגדלה קונבנציונאלית של הסיוע, ושמיטת חובות היא בבחינת תקדים שהממשל רוצה להימנע ממנו. האוצר וחלק מאנשי הקונגרס טוענים כי על ארה"ב לאלץ תחילה את מצרים ליישר את ההדורים בכלכלתה הבלתי־יעילה בטרם תקל על חובותיה.

עירוי של כסף

אך ייתכן שאין עוד מה לתקן בכלכלה במצרים. דרוש שיפוץ כללי של כל התשתית של הארץ — וזה בלתי־אפשרי אלא אם כן יתבצע משהו מסוגה של הצעת פרס בדבר תוכנית מארשאל לאיזור. מצרים זקוקה לעירוי מאסיבי של כסף. אך אין להניח, כי „תוכנית מארשאל", פרס העלה אותה תחילה כמענה על צרכיה הלוחצים של מצרים, אכן תתגשם.

דו"ח שנמסר באחרונה על־ידי הסנאטור הרפובליקני צ'ארלס מאתיאס ממארילנד, חבר ועדת החוץ של הסנאט, מדגיש כמה בעיות יסוד שמצרים עומדת בפניהן. אף־כי לדברי מאתיאס, לא נשקפת למשטרו של מובארק „סכנה בלתי־אמצעית", אך התמונה הכלכלית היא גרועה מאוד. „הבעיות האלו אינן נגרמות ברובן על־ידי מצרים עצמה", כתב: „מצרים הינה קורבן לאירועים שאינם בשליטתה. הטרור באיזור מרתיע את התיירים. ההכנסות מנפט ירדו עם התמוטטות מחירי הנפט הבינלאומיים. תקבולים מעובדים החיים בחוץ־לארץ החלו לקטון עם השפל הכלכלי במפרץ הפרסי".

מאתיאס הוסיף: „מצרים עומדת גם בפני בעיות אחרות, שהן פנימיות במקורן. ריבוי האוכלוסיה הוא עצום. מעריכים כי למצרים נוספים מיליון תושבים מדי כל שמונה עד עשרה חודשים. הכלכלה נשארת בלתי־יעילה ללא תקווה. לממשלה אין די בטחון עצמי מבחינה פוליטית כדי לקבל החלטות קשות בנושאים כסובסידיות או שער־חליפין. מצרים אנוסה לייבא כ־50 אחוז מן המזון שהיא צורכת, בעוד שבעבר סיפקה את צרכיה בעצמה. הממשלה סירבה עד כה לפנות אל קרן המטבע הבינלאומית, ודחתה את פריסת חובותיה, המהווים מעמסה מוחצת".

מאתיאס הציע לאלץ את מצרים לפנות אל קרן המטבע לעזרה כלכלית, במקום לוושינגטון. „בטווח ארוך — אמר — קרוב לוודאי אין זה מן החוכמה שמדינה ריבונית תפנה אל מדינה ריבונית אחרת בקשר למדיניות הכלכלית הפנימית שלה. היה זה משרת טוב יותר את האינטרסים ההדדיים שלנו לו קיבלה מצרים ייעוץ מגופים בינלאומיים כגון קרן המטבע הבינלאומית, ופעלה לפי עצותיהם".

אך בעיית הדרך הזאת היא, שקרן המטבע היתה מתנה ביתר תוקף סיוע כלכלי בביצוע רפורמות כלכליות נוקשות, בלתי־פופולאריות מבחינה פוליטית, ובצעדי צנע. מובארק, קרוב־לוודאי, אינו חש עצמו חזק די הצורך כדי לטפל בתסריט מסוג זה.

תיקו מלאכותי

לפיכך יש להניח כי מצרים תוסיף להתנגד לאופציה של קרן המטבע הבינלאומית ותחת זאת תבקש סיוע ממימשל רייגן ומן הקונגרס האמריקני. וזה יחזק את אלה במצרים הדורשים גישה פראגמאטית יותר ביחסים עם ישראל.

„בסופו של דבר — כתב פרדריק קמפ ב„ג'ורנאל" — בידי המימשל המפתח לעזרה למצרים. עליו לגבש תוכניות ברורות ולשכנע את הקונגרס בהדגישו כי העזרה למצרים בבעיותיה הכלכליות היא מחיר זעום בעד ההגנה על ידידה. אין לה תמורה, במזרח התיכון".

המימשל נכון, כנראה, לנהוג בדיוק כך. אך הוא יתבע מן המצרים בתוקף להוסיף ולנוע בכיוון שיפור היחסים עם ישראל. השלמת ההסכם החמקמק על טאבה תהיה נקודת זינוק טובה לכך.

הוויכוח על הניסוח הסופי של כתב־הבוררות — מצרים, למשל, מבקשת לקבוע את הגבול „המדוייק" ואילו ישראל — את הגבול „הנכון" — אינו הבעיה העיקרית, לדעת המומחים האמריקנים. לדבריהם, יוצרת המילים הללו תיקו מלאכותי. היסוד הממשי של הבעיה, לגבי ישראל ומצרים גם־יחד הוא טיב היחסים המתפתחים ביניהן למעלה משבע שנים לאחר שחתמו על חוזה השלום בוושינגטון, ובינתיים רשות שתי האסכולות במצרים בבעיה הזאת.

שר ההגנה אבו ג'זאלה

הנשיא מובארק

יום־הולדת לגברת החירות

מאת דליה רפאל, ניו־יורק

גובהה ארבעים וששה מטרים. רוחב מותניה — בעשרה. עורה נחושתי ומשקלה כ־280 טונות. המדובר בגברת מיוחדת במינה, כפי שמורים ממדיה — „גברת החירות" האמריקנית, היא, כמו מהגרים רבים, חוגגת את יום הולדתה בתאריך הגיעה לחופי ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות. יום ההולדת שלה חופף עם יום העצמאות האמריקני — 4 ביולי — והשנה ימלאו ל„מיס ליברטי" מאה שנה.

„פסל החירות" ניצב על „אי־החירות" בנמל ניו־יורק. שמו המדוייק הוא „חירות מאירה את התבל". הפסל הוא מתנה מצרפת לארה"ב כסמל לידידות ולחירות ממנה נהנים אזרחים במדינות דמוקרטיות. הפסל הוענק על־ידי העם הצרפתי לנציג ארה"ב בצרפת ב־4 ביולי 1884. ב־1886 הוסר ממנו הלוט על אדמת ארה"ב.

הפסל עוצב על־ידי האמן הצרפתי גוסטאב ברטולדי, שגם בחר את האתר להצבתו. זוהי דמות אשה גאה, עטויית גלימה רפויה המשתפלת כתן עד להדום עליו היא ניצבת. ידה הימנית אוחזת בלפיד גדול המונף אל על. בידה השמאלית לוח, עליו חרות תאריך הצהרת העצמאות האמריקנית. על ראשה כתר עטור קרני־מתכת, מעין קרני־שמש. לרגליה אזיקים, מנופצים, סמל למפלת הרודנות. בשעות הערב והלילה מאיר לפיד החירות באור שופע, המסמל את האור ששופכת החירות על העולם.

מעלית — מההדום אל הרגל

מעלית מסיעה מבקרים מן ההדום אל רגל הפסל, שם נמצאת מרפסת תצפית, ממנה משתקף מראה מרהיב של הנמל והעיר ניו־יורק. המבקרים יכולים לטפס במדרגות לולייניות אל ראש הפסל. סולם הנמצא בתוך זרוע הפסל מוביל אל הלפיד. אולם זה נסגר למבקרים ב־1916 מטעמי בטיחות.

גילה המתקדם של הגברת, בעיות זיהום אוויר והרוחות החזקות, גרמו להתדרדרות הדרגתית במצבה הגופני ויופיה החיצוני. ב־1982 מינה הנשיא רייגן את לי איקוקה (המנכ"ל המפורסם של חברת „קרייזלר") ליו"ר קרן מיוחדת למימון מבצע שיפוצים בפסל החירות. עד סיום המבצע, יגיעו ההוצאות ל־265 מיליון דולר. הכסף נאסף בחלקו (כ־3 מיליון דולר) על־ידי ילדי בית־ספר שרוקנו בהתרגשות פטריוטית את קופותיהם הקטנות. לעתים בטקס רב ומעל מסכי הטלוויזיה. אולם חלק הארי נתרם על־ידי החברות הגדולות, כמו קרייזלר־פליימוט, דור', קוקה־קולה וכד'. כל חברה שתרמה חמישה מיליון ומעלה, הורשתה להשתמש בעובדה ובעצם המבצע בפרסומות שלה בטלוויזיה וברדיו, לקידום מכירותיה. המבצע ארך 30 חודש והעסיק כ־500 ארכיטקטים, מהנדסים ומומחים בתחומים שונים.

העבודה על איבריה הפנימיים של גברת החירות היתה חיונית לשיקומה. כתריסר שכבות צבע שנמרחו משך השנים על עור הנחושת שלה הוסרו בתהליך מיוחד. הניקוי חשף מחדש את הנחושת שעוצבה בפטישי האומנים הצרפתיים לפני מאה שנה. החלק החשוב ביותר בשיקום היה החלפת כ־1800 קורות ברזל חלודות המהוות את השלד, בקורות פלדת אל־חלד מצופות טפלון. תיקונים קוסמטיים במראה החיצוני של הגברת כללו חיזוק כתרה והקרניים בו. תיקון הלפיד ולהבתו שניזוקו קשה. לשם כך הובאו במיוחד כתריסר עובדים מיומנים מצרפת. הם יצרו אותו, למעשה, מחדש, ואחר־כך הדביקו עלים העשויים זהב 24 קאראט, שהם הם הלהבה.

„מסיבת המאה"

ב־3 ביולי תפתח האומה האמריקנית בחגיגות יום־ההולדת. אמנם לא תהיה זו מסיבת־הפתעה, אולם היא תהיה מפוארת מאד ומרהיבה. „מסיבת המאה", מכנה ראש העיר ניו־יורק, אדוארד קוץ', את הפסטיבל שיארך ארבעה ימים ויעלה 30 מיליון דולר. החגיגות יכללו שיוט כבוד של ספינות מפרשים מפוארות מכל העולם בנמל ניו־יורק, מיסגן זיקוקי־דינור הגדול בתולדות ארה"ב ועשרות בימות בידור ומוסיקה שיפעלו במנהטן. כל חלקה המזרחי של מנהטן ייסגר לתנועה משך ארבעת הימים. פקידים בעיריית ניו־יורק מצפים לקהל של בין 7 ל־15 מיליון איש. „כשהעיר הנהדרת בעולם מארגנת את המסיבה הנהדרת בעולם, כל העולם מוזמן" אמר קוץ', כשהוא מנער את הספיקות ביחס ליכולתה של העיר לקלוט המון רב כזה.

יגוייסו כוחות משטרה מיוחדים, יוצבו מאות בתי־שימוש ניידים, יוספו אלפי קרונות לרכבת התחתית ואוטובוסים ברחובות מנהטן, מאות דוכנים ועגלות יספקו מזון ומשקה.

„מראה ליברטי"

ברחבי ארה"ב נערכות תחרויות מקומיות של „מראה ליברטי". נערות כ„מסטרונות ליברטי", עוטות גלימות, חובשות כתרים ואוחזות לפידים מתייצבות בהתרגשות. בנוסף למעמד הפטריוטי מובטח לזוכות חוזה הופעות ציבוריות וטלוויזיוניות.

באזור וושינגטון רבתי זכתה בתחרות ג'ואן ארונה, שהגדילה לעשות וצבעה את פניה ושערה בצבע כסף (למרות שפסל החירות עשוי נחושת...), היא תשתתף בתחרות הארצית שתיערך בניו־יורק במהלך החגיגות. ואיך מרגישה הגברת? „באמריקה, ארץ ההזדמנויות והחופש, אתה יכול להיות כל דבר שתרצה — אפילו פסל החירות", אמרה. גם הממשל הפוליטי לא נעדר מההכנות לקראת יובל המאה לפסל החירות. איקוקה, יו"ר הקרן הממונה והוועדה המייעצת, נאלץ לפרוש מכהונתו עקב לחצים של מתנגדים פוליטיים, זמן קצר לפני השלמת המשימה. ההפצצה האמריקנית בלוב והחשש מתגובות עליה, הביאו את תחושת הסכנה לפעולות טרור אל תוככי ארה"ב ולב־לבה של ניו־יורק. הנשיא רייגן, שישתתף בחגיגות, אף אמר, שכינוס המוני כזה הוא מטרה נוחה מאד לפעולות טרור. הוא גם החליט, תחת לחץ יועציו, לא ללון במלון בניו־ג'רסי ולא במנהטן, מתוך שיקולי בטחון.

מהומה רבה קמה סביב ספינת המפרש הצ'יליאנית המפורסמת — „איזמרלדה", אשר הוזמנה לשיוט הכבוד. ככל הנראה שימשה הספינה תא עינויים צף של השלטונות, אחרי ההפיכה בצ'ילה בספטמבר 1973. בין שאר המתריעים, כינה אותה סנאטור קנדי „ספינת החרפה", וקרא לוועדה המארגנת לבטל את הזמנתה. לא ייתכן, לדעתו, שהיא תשתתף באירוע הנערך להאדרת שם החירות והחופש.

ב־3 ביולי יפתחו החגיגות. „אנו משתדלים לערוך פסטיבל שיהיה פטריוטי, מבלי לגלוש לקלישאות", אומר יו"ר הוועדה המארגנת. בטקס הפתיחה יושבעו 500 אזרחים חדשים. הנשיא ישירו „אלוהים ברך את אמריקה". הנשיא יעניק את „מדליית החירות" ל־12 אזרחים שהגיעו ממדינות שונות, בינהם הנרי קיסינג'ר, ושתרמו תרומה מיוחדת למדינה. ב־10.55 בלילה ילחץ הנשיא על כפתור שידליק מחדש את „האש" בלפיד החירות ויאיר את הפסל. זיקוקין יאירו את השמיים, ספינות יורו מטחי־כבוד. 40 אלף סירות יאירו את הנמל ומיליוני האנשים בקהל יאירו בפנסים אל השמיים.

למי שיחליטו שלא לנסוע ולהצטופף בקהל ההמוני, קיימת אפשרות שונה. דובר מזכיר התחבורה בעיריית ניו־יורק, שענה על שאלות במשך חודשים, הסיק את המסקנה: „אני לעצמי אשב בבית, באמבטיה חמה ואצפה באירועים מעל מסך הטלוויזיה".

למען השמנים נגד הרזים

מאת ארנון יפה, פאריס

לשלוט משמע לאכזב. זה מה שלומד בעת על עורו ראש ממשלת הימין ז'אק שיראק. שיעור הפופולריות שלו, כמו של ממשלתו, צוללים מטה במישאלים. עדיין אין זה ווטרלו. אך בסקרים מופיעים נתונים קשים בעקבות תוצאות כלכליות גרועות.

רק 25 אחוז מהצרפתים מביעים תמיכה בפעולות הממשלה. הבוחרים ממעמדות הביניים והפועלים, נוטשים את שיראק. 48 נוטים מאזן שלילי. „הליברליזם המסורתי" בהתגשמותו שאינו מלהיב את ההמונים. להיפך, הוא מפחיד אותם. בשם הליברליזם מבטלים מיסים על העשירים. מה שקרה לסוציאליסטים אחרי שנה בשלטון, קורה לימין אחרי 100 ימים. הם מסתבכים בכפיית אידיאולוגיה זרה בשירות בעלי זכויות יתר. השלטון הימני מתגלה כאוייב של עצמו. הימין מבטיח להעניק לצרפתים בטחון פיסי. 72 אחוז הביעו תמיכה באמצעי הבטחון נגד הפשיעה. אך הוא נוטל מהם בעת ובעונה אחת את הבטחון החברתי. האמצעים הסוציאליים מקוזזים: הקטנים נושאים את נטל המשבר.

זה עולה ביוקר לשיראק. 53 אחוז מן הצרפתים סבורים, כי המדיניות הכלכלית והחברתית מיועדת לשרת את בעלי זכויות היתר. החוקים בעלי האופי הליברלי אינם נסבלים על־ידי דעת הקהל. 72 אחוז גינו את ביטול המס על בעלי הרכוש הגדול. 33 המשפחות העשירות ביותר בצרפת לא יסבלו עוד ממס זה. 62 אחוז גינו הענקת חופש פיטורי פועלים למעסיקים. 60 אחוז מתנגדים למכירת ערוץ הטלוויזיה „טי.אף.1" לחברות פרטיות.

בשירות „שוחרי הנקמה"

מדיניות שיראק מורגשת כמדיניות לא לתועלת הצרפתים, אלא בשירות אינטרסים של מעמד זר — „מעמד שוחר נקמה". „למען השמנים נגד הרזים", כתב „להומנד". אין פלא, הנתונים מאשרים תרמית זו.

החוק האחרון בסידרה הבליט מגמה אנואיסטית זו. לא היה זה אלא חוק עתונות חדש שנתפר במיוחד לשירות מטרות איל העתונות הימני רובר הרסאן. החוק הסוציאליסטי נגד התפשטות האימפריה שלו — בוטל. עתה הוא חופשי לבלוע כמה עתונים שיחפוץ. כמו בתחומים אחרים, גם פה השליט הימין את חוק הזכאים. אף כי מדיניות זו לא נעימה לצרפתים, הם עדיין מאמינים להגיון השיראקי, כי מתן זכויות־יתר לקפיטליסטים יאפשר גידול בהשקעות ויצירת תעסוקה. לפי שעה, אין תוצאות. הנתונים הכלכליים גרועים. התעשיה הצרפתית מתקשה להתחרות. היא מיושנת. קפואה על שמריה ותקועה במשבר תמידי. המעסיקים זכו למתנות, אך אינם ששים להשקיע. הליברליזם מוקם על יסודות רעועים מדי.

האם יעלה בידיו לחדש את הצמיחה הכלכלית? כולם פסימיים. רק שיראק אופטימי. אומרים, כי הוא שיכור מהשלטון. במסדרונות הימין נתונים הכל במרה שחורה. כשלון יגרור עונש חמור. יועצי שיראק עדיין מייחסים את האכזבה „למדיניות תקשורתית לקויה", לא למלאכת ההרס. קרבנותיה מאבדים סבלנות. חשים בתסיסה. הכלכלה אינה אוהבת סיפורי אגדות. היחסים בין הממשלה לבין המעסיקים החמיצו, כי הם לא שיחקו את תפקיד הפיה המצילה, שיועד להם

ממשלת שיראק מאבדת גובה בדעת הקהל הצרפתית מה שקרה לסוציאליסטים אחרי שנה בשלטון, קורה לימין אחרי 100 ימים

בעד המתנות שקיבלו. הללו אוהבים לקבל — לא לתת. אפילו איגודי הפועלים מתעוררים מתרדמה עמוקה. הם כמעט גוועו תחת השלטון השמאלי. עתה שוב שומעים אותם. האיגודים שיתקו לאות אזהרה את התחבורה הציבורית בפאריס, בשביתה כללית ראשונה נגד מדיניות ממשלת הימין. לא היו לא „מטרו" ולא אוטובוסים. מיליונים נותרו על המדרכות. רבים לא יצאו כלל לעבודה.

סצינות אהבה ברחובות

הפעם נתקבלו השובתים בהבנה. כל איגודי הפועלים התאחדו לראשונה מאז שנת 1966. המטרו מסיע מידי יום 9 מיליון נוסעים. חרף היותה מטרד, זכתה הפעם השביתה לתמיכה כללית כמעט: לא היו סצינות של זעם. להיפך, אווירת חג שררה ברחובות הדחוסים מהולכי רגל. נראו סצינות אהבה. נהגים העמיסו על מכוניותיהם הולכי רגל. עובדי התחבורה הציבורית המולאמת מחו נגד תוכנית קיצוץ 280 מיליון פראנק בתקציב מטרו. שר התחבורה האשים את האיגודים „בלקיחת הנוסעים כבני ערובה".

שר אחר הציע לשקול את זכות השביתה בשירות הציבורי.

החוקים הריאקציוניים מעירים את הפועלים מתרדמה ממושכת. בבת־אחת הלמה הממשלה הימנית בפועלים בסדרת מכות: הקטנת הגימלאות לישישים, הקפאת שכר, הפשרת שכר הדירה. ראש איגוד המקורב לממשלה, התחנן בפני שיראק לפתוח בשיחות כדי למנוע התפתחות מרי.

הנשיא מיטראן הביע „הסתייגות עזה" מתוכנית הממשלה לביטול המונופול הממשלתי על כלי התקשורת הממלכתיים ולגרש מהגרים. הנשיא הסוציאליסטי מרוויח מאובדן האמון בימין. הוא מעפיל מעלה במישאלים. 61 אחוז מהצרפתים הביעו בו תמיכה. בנסיבות אלה עולה משקלו הסגולי לסכל חוקים בלתי פופולאריים. הוא עדיין לא חתם על הצווים לביטול הלאמות הבנקים ותאגידים כלכליים. השפעתו עלתה. על פי המישאלים, הוא מייצג עתה את העם. הממשלה פחות ופחות פופולארית.

שיראק הותר לשינוי בפעילות קדחתנית. עורך „להמונד" הזהיר אותו: „אל תשפוך את התינוק יחד עם מי האמבטיה". כל יום רביעי, בישיבת הממשלה באליזה, מתקבלים ביטולי רפורמות סוציאליסטיות על פי המדיניות „פחות מדינה ויותר משטרה". המשטרה קיבלה חופש לגרש מהגרים בלתי חוקיים, ללא צו בית המשפט. השלטונות נועלים את הגבול, כדי שיקשה על זרים להיכנס לצרפת.

חנינה על הברחות

אין פה ספק, לגבי הימין הצרפתי, ליברליזם פירושו — שחרור העשירים והחזקים מעול ההגנה על החלשים. הם העניקו לעצמם חנינה על העלמות מס והברחות כספים. משהו הפוך בתכלית לקידמה החברתית באירופה שהושתתה על הגנת החלשים נגד החזקים. האכזבה פה מולידה שינוי האווירה. התגובה השלילית של הצרפתים מבשרת התעוררות.

ז'אק שיראק
לשלוט משמע לאכזב

מאסר־עולם כפול שמונה

מאת מאיר בלייך, לונדון

„אתה אדם אכזר וחסר כל רגש אנושי, העושה רושם שהוא נהנה מפעולות טרור. הציבור חייב להיות מוגן מפניך". במלים אלה פנה ביום שלישי שעבר שופט בית המשפט הפלילי בלונדון אל פטריק מאגי, בגוזרו עליו 8 עונשי מאסר עולם.

היה זה סיומו של אחד המשפטים החשובים בתולדות המלחמה בטרור הפוליטי. פטריק מאגי, חבר המחתרת האירית, הורשע ברצח חמישה אנשים, בהטמינו פצצה בבית־מלון בברייטון מתוך ניסיון לפגוע בראש ממשלת בריטניה ובחברי הקאבינט שלה.

באחד מסופי השבוע, במחצית ספטמבר 1984, פנה אדם לפקיד הקבלה במלון גרנד־הוטל בברייטון, וביקש חדר המשקיף לים. האיש, שהציג עצמו כרוי וולש, שילם 810 לי"ש במזומן, וקיבל את המפתח לחדר 629. עובדים של צוות המלון נדרשו לעלות לחדרו כמה פעמים במשך היומיים ששהה שם. הוא הזמין מספר ארוחות ובקבוק וודקה. הם זכרו ששהו בחדר שני אנשים.

ארבעה שבועות אחר־כך, ב־12 באוקטובר, בשעה 2.54 לפנות בוקר, הרעיד פיצוץ אדיר את העיר השלווה. חזיתו של בית המלון נבקעה.

„אני זוכר שהכל להט מתום. היתה חשיכה ופעמוני האזעקה צלצלו. אני הוטלתי כמה קומות למטה עם המזרון שעליו שכבתי. כך חסכתי מעצמי פגיעה קשה יותר. נלכדתי בין ערימות לבנים ועפר, ויכולתי להזיז רק את ידי. התקשיתי בנשימה בשל האבק. אולם הצלחתי להוציא מטפחת מכיס הפיג'מה שלי וכיסיתי את אפי. שמעתי קולות זועקים לעזרה. לאחר שעתיים וחצי יצרתי קשר עם הכבאים שחילצוני", תיאור זה הביא דייר חדר 628.

מרבית הנפגעים בפיגוע — 5 הרוגים ו־34 פצועים — התגוררו מתחת לחדרים 628 ו־629. היו אלה החדרים הטובים ביותר של בית המלון. בחדר 428 ישנו אותה עת מצליף הסיעה השמרנית, ג'ון ויקהאם, ורעייתו. היא נהרגה. בחדר 228 גרו שר המסחר נורמן טאביט ואשתו, חילוצו של השר לאור זרקורי הטלוויזיה נמשך שעות; רעייתו מרותקת לכל החיים לכסא גלגלים. חדר 128 היה שייך לשר החוץ ג'ופרי האו. הוא נעדר ממנו בשעת הפיצוץ.

הצבא האירי הרפובליקני, „אי.אר.אי.", נטל על עצמו את האחריות לפיגוע. המחתרת האירית ביקשה לפגוע בראש ובראשונה במרגרט תאצ'ר. היא לא היתה רחוקה מלהשיג את מטרתה. חדרה היה סמוך לזה של שר החוץ שלה. השירותים של דירתה רוסקו לחלוטין.

12 באוקטובר היה ליל הסיום של ועידתה השנתית של המפלגה השמרנית. רבים מחברי הממשלה באו להאזין לנאומה, שנועד למחרת, של מנהיגתם. מבחינת המחתרת, שספגה כמה מפלות בשנים שקדמו לפיצוץ, היתה זו מטרה אידיאלית. „טיימס" המשיל את המעשה לפיצוץ מלון המלך דוד בירושלים. מאז שביתת הרעב ב־1981, ומותם של עשרה מאסירי המחתרת, נשבעה אי.אר.אי. לפגוע בגברת תאצ'ר, המסרבת לראות בהם אסירים פוליטיים. מבצעי הפיגוע ביקשו גם ליצור משבר פוליטי, שיביא לשינוי ראדיקלי בהליכי המחשבה באשר לפתרון המשבר האירי.

בדיקה מדוקדקת של ההריסות הביאה את החוקרים למסקנה, שמטען הנפץ בן 15 הק"ג הוטמן בחדר 629. פנקסי המלון נבדקו, ושוטרים נשלחו לכתובותיהם של כל האורחים ששהו בחדר זה עד 30 יום לפני הפיצוץ. היחיד שלא אותר היה „רוי וולש". (פרט מעניין, הוא שאדם בשם זה, חבר המחתרת, יושב בכלא על הטמנת פצצה — האם זה סוג מיוחד של הומור?).

בדיקה של טביעות האצבע על גבי טופס הרישום של רוי וולש ואיבחון כתב היד, שלחו את החוקרים לתיקו של פטריק מאגי, חבר ותיק במחתרת. בדיקה עם המשטרה האירית העלתה, שהוא נעלם מבית מגוריו בבאלפסט. הטרוריסט בן ה־35 כלל לא העלה בדעתו ששירותי הבטחון והמשטרה הבריטית מחפשים אחריו, והוא שב לאי הבריטי. לכידתו התאפשרה הודות למעקב שקיימו הבריטים אחר אחד מחבריו לתא המחתרתי.

ב־20 ביוני 1985 חצה פטר שרי את הים האירי ונחת בנמל גירה בסקוטלנד. הוא עלה לרכבת ללונדון, אולם להפתעת החוקרים הוא עצר בקרליל. הוא בילה שם את הלילה ולמחרת שב לתחנת הרכבת. צמד העוקבים שהתלחשו ביניהם כזוג אוהבים, הבחין שאל שרי הצטרף אדם נוסף. השוטרת שבצמד שמה ליבה, שהאיש החדש חסר זרת ביד הימנית. היא הזכירה שזהו סימן הזיהוי של מאגי. שרי ומאגי פנו לגלאזגו, לדירה באחד מפרברי העיר.

הדרגים הבכירים יותר בשירותי הבטחון החליטו שלא להניח לאיש המבוקש ביותר במדינה לחמוק מידיהם. בתוך כמה שעות פרצו קציני משטרה לדירה. להפתעתם הם גילו שם עוד שלושה אנשים, גבר ושתי נשים. החמישה היו כולם חברי התא המחתרתי. בכיסו של אחד מהם, מנהיגם ג'רארד מקדונלד, נמצא פנקס ובו רשימה מפורטת של 16 אתרי נופש ו־12 ערי חוף שנועדו לשמש מטרות לפיצוצים נוסח ברייטון בקיץ '85. המלכה ובני משפחתה עמדו לבקר בכמה מהם בתאריכים שנקבעו. למעשה, מאגי כבר הטמין את המטען הראשון במלון רובנס בלונדון, מול ארמון בקינגהאם.

יחד עם לכידת החמישה, נחשף גם מקום המסתור של חומרי הנפץ ושעוני הזמן המשוכללים, שאיפשרו הטמנת הפצצות עד 48 יום לפני מועד הפיגוע.

משפטם של החמישה נמשך ששה שבועות. הם הכחישו את האשמה וסירבו למסור עדות. מאגי הורשע ברצח, וכולם הורשעו בקשר למערכת הפיצוצים המתוכננת. גם על ארבעת חבריו גזר השופט מאסר עולם. בני משפחותיהם וחבריהם של אנשי המחתרת, קראו לעברם קריאות עידוד עם הישמע גזר הדין. „עוד יומנו יבוא", הם צעקו בגאלית.

שירותי הבטחון הבריטיים חוששים, שאכן מתכננת המחתרת מסע פיגועים כדי להראות שכוחה עדיין עמה.

מאת אשר שילוני

„על גבול חולות המדבר"

בצוואתו, שנכתבה לפני מאה שנה, ביקש קארל נטר, מייסד מקווה־ישראל, להיקבר, בבוא שעתו, בחלקת הקבר שרכש מידי ה„אליאנס" ב„קצה הדרומי של הנחלה — בגבול חולות המדבר".

חמישים שנה מאז אותה צוואה נסוג המדבר מגבולה של מקווה ועל החולות השכנים נבנו אט אט בתים. נסללו כבישים והונח יסוד לעיר אשר עתידה להיקרא חולון. עוד 50 שנה, ובין מקווה־ישראל לחולון מפריד רק כביש סואן. בו משובצים פסי ירק וורדים פורחים, וכל אלה מטרים ספורים בלבד מקברו של קארל נטר.

הביטאון „בתלמי מקווה" מספר שבמרוצת 50 השנים האחרונות עקבו ותיקי מקווה מקרוב אחר התפתחות שכנתם, חולון. משכונה צנועה של אנשי עמל (קריית העבודה), פקידי בנק חקלאי ויצרני גרביים ולורג'ה, לקריה עתירת אוכלוסיה, שופעת מפעלי תעשייה ושוקקת חיים.

ותיקי מקווה עקבו אחר הנעשה אצל שכנתם בלא מעט דאגה וחשש, שמא תיבלע מקווה־ישראל על־ידי השכונה שצומחת מהחולות ובתיה נוגעים בשדותיה ומטעי הפרי של מקווה. לא רק חולון הדאיגה את מקווה. היה רגע שתל־אביב חמדה לספח לעצמה את שטחי בית־הספר החקלאי. „חוק מקווה ישראל", שחוקקה הכנסת ב־1976, הבטיח את עצמאותה של מקווה־ישראל ואת שדותיה. מקווה וחולון הסדירו ביניהן את „הבעיות הטריטוריאליות" וכך הבטיחו את יחסי השכנות הטובים.

יחסי שכנות טובים ויחסי גומלין שררו בין השתיים גם במהלך חמישים השנה. בעת מאורעות הדמים שקדמו למלחמת השחרור ובעת המלחמה עצמה היה שיתוף־פעולה הדוק בין שני היישובים: ילדי מקווה לומדים בחולון ובני חולון לומדים חקלאות במקווה; קייטנות של ילדי חולון מתקיימות בחורשת האקליפטוסים של מקווה וכיוצא באלה.

אך טבעי הוא, שמקווה על אנשיה, מוסדותיה ותלמידיה, מברכים את שכנתם ש„על גבול חולות המדבר" במלאות לה 50 שנה.

צדקה וששון

מאז המחלוקת שפילגה את מפלגת־העבודה בין מחנות פרס ורבין, לא יודע סניף מפלגת העבודה בחולון מרגוע. התארגנויות והתפלגויות בין קבוצות אינטרסנטיות הן לחם חוקו. ראש העירייה פנחס אילון, שהחזיק במשך שנים את מושכות הסניף וריסן כל מיני סיחים צעירים, איבד את השליטה על הנעשה בסניף ועל הבוחרים החדשים בו, ובראשם מזכיר הסניף וסגן ראש העירייה, מוטקה ששון.

בעבודת נמלים שקטה אך מאסיבית ריכז המזכיר סביבו קבוצות של צעירים, אנשי שכונות וכן מספר ותיקים, ובראשם דוד צזיק, מי שהיה בעבר מ"מ ראש העירייה. קבוצה זו השיגה 70 אחוז מכלל הקולות בבחירות הפנימיות, שהתקיימו בסניף לקראת ועידת המפלגה, ודחקה לשוליים את קבוצת „הפועל", את הוותיקים ואת אילון עצמו.

חברים ותיקים בסניף האשימו את המזכיר, שהוא ניפח את רשימת הבוחרים באנשים שאינם חברים במפלגה, וועדת הערר שדנה בנושא פסקה שאין לפסול את הבחירות. נצחון קבוצת ששון נותנת את אותותיה במאבק על סגנות ראש העירייה.

בהתאם להסכם רוטאציה אמור היה מוטקה ששון לפנות את תפקידו כסגן ראש העירייה, לטובת חבר הסניף יוסף צדקה השומרוני. הסכם הרוטאציה בין השניים אף הוא נולד על רקע של מחלוקת בין קבוצות שונות.

ב־28.5.86 אמור היה צדקה לתפוס את מקומו כסגן ראש העירייה. מספר ימים לפני המועד הקובע שלפו ארבעה חברי מועצת העירייה, מקבוצתו של מוטקה, שפן משרוולם: יוסף צדקה אינו ראוי לכהן כסגן ראש העירייה, משום שנחשד פעם במעשים שאינם הולמים את מעמדו — טענו במכתב לראש העירייה.

אילון, שחש בסכנה, נקט תרגיל שמתאים רק לו, לשועל מפלגתי־מוניציפאלי ותיק ומנוסה. בתום ישיבת מועצת העירייה האחרונה, במסגרת ההודעות השיגרתיות, שלף את כתב התפטרותו שהפקיד בשעתו מוטקה ששון בעקבות ההסכם לרוטאציה, וכך נכנסה התפטרותו לתוקף מבלי שחברי המועצה יספיקו כלל לדון בנושא. עדיין נשארת תלויה ועומדת פרשת יוסף צדקה. אילון מקווה כי עד סוף החודש יתבהרו העניינים.

מי ששמח לאיד הם אנשי הליכוד, המסו־כסכים בין מחנה שמיר למחנה לוי. אמר לי השבוע פעיל מרכזי שלהם: „מה שנעשה אצלנו זה זהב לעומת מה שנעשה במפלגת העבודה..."

את המחיר ישלם המערך כולו בבחירות המוניציפאליות הבאות, נחכל מאוד.

גם בבת־ים

בסניף מפלגת העבודה בבת־ים היו התארגנויות בבחירת חברים למרכז המפלגה. נגד אהוד קנמון, שבבחירות המוניציפאליות ב־1983 רכש עיר בעלת תדמית שלילית וחסרת יוזמה והצליח להעמידה על הרגלים כשהוא זכה ברוב מוחץ, קמו עוררים בסניפו.

המתנגדים הם: תת־אלוף (מיל.) יוסף קסטאלו, שבדעתו להתמודד על ראשות העירייה; מנחם רוטשילד, שהיה בעבר ראש העירייה ושומר טינה למחליפו קנמון; מוטקה ששון (גם לבת־ים מוטקה משלה...), מי שהיה בעבר מזכיר מועצת הפועלים והוחלף בבוצי מזעקי, מאנשי קנמון, וכך, מתוך 12 חברים למרכז יצא קנמון במקום הי־10.

היה מי שרצה לראות בתוצאות אלו ראשית שקיעתו של קנמון. בתוצאות כאלה אי־אפשר לצאת להתמודד במישור העירוני.

קנמון ראה בתוצאות את אזעקה, שנס את מותניו ובבחירות למזכירות הסניף זכתה קבוצתו בשני שלישים מהנציגים. מכאן שהוא רואה בתוצאות אלה אות מבשר טוב לקראת הבחירות המוניציפאליות הבאות. בכל מקרה, מול האופוזיציה החזקה למרי הוא יצטרך לעמול לא מעט, על־מנת לא להפסיד פרי נצחונו המוחץ והמבטיח בבחירות 1983.

מחקו אותו

(המשך מעמוד 6)

רגליים, והתעלמות שהיתה מנת־חלקי בתחילת הקריירה שלי שב באה לידי ביטוי. אז הייתה תחנת רדיו אחת ואם החליטו לחסל מישהו, לא הייתה בעיה — פשוט לא שידרו אותו. בר־נוי לא החזיק מעמד וירד לארה"ב. אני החזקתי מעמד 20 שנה. הקהל קיבל את השירים שלי — התקליטים נמכרו כלהיטים. לחיילים בתחנת גלי צה"ל לא היו חשבונות ולכן שידרו אותי. בזכותם נשארתי כוכב שנים רבות. מוזר שלאחר כמה שנים, כשזמרים אחרים הקליטו את השירים שלי, הם כן התקבלו. עובדה גם, שהשירים האלה הוכתרו כזמר העברי".

את הדואט הישראלי הראשון „אנו ניפגש" שרו ישראל יצחקי ויפה ירקוני. יפה העריצה את השירה הישראלית ויצחקי אהב את הזמר הסלאבי. „מה להכביר על עקרות הבית, זמר השמאלי, ולשירה ישראלית", נכתב אז בעיתונים שראו בו נטע זר.

והיום? „גם היום אני נטע זר", שואל ישראל יצחקי במרירות. „השיא היה בכך שבתוכנית „חיים שכאלה" עם יפה ירקוני אליה לא הוזמנתי. מציגים צילום שלה מתחילת הדרך, לצידה תמונה — אני. לא בר־נוי, ולא מישהו אחר. אבל כדי לשיר את הדואט המפורסם שלי עם יפה, מזמינים זמר צעיר — לא אותי. כאשר משחזרים את התקופה של שנות ה־50 וה־60 בזמר הישראלי, אי־אפשר להתעלם ממני ומלהיבי פנוסי, שחיבר את רוב השירים ליפה ולי, בשירות לב. מחקו אותי מההיסטוריה — היום הנוער יודע על יפה ירקוני ועל שמשון בר־נוי, ועלי לא.

עד כאן המונולוג המזעם של ישראל יצחקי, הסנטימנטליסט המושבע, ששכח קצת שבעולם הבידור אין סנטימנטים. גם לא לצורך האמת ההסטורית. התקשרתי אל עמוס אטינגר, מפיק ועורך „חיים שכאלה", כדי לשמוע ממנו ישירות כיצד קרה ששכחו את ישראל יצחקי. כל מה שאטינגר היה מוכן לומר לייחוס היה: „טעות שלי, לא היה מקום לשלב שמות נוספים. כבר התנצלתי בפניו. אין תכנית שלא מתלוננים ואין בגלל לוח".

לאחר לחץ נוסף היה מוכן לומר: „היו שיקולים מערכתיים, שבדיעבד, אולי היו מוטעים. איני יודע". השיקולים עצמם הולא ליחוס. לבקשת אטינגר, אטינגר מסכים עם זאת, שיצחקי מקופח בכלל בטלוויזיה, ושהוא בהחלט מבין את תיסכולו של הזמר הוותיק...

מאת דורית גפן

כך חולפת תהילת עולם

לאחר שקראתי בעיתון על סערת מחאה של קבוצה גדולה של נשים באחד הקיבוצים בצפון הארץ שהחליטו לצאת ולפייף בטבריה בעור הבעלים רתוקים למשחקי המונדיאל, התחלתי לבדוק אם משהו אצלי לא בסדר.

אמנם אני מכירה כמה נשים שצופות במשחקים, אם כדי להיות IN ואם מתוך סולידאריות עם הבעל והילדים, ויש אפילו כאלו אשר פשוט נהנות — כמוני למשל — מכדורגל מעולה וכידוע, איננו מפונקים יתר על המידה בכדורגל משובח. אבל כנראה שרוב הנשים סובלות ממחסום פסיכולוגי, לפיו כדורגל הוא משחק לגברים בלבד, שאשה אינה מסוגלת להבינו ובוודאי לא להנות ממנו.

העובדה שאני מגלה את חטאי בפרהסיה כבר עלתה לי באי־נעימות מסוימת. קולגה שלי, העיתונאית סילבי קשת, אמרה לי בקול רווי אכזבה: לא ידעתי שאת אוהבת כדורגל, ואני הרגשתי, כי איבדתי בעיניה את מעט ההערכה שהיתה לה, אולי, כלפי.

אני מתארת לעצמי שחלק מהקוראות שלי חדלו לקחת אותי ברצינות. ובכן, לא נעים, אבל לא נורא. אני לא מתכוונת להתנצל. יכולתי כמובן להרחיב מלים על מה שמפסידים כל אלה שמוותרים על הצפייה במשחקי אליפות העולם. אבל זו הבעיה שלהם.

לאחר הקדמה ארוכה כזאת אפשר לגשת לעיקר. מאז שהזלתי דמעה על הרוסים זלגו על לחיי דמעות רבות. קודם על דנמרק, שהפסידה לספרדים, ואחר־כך על ברזיל, שאיבדה את עולמה נגד הצרפתים. אין הדמעות על הרוסים דומות לאלה על הדנים, ואלה גם אלה לא ישוו ולא ידמו לכאב הלב שבהפסד הברזילאנים. מי שלא ראה את המשחק בין צרפת לברזיל, לא ראה דרמה אמיתית על מגרש הכדורגל. המשחק הנפלא הזה צריך היה להיות משחק הגמר. איזה כדורגל, איזה מאבק בין שתי קבוצות גדולות. לראות את זיקו בועט מהנקודה הלבנה ומחמיץ — לכך צריך לב חזק, שלא לדבר כבר על דר' סוקרטס, שאיבד תהילת עולם במחי בעיטת פנדל חסרת אחריות. כבר נאמר כמעט הכל על בעיטות הפנדל המכריעות את גורל המשחקים. זוהי שיטה אכזרית ובלתי הוגנת. קשה להבין מדוע אין עושים את הדבר הפשוט ביותר: משחק חוזר. כל הקבוצות הפיבוריטיות שלי כשלו — שתיים לא הגיעו לרבע הגמר, והשלישית לא הגיעה לחצי הגמר. אני מתחילה להאמין ב„עין רעה".

את מי רציתי לראות בגמר. איזו שאלה! את צרפת מול ארגנטינה. יש לקוות, כי המשחק העייף של גרמניה נגד צרפת לא יחזור בגמר. ואם מזכירים את ארגנטינה, איך אפשר בלי מארדונה. כן, היתה יד, והיא שהכניסה את הגול הראשון נגד האנגלים, אבל השופט לא ראה, או שהתעלם — והגול נחשב. אני לא מבינה מה רוצים ממארדונה — האם הוא היה צריך לרוץ לשופט ולומר לו לפסול את השער? ובכלל, ראיתם כבר כדורגלן כזה? אני לא. לי נדמה, כי בסופו של דבר לא יזכרו למארדונה את השער המפוקפק דווקא, אלא את הפריצה הגאונית שלו דקות ספורות לאחר מכן ואת השער הסנסציוני שהבקיע לרשתו של שילטון ההמום. הנטייה לנפץ אגדות חיות מושרשת היטב, ואפשר כבר היה לחוש כיצד מבקשים לעשות זאת למארדונה. אבל את הכישרון הנפלא שלו לא יוכלו לקחת ממנו. מארדונה עשה את השער במשחק נגד הבלגים וסתם לכולם את הפה.

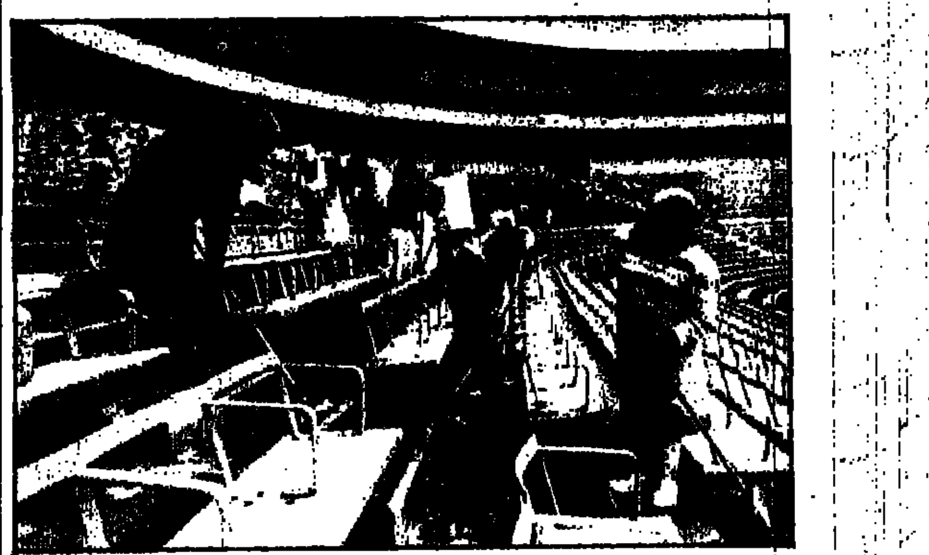

זהו. עוד מעט סוגרים את האיצטדיון, הבעלים חוזרים הביתה.

יידיש במיבטא יפני

כבר שמעתי יידיש במבטאים רבים, אך מעולם לא שמעתי יידיש במבטא יפני. וזו לא היתה ההפתעה היחידה, שכן הדוקטורנטית הצעירה מיפן כלל אינה יהודיה, והיא למדה יידיש בחלק מלימודיה האקדמיים. בתכנית „זה הזמן" בהנחיית ירון לונדון הצליחה היפנית החביבה להפתיע גם בשליטתה היפה בשפה העברית, שאותה רכשה בפחות משנה.

סיפור אחר לגמרי היה הראיון עם אלי כהן, חבר ההנהלה המצומצמת של בנק דיסקונט, אשר הכביר מלים רבות על רפאל רקאנטי, כשהוא מנסה לשכנע אותנו, שאין הוא צריך לקבל את מסקנות ועדת בייסקי — ולהתפטר. מסתבר, על פי ההיגיון הדיסקונטאי, כי מה שנכון לראשי הבנקים האחרים אינו נכון לגבי רפאל רקאנטי, הדוגל בפילוסופיה הצנועה: הבנק. זה אני! כבר אמרו חז"ל, כי בעל המאה הוא בעל הדעה, אלא שרקאנטי אינו חי בתוך בועה פרטית, ויש לו גם חובות ציבוריים, כמו, למשל, כיבוד מסקנות של ועדה ממלכתית. כל ההסברים שהעמיס עלינו נציג הנהלת בנק דיסקונט לא שכנעו. בוודאי גם לא ההתחמקות האלגנטית שלו מן השאלה לגבי גורל הבנק — אם ייאלץ רקאנטי להתפטר למרות רצונו, האם, כדבריו, יילכו עמו גם כל המנהלים האחרים. לא הייתי רוצה להיות במקומם של בעלי החשבונות בבנק דיסקונט, המגלים לפתע כי הם תלויים ברצונותיו של אדם אחד, אפילו הוא בנו של מייסד הבנק.

מיפגש מעניין היה עם הצלם ג'ואל קנטור, ובעיקר עם תמונותיו, אשר חלקן, המציגות את הפנים הסתום של ישראל, מעוררות מחלוקת והתנגדות להצגת תערוכתו במוזיאון ישראל בירושלים.

ובלי הסכון במים אי־אפשר, וכך גם ראינו ושמענו כיצד הראש היהודי (זאב רז) ממציא לנו סטנטים.

אופרה בגרוש

השחקן אילי גורליצקי, שהינחה ביום שישי האחרון את התוכנית „סיבה למסיבה", היטיב לעשות כאשר התמקד כמעט לגמרי בקטעי בידור שלו ושל אחרים.

גורליצקי שחקן מוכשר מאד. הוא רוקד בקלילות ובחן, ניצל היטב את כשרונותיו. גם הרעיונות הבידוריים שלו עם „הגששים" ועם שלמה ניצן היו טובים, וכן הדפליקות שנתן לעמיתיו הבדרנים.

אני דווקא אוהבת אופרה, אבל כלל לא התלהבתי מהעיבוד החדשני של „האיטלקיה באלג'יר". כל העסק נראה כמו שעטנז, לא אופרה, ואפילו לא אופרטה. גם לא סתם מחזמר.

הראיון עם הצוללן שצלל לפני עשרים שנה לבריכה בכור האטומי, כדי לתקן שם תקלה, והסתבך בין הרשתות, היה קצת חריג במתכונת הבידורית־תיאטרלית של התוכנית, אם כי הסיפור עצמו היה מרתק.

מאת יוסף שמי

אל תאשימו אותם

ילדים רבים מגלים התנהגות תוקפנית, אי־שקט או פעילות יתר. הם מתקשים בלימודים ונוטים לבלאגן. כולם סובלים מ„ליקוי בקשב". אפשר לטפל בזה.

פעם כינו את זה „נזק מוחי מזערי". היום מעדיפים כינוי אחר. „ליקוי בריכוז" או „ליקוי בקשב". בארצות אירופה מעריכים, כי לשלושה עד חמישה אחוזים מהילדים יש ליקוי בקשב. בארה"ב ההערכה היא הרבה מעבר לזה, למעלה מ־20 אחוז.

אמנם יש טיפול תרופתי לתסמונת — הורמון דופמין (המופיע במוח, ושיבושים ברמתו הם בין גורמי מחלת פרקינסון), אך יש לציין, כי הטיפול התרופתי הוא רק חלק מן המאמץ שיש לעשות לשם צימצום או סילוק הפרעות הקשב. יש להגיע לשיתוף פעולה של ההורים, המורים, הרופאים, הפסיכולוגים ועוד.

הרופאים אינם תמימי דעים בנוגע למקור הליקוי. כולם מסכימים, כי רב הסמוי על הגלוי. פעם סברו כי מדובר בתוצאות של דלקת מוח, כיום מוסיפים לזה הרעלות, אלכוהוליזם אצל ההורים (במיוחד האם), או חבלות קטנות בגולגולת. חוקרים מסוימים מאמינים, כי מקור הליקוי במחסור בחומר הקרוי סרוטונין, אחרים טוענים, כי מקורו בהיעדר דופמין. אין גם תשובה חד־משמעית לשאלה אם הגורם התורשתי מעורב בליקוי, למרות שיש המשכיות בהפרעות בקשב, והדבר מופיע באחוז גבוה אצל הבנים, יחסית לבנות.

הפרעות בקשב מתגלות כבר בגן. לכל המאוחר בכיתות א' או ב' של בית הספר. גננת מנוסה יכולה להבחין בהתנהגות תוקפנית של הילד, באי־שקט, בנכונות לריב עם בני גילו ובקשיי פעילות מוטורית כל אלה הם סימני הליקוי. יש קבוצה אצלה בולטת פעילות־יתר מוטורית, הסחת דעת, קושי בריכוז או נטיה לבלאגן, קבוצה נוספת של לוקים בתסמונת קשיי־קשב מתקשה לזכור חומר נלמד או תפיסת המרחב, ויש לה בעיות בקליטת תחושות־שמיעה וראייה.

ההפרעה בלמידה היא בין הבולטות בתסמונת. בעיה זו מתגלה כבר בגיל הגן. לקבוצה אחרת יש קושי בפעילות מוטורית עדינה ובתיאום תנועות, עד כדי חוסר יכולת לתפוס כדור או לשרוך נעליים. יש עוד קבוצה, שלה „סימנים נוירולוגיים".

יש והילד נשאר ברמה נמוכה מכפי גילו. כך, למשל, הילד הנכרך אינו מסוגל לבצע תנועות מתחלפות מהירות וכמו סיבוב ידיים זו סביב צירה של זו. דבר זה נורמלי אצל ילד בגיל הרך, אך לא אצל ילד מבוגר יותר. אצל חלק מהילדים הלוקים בקשיי־קשב יש גם מבנה פיסי מסוים של האף, רווח גדול בין העינים, והיקף גדול של הראש. סימנים אלה מלווים בהתנהגות אנטי־חברתית, דימוי עצמי ירוד נטיה לתוקפנות, פחדים וחרדות.

הקבוצות שהוזכרו אינן קבועות. הסימנים יכולים להופיע אצל כל ילד בצירופים שונים ובגילאים שונים. אך בכל זאת בולטת פעילות יתר אצל גילאי 3־6, ובולטים קשיים חברתיים ובעיות לימוד בגילאי 7־10. לקראת סוף גיל ההתבגרות מסתדרים רוב הילדים ונכנסים ל„ממוצע". פוחתת והולכת פעילות היתר. ויכולת הריכוז והקואורדינציה המוטורית משתפרות. אך יש ונמשכים הפיגור בהישגים הלימודיים וחוסר הכשלות החברתית והדבר מביא לתופעות של אלימות ועבריינות.

הטיפול בילדים בעלי צורות שונות של תסמונת קשיי קשב, הוא עניין מקצועי. יש צורך ברופא, בפסיכולוג, במרפא בעיסוק או במורה, וכמובן — בהורים. ההצלחה תלויה במידת שיתוף הפעולה בין כל הגורמים האלה וכן בהקדמת הטיפול. הסיכויים להצלחה מרובים יותר כשהילד המטופל הוא בגיל 3־4 שנים. פחות מבטיח הטיפול שהחל בגיל 10, שכן הילד כבר רכש דפוסי התנהגות, שיטות לימוד ועוד.

לרשות הרופא כמה תרופות, הפועלות על מערכת הדופמין במוח. מעריכים כי שיעור ההצלחה מגיע עד כדי 70 אחוז. במקביל, עם נטילת התרופות, יש לתרגל עם הילדים ביצועים מוטוריים, גזירה, ריקמה, שליטה בכלי בית ובכלי משחק ועוד. גם הורי הילד ובני ביתו זקוקים לתמיכה. את זה הם מקבלים מפסיכולוג המתמחה בנושא. ההורים הבאים במגע יום־יומי עם הילד צריכים לדעת כיצד לנהוג במצבים שונים, חשוב שתגובות לא מבוקרות לא יבלבלו את המטופל. ההשגחה נחוצה גם אחרי ההתבגרות, כדי למנוע התבודדות, ניתוק מבני אותו גיל, ואף בעיות עם בני המשפחה.

לא תמיד רואים בני הבית או הגננת את תמונת המצב, או לפחות בבית הספר מן הדין שישימו לב להפרעות קלות מהסוג שמנינו.

ראוי לציין שבפירסומים השונים של קופות־החולים הדגישו את הנושא והפנו את תשומת ליבם של הרופאים הכלליים ורופאי הילדים לליקוי המצוין.

תרופות וביצועים מוטוריים

בלי פאניקה

כמה כללי זהב לטיפול־חירום בקורבן טביעה

לקראת החופש הגדול ועונת הרחצה פירסם אגף הרפואה של מגן־דוד־אדום הנחיות להתנהגות במקרה טביעה.

לעיתים, גם שחיינים טובים אינם מעריכים נכונה את יכולתם לשחות למרחקים. בהלה ועייפות עלולים למנוע שיפוט נכון. במקרה כזה משנים השחיינים את סיגנון השחיה, או מחליטים לצוף גם כשהדבר מסכן אותם. בהלה גורמת לטביעה גם כשמדובר באנשים שאינם יודעים שחייה מהי. אנשים כאלה מניעים בפאניקה את ידיהם ורגליהם, מתעייפים במהירות וטובעים.

אנשים אחרים לוקים בהתקפי לב, שבץ ואפילו התקפים אפילפטיים, כאשר הם שרויים מתחת לפני המים. כיווץ שרירים עלול להוציא מכלל פעולה גם שחיין טובע. במצב כזה הוא אינו יכול להחזיק ראשו מעל פני המים. צוללנים. טובעים כאשר הם מאבדים את הכרתם בגלל מכה בראש.

תהליך הטביעה: אדם מבוהל מכה בידיו וברגליו במים ושואף כמויות גדולות של אוויר. כאשר הוא אינו יכול עוד להישאר על פני המים, הוא שוקע בעודו ממשיך לנסות לשאוף אוויר. או הוא ממלא פיו ואפו מים. הטובע בולע כמויות גדולות, וגורם לו רפלקס בלתי רצוני של עוויתות. הסוגר את כניסת המים לדרכי הנשימה. רק לאחר שהקורבן מאבד את הכרתו, העווית הזו משתחררת בהדרגה. והמים נכנסים לריאות. כשאין עזרה מיידית, ימות הקורבן תוך זמן קצר מחוסר חמצן.

הטיפול בקורבנות טביעה: ראשית־כל, אין להיכנס למים לשם הגשת עזרה, כשאין למציל המיועד „כושר שחייה". במקרה כזה יכול האסון להיות כפול — שני טובעים במקום טובע אחד.

כשהמציל המיומן מגיע לקורבן הטביעה, עליו להתחיל מיד בטיפול חירום. אם הטובע מחוסר הכרה, יש להפוך אותו מיד על גבו, עוד בתוך המים. כך נפתחת דרך האוויר. אם הקורבן אינו מתחיל לנשום, כאשר דרך האוויר שלו נפתחה, יש להתחיל בהנשמה מפה לפה. הוצא את הטובע מהמים ובדוק לו את הדופק. אם אין דופק, החל בעיסוי לב, במקביל לפעולות הנשמה בקצב של 2 הנשמות ו־15 לחיצות לעיסוי לב.

יש לתת לקורבן חמצן בהקדם. אין לבזבז זמן על הוצאת המים מהריאות, לרוב אין שם מים בגלל עווית הגרון.

ניתן לצפות לפליטת כמויות גדולות של מים וחומרים אחרים מקיבתו של הקורבן. במקרה כזה יש לגלגל אותו במהירות על צידו, לשאוב את החומר מפיו ולפנות את דרכי הנשימה.

כל זאת יש לעשות בד בבד עם המאמץ להעביר את הטובע לנקודת עזרה ראשונה, מרפאה, נקודת מד"א, ועוד. תוך כדי העברה יש להמשיך בהנשמה ובעיסוי הלב.

במקרים מסוימים, עם קצת מזל והרבה ידע ונכונות, ניתן להחזיר לחיים קורבן טביעה כבר במקום האירוע. בכל מקרה, יש להוביל את החולה לבית־חולים או למרפאה, גם לאחר שהשתפר מצבו. שכן לא פעם מופיעה בצקת ריאות, לה נחוץ טיפול של בעלי מקצוע, המצויידים בציוד מתאים.

שאלת השעלות

שעלת היא מחלה זיהומית, שקטלה בעבר ילדים בגיל הרך. היא מתאפיינת בשיעול מסוג מיוחד, פירכוסים ואף למוות. זה 40 שנה יש נגדה חיסון, שצימצם מאוד את שיעור התחלואה והתמותה אצל ילדים. תרכובת החיסון מיוצרת מחיידקים מתים, והיא ניתנת יחד עם הזריקה נגד דיפטריה וטטנוס.

במערב אחר תוצאות טיפול חיסוני, שנעשה במכון הרפואי באלכמה שבארה"ב, מצאו, כי בשלוש השנים האחרונות עלה פי שניים מספר הילדים הלוקים בשעלת. הבדיקה הוכיחה, כי הורים רבים אינם מביאים את ילדיהם לחיסון, בשל החשש מתופעות לוואי קשות, הפוגעות בילדים במקרים נדירים.

אחד מכל 300 אלף ילדים לוקה בנזק מוחי קשה, פירכוסים, חום גבוה ובפגיעה בתיפקוד השרירים. תופעות אלה, המסתיימות גם במוות, נגרמות על־ידי הרעלים החבויים בחיידקים המתים, מהם מייצרים את חומר החיסון. למרות זאת, לדעת רופאים ואפידמיולוגים, יש להעריך את הסיכון הכרוך בחיסון על־פני הסיכון הנובע מהחשיפה לזיהום חיידק השעלת. היעדר חיסון מגדיל את הסכנה פי 10 לעומת הסיכון שבזריקת חיסון. ככלל, מסכימים כולם כי תירכובת החיסון נגד שעלת מסוכנת יותר מכל סוג חיסון אחר, ובכל זאת, היא עדיפה על פני אפשרות של הידבקות במחלה.

ביפן, בשנים 1974/75, אסרו השלטונות על הטיפול בשעלת לתקופה של חודשיים. זאת, בעקבות שני מקרי מוות שאירעו כתוצאה מהחיסון. מאוחר יותר, בשנים 1977/9, לקו בשעלת 28 אלף ילדים, שמתוכם נפטרו 95. גם בבריטניה, אחרי ירידה בשיעור החיסונים, היו באותן שנים 100 אלף חולים, שמתוכם נפטרו 36. גם בשוודיה נרשמו נתונים דומים: עליה בשיעור התחלואה ובמספר הילדים שנפטרו מהמחלה.

כיתיים העלתה החברה המייצרת את תירכובת החיסון את המחיר, מ־45 סנט לכמעט 11.5 דולר. כל זאת, בשל תביעות משפטיות שהוגשו נגדה.

היום טוענים היפנים, כי כבר מצאו דרכים ל„ניקוי" התרכובת מהרעל. עם זאת נראה, כי דרכם של האמריקנים צלחה עוד יותר. אחד המכונים בישר, כי על־ידי הנדסה גנטית הצליח לשנות את „טיבעו" של החיידק הגורם לשעלת ול„שחרר" מהרעל אותו הוא מייצר, אותו רעל הגורם לתוצאות הרסניות בילדים המקבלים חיסון. הילד המקבל זריקה מחוסן מפתח הן מפני המחלה והן מפני תופעת לוואי מסוכנת.

עד כה נמצא הנושא בשלב של מיתוח במעבדה. עד שהתרופה תקבל את אישור רשות התרופות, עוברים הרופאים על חיסון הילדים, פן יפלו קורבן למחלה, שהיא שכיחה הרבה יותר מתופעת הלוואי של החיסון נגדה. על כל פנים, על ההורים להיות ערים לאפשרות של תופעות לוואי אחרי החיסון נגד שעלת. אם מופיע אצל הילד חום גבוה, הלם או פירכוסים, יש להחיש לבית חולים במהירות האפשרית.

המועצה האיסלמית בירושלים תאמץ המוסלמים בישראל

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

המועצה האיסלמית העליונה במזרח ירושלים החליטה לאמץ את עניני המוסלמים בישראל.

בביקור שערך ראש המועצה, שייח' סעד אדין עלמי בסוף השבוע בשפרעם, הוא הכריז על הקמת ועדה מייעצת ובה 3 אישים מוסלמים מישראל. בראש הוועדה יעמוד איברהים נימר, יו"ר הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות בישראל, והחברים בה עבד קבוב מיפו וחסן עוביר מכפר טייבה.

תפקידה של הוועדה לארגן העברת כספי הסיוע שתגיש המועצה האיסלמית במזרח ירושלים לסטודנטים ולקהילה המוסלמית בישראל.

כתבנו מציין, שהמועצה האיסלמית במזרח ירושלים, שמגייסת כספים מהמדינות הערביות באמצעות משרד־הדתות בירדן, מסייעת מזה שנה בהקמת פרוייקטים מוסלמים־דתיים בארץ.

המועצה סייעה בין היתר בשיקום מסגד חסן בק ביפו והגישה 100,000 דולר להקמת המכללה האיסלמית בכפר טייבה.

● ירידה במועסקים לעומת הגידול באוכלוסייה

כוח העבודה האזרחי בישראל הגיע בינואר־מרס השנה ל־1.453.000 נפש בגיל 15 שנה ומעלה בממוצע לשבוע – גידול של פחות מאחוז אחד (0.7%) בהשוואה לתקופה המקבילה ב־1985.

בתקופה הנסקרת הגידול באוכלוסיה בגיל 15 שנה ומעלה היה 1.7%. כך שירד חלקו של כוח העבודה האזרחי מכלל האוכלוסיה בגיל 15 ומעלה. והוא הגיע ברבע הראשון של 1986 ל־50.4% (בהשוואה ל־50.9% ברבע הראשון של 1985).

על כך מסר דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה – בהסתמך על נתונים שהתקבלו מסקרי כוח־אדם הנערכים באורח שוטף על־ידי הלשכה. (שע"ה)

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת בנית מגורים לבית על חלקה 141 ו־142 ו־478 ו־479 בגוש 8259. רח' בן־יהודה בחריגה. מבוקשת בהקלה: עד 16% בניה 70 ס"מ מקוי בנין צדדיים.
תוכנית 263/86 בתיק בנין 6847.
את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אישור לשמוש חורג ממחסן למשרד ברח' מאנה מס' 5, גוש 6952, חלקה 110/1 תיק בנין 005־330.
בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
בת־ים
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ולבניה בת־ים בקשה למתן הקלת בניה על חלקה מס' 54 בגוש 7129 הנמצאת ברח' העבודה 29, לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור שיעודו תעשיה. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם שימוש חורג בחדר שיעודו חדר אשפה והשימוש למטרת אולם תעשיה.
לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו לוועדה המקומית תוך 15 יום, מיום פרסום הודעה זו.
אהוד קנמון
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, בת־ים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
בת־ים
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשו לוועדת המשנה לתכנון ולבניה בת־ים בקשות למתן הקלות בניה כמפורט להלן:
1. חלקה מס' 91 בגוש 7156 רח' הצפורנים 8, לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור שיעודו מגורים ג'. מבקשים הקלה מתכנית הבינוי.
2. חלקה מס' 206 בגוש 7131 רח' הרדי 3, לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור שיעודו מגורים ג'. מבקשים הקלה של 0.30 מ' בבליטה לכיוון החצר הפנימית מתכנית הבינוי.
3. חלקה מס' 382 בגוש 7152 רח' השלושה 35, לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור שיעודו מגורים א'. מבקשים הקלה של 3% באחוזי הבניה.
4. חלקה מס' 78 בגוש 7058 רח' קיבוץ גלויות 12, לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור שיעודו מגורים א', מבקשים הקלה של 1.11% באחוזי הבניה.
לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשות הנ"ל יגיש התנגדותו לועדה המקומית תוך 15 יום, מיום פרסום הודעה זו.
אהוד קנמון
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, בת־ים

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת בנית מגורים לבית על חלקה 236 בגוש 8273, רח' רבי עקיבא 19, בחריגות מבוקשת בהקלה: 1 קומת עמודים מפולשת, 11% בניה, ו־40 ס"מ מקוי בניין צדדיים.
את התכנית מס' 254/85 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס.
בגוש: 6181 חלקות 134, 136, 143, 144, 155, 163, 164 רח' בר־אילן. קיימת סטיה בשטחים בצורה ובמידות בין התכנית לצרכי רישום אשר הוכנה עפ"י הוראות תכנית רישום רג/765 ב' ברת תוקף י.פ. מס' 3059 מיום 31.5.84 לת.ב.ע.
על המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להמסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.
בכבוד רב
אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן
21.5.86

טלוויזיה

08.40 מסך לספרות (סיפורים מספריים). גורל ומכנסיים ארוכים 09.00 אנגלית ו' 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד — כדאי לזכור 11.00 חשבון ה' — המלך ואני 11.15 צרפתית 11.30 גיאוגרפיה הי"ד סין — רויקנה של ארץ 14.00 גם אנו שופטים — כתבה שעוסקת בדילמה בין כתב שדורש חשיפת אמת ובין שיקולים של העורך הראשי 14.15 יעקב אגם — פגישה עם אחד מיוצריה החשובים של האמנות הקינטית — יעקב אגם 14.35 פרלודים 10 — פגישה מודרכת עם פרלודים של גדול מלחיני צרפת — דביסי. מגיש אנתוני הופקינס 15.00 וידיו של הנידון למוות — דוקודרמה המשלבת קטעים מוידיאו המוקלט של ג'ון לואיס אבאנס, צעיר שנידון למוות באלאבמה בשנת 1983. 15.45 רחוב סומסום — מישהו ישב על הכסא שלי — רחוב סומסום מוסיקלי היום: מה לעשות כשקיפוד רוצה לנגן בפסנתר? 16.15 החבורה של מרפי — פרק 6 — החבורה מתארגנת לעבור בחנות המוכרות. שילה קובעת תורנות ותורו של גירי נקבע ליום הראשון שבו נפתחו המשחקים. גירי לא מגיע לתורנות. החבורה כועסת עליו ורוב החברים נלקחים לתחנת המשטרה. בעזרת איילין, אשתו של סק, משחררים את חברי חבורת מרפי. 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף 17.30 פסטיגל 85 — „כרוורוויי על הכרמל" משתתפים: יגאל בשן, אבי טולדאנו, אלון אולארצ'יק צוות המופע כמו צוענו. ריקי גל, אילנה אביטל. דבקה זוהר. להקת ברוש. קורין אלאל ומאיר בנאי. מנחים: גדי יגיל. אבי קושניר ורוכוס 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 הענק המורדים — פרק עשירי: פרחים על גלגלים 19.00 יומן השבוע (ערבית) 20.00 עד פופ — מגזין לפופ ולבידור — (ראה הפניה) 20.30 מבט לחדשות 21.00 גביע העולם בכדורגל, מקסיקו 86 — שידור ישיר של משחק הגמר 23.00 קין והבל — סדרת דרמה. הפרק השישי: יד המקרה מפגישה את פלורנטינה, בתו של הבל, עם ריצ'ארד בנו של קין. אהבתם הרבה זה לזה מביאה לידי נישואיהם. על אף התנגדות הוריהם. בסן־פרנסיסקו הם פותחים חנות לבגדים. ועסקיהם הולכים ומתרחבים לרשת בוטיקים משגשגת. קין מגיש תביעה נגד הבל על התכסיס שנקט בבורסה במניות חברת התעופה 23.45 פסוקו של יום. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר" 07.07 „בוקר טוב" — מיכאל פרטוריוס: שתה מחולות ארגמוט וידמן: מחולות 07.30 „שחרית מוסיקלית" 09.30 „קונצרט בוקר" — ברהמס: וריאציות על נושא של היידן ליסט: קונצרטו מס. 1 במי במול מג'ור לפסנתר ותזמורת ונסאן דנדי: רביעיה בלה מינור לפסנתר וכלי קשת דביסי: שלש בלדות של פרנסוא ויון עמי מעייני: ארבסקה לחליל ונבל מלגר: סימפוניה מס. 2 במי במול מג'ור 11.57 „מגישים שיר" 12.05 „אמנים באולפן" — יגאל כהן — קלרנית/רות הפץ — פסנתר ט. ברר: 3 קפריסים דוליכה: הרהור סתרי אלניה דביסי: קטע קטן מיו: סקרמוש בריגיט סולם. קטרין סולם: 2 כנורות הנגרי סונטינה ברטוק: 10 דואטים 13.00 „קונצרט צהריים" — מוצרט: סונטה בסול מג'ור לכנור ופסנתר ק. 301 מינקוס: הבירורה — מוסיקה לבאלט ליסט: פנטסיה הונגרית, לפסנתר ותזמורת מינקוס: מחול מתוך „פקיטה" שופן: 7 מזורקות פורה: הסויטה „דולי" 15.05 „למי סירורה — לה פה סול" (ש.ח.) 16.00 „קונצרט מנחה" — ק.פ.ע. באך: קנטטה מס. 176 „זה דבר עיקש ונואש" ויוואלדי: מיסת גלוריה וקרדו 20.05 „ערב טוב" — אלגר: מבוא ואלגרו לכלי קשת אלגר: „נמרוד" מתוך וריאציות „אניגמה" 20.27 „מגישים שיר" 20.30 „הקונצרט הקאמרי השבועי" שוברט רביעייה בסול מג'ור לכלי קשת, חמישיה בדו מג'ור לכלי קשת 22.30 „מסורות מוסיקליות בארץ" חג יציאת סיינט קיקור מבית הכלא בכנסיה הארמנית — האורתודוכסית 23.00 „מוסיקה מן העבר הרחוק"

רשת א'

07.30 „היו שירים" — פזמונים ואהובים 08.05 „תגובה" — עם בני הנדל 08.30 „השיר לא תם" — שירים עבריים 09.05 „מפגש" — מגזין לבעיות משפחה וחברה 10.05 שידור חי 10.30 „רדיו קלי" — תכנית יומית בעברית קלה 11.10 השידור היומי לבתיה"ס סמול וצליל — תכנית לגיל הרך — „מתנות הים" — מאת לוין קיפניס 11.30 „השכלה והדעת לכל" — צרפתית למתקדמים 12.05 „בעיתונות הבושם" 14.05 „לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכנית לילדים א) „שירים הם זכורים של ספורים" ב) „צ'יזי צ'יזי בגג בגג" 14.45 לילדים גדולים — „חול בשקל" — ילקוט כליבו „עולם המדע" „ספר חדש" — סקירה 16.05 „יום בעיירת פיתוח" — ראש העין — חלק שני (ש.ח.) 17.12 „מגישים שיר" 17.20 „האוניברסיטה הפתוחה" — „אתרים בחיפה" — סיור בהדרכת ד"ר יוסף בן־ארצי והפעם: „רבדים היסטוריים וגיאוגרפיים" 18.06 „מינחת ערב" — משדר יומי [illegible] 19.30 „שירים" [illegible]

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה" „יומן מקסיקו" 08.05 „סעו לשלום" 09.05 „ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10.05 — „כל צבעי הקשת" — מגזין יומי 12.10 „גל פתוח" — חדשות ופזמונים 13.00 „בחצי היום" — חדשות ופזמונים 14.05 „יש עניין" — עם גבי גזית 15.05 „רגעי קסם" 16.05 „תוצרת הארץ" — תכנית „בבקשתך" לשירים עבריים 17.10 „יומן כלכלה" 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18.06 „מסיבת עתונאים" 18.45 היום בספורט 19.00 „היום הזה" 19.35 „עם ישראל" — מוסף לענינים יהודיים בעולם 22.05 „שלום לבדרונר" — פיוט וברכה בשידור חי 20.30 העברת טקס נעילת אליפות העולם בכדורגל ושידור משחק הגמר — שידור חי ממכסיקו דרך אולפן תל־אביב 23.05 „צלצול שלישי" — שכנוען לאומנויות בשידור חי 00.10 „יומן מכסיקו"

לעולים 22.05 „תפוח ועץ" — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם עורכת ומנחה: רבקה מיכאלי יועץ לתכנית: ד"ר עמירם רביב — פסיכולוג חינוכי־קליני והפעם: „בילוי חופשה — הורים וילדים ביחד או לחוד"

גלי צה"ל

05.55 באופן מילולי — מיתו של אבשלום קור 06.05 אוניברסיטה משודרת: התפתחות כח המגן העברי — מלחמת העולם השניה וההתגרנות מרצה: ד"ר מאיר פעיל 06.30 „פוקחים עין" — מידע ומוסיקה לתחילתו של יום. עם לאה עוז 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 „אילה־בוקר" — עם אלי יזראלי 10.05 „הפסקה 10" עם מיכל ניב 11.05 „נכון לעכשיו" — עם רפי רשף 13.05 מצעד הפזמונים היומי 14.05 „ר.ו. רה יומי" — עם דובי לנץ ודני קרפל. 15.05 „פגישה יומית" — עם אורלי יניב. 16.05 „רדיו ספורט" — מגזין ספורט 16.55 באופן מילולי — מיתו של אבשלום קור 17.00 יומן גל־צה"ל 17.50 יומן ספורט 18.05 „שעה קלה על כלכלה" — עם שמואל נחושתן 18.40 משירי הלהקות הצבאיות. 18.55 הודעות לחיילים 19.05 פזמונים לכולכם 20.05 „מוסיקה נכר" — שעה של נעימות 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: התפתחות כח המגן העברי (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחבר'ה אוהבים 23.05 „לילה לילה" — עם יואב קוטנר 23.55 „שיחת חצות" — עם המשוררת מיכל סנונית 00.05 — ציפורי לילה עם ברוך פרחורין. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר.

רשת ג'

06.11 „בחורה לאושר" 07.07 „שיר כבוקר בבוקר" 09.05 „בא לי" — להתמודד עם התקליטיה 10.05 „אותי זה מצחיק" — מערכונים 11.05 „יום יום יס" — עם אבי איתגר 13.05 „פזמון חוזר" — שירים עבריים 14.05 „בטן גב" — עם שוש עבדי וטובי פיין 16.05 „הצגה יומית" 18.05 „מצעד הפזמונים הלועזיים" 21.05 „ארוס עתיק" 23.05 „הלילה הוא שירים"

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.10
אסתר: המורים בוין זג 9.40 ,7.30 ,5
אירלי: הבוסטונים 9.30 ,7.15 ,5
בית לסין: פנגדאנגו 23.15
בן־יהודה: רכבת אל החופש
גת: שגעון של לילה
גורדון: סיפור אמיתי
דקל: רומן בברלין
דרייב אין:
שכרון חושים 10.00 ,8.00
סקס 12
הוד: חתיך, חתיך
מוזיאון תל־אביב: „שואה"
לימור תרשיש: 9½ שבועות של שכרון חושים 9.30 ,7.00
פאר: סנטה קלאוס
פינמה 1: מחנה שבויים 9.30 ,7.30 ,5
פינמה 2: קוברה 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: מונטי פייטון בריאן כוכב עליון 9.30 ,7.30 ,4 ,2 ,12
רב־חן:
חן 1: פרגלים שבאלה 9.45 ,7.20 ,5
חן 2: חופשה מטורפת באירופה 9.40 ,7.25 ,5.00
חן 3: תרגיל לרוסאים מתחילים 9.40 ,7 ,5
חן 4: נטי נאן 9.40 ,7.20 ,5 ,1.30 ,10.30
חן 5: סיפורה של אננס 9.40 ,7.30 ,5.00 ,1.30 ,10.30
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15 ,5.45
תל־אביב: קוברה
תכלת: אהבה צעירה 9.40 ,7.30 ,5
צוותא: כופו של מילטון לוי 8.00

רמת־גן

ארמון: המורים בוין זג 9.40 ,7.30 ,5
לילי: סנטה קלאוס 9.30 ,7.15
אורמן: סלבדור 9.30 ,7.15
רב־גן:
גן 1: שגעון של לילה 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: מסע עסקים של אבא 9.30 ,6.50 ,4.15
גן 3: בחר בי 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: סיפור אמיתי 9.45 ,7.20

ירושלים

אדיסון: רכבת אל החופש 9 ,7.30 ,4.30
אורנע: בחום הגוף 9.30 ,7.30 ,4.30
בית אגרון:
כל מה שרצית לדעת על המין 18.00
דמעות של שתיקה 19.30
מונטי פייטון 22.00
אינדיאנה ג'ונס והמקדש הארור 24.00
בנייני האומה: זכרונות מאפריקה 9.15 ,5.45
כסיר: 3 רווקים וילד 9 ,5.45
הבירה: חתיך, חתיך 9.10 ,7.10 ,4.30
מישעל: נשיקת אשת העכביש 9.10 ,7.15
סמדר: נאדיה 9.10 ,7.30 ,4.30
אורגיל: פנטזיה 9.10 ,7.15 ,4.30

חיפה

ארמון: ברד הנעורים 9 ,6.45 ,4.30
אורה: תשעה וחצי שבועות של שכרון חושים 9 ,6
חן: נער הכדור 9.15 ,7
עצמון: סנטה קלאוס 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: חופשה מטורפת באירופה 9 ,6.45 ,4.30
קרן אור המודרנש: מסע העסקים של אבא 9.00 ,6.30 ,4
רון: רכבת אל החופש 9.00 ,6.45 ,4.30
אמפי: המורים בוין זג 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: מסע עסקים של אבא 9 ,7

נתניה

שרון: רמו 9.15 ,7.00
סטודיו: גברתי המאמן 9.15 ,7.00

חולון

מגדל: קוברה 9.00 ,6.00
מגדל: הגנגים 9.30 ,7.15 ,4.30
ארמון: סנטה קלאוס 9.30 ,7.10 ,5

בת־ים

עצמאות: קוברה 9.10 ,7.15 ,5

הרצליה

דיפלו: מחנה שבויים 9.30 ,7.30 ,5.00
מלון דניאל: בחורה לקתיך 21.30 ,19.15

באר־שבע

חן: זכרונות מאפריקה 9.15 ,6

חדרה

חוף חורות
שושנת קהיר הסגולה 9.10 ,7.15

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב, יום א' 29.6
תיאטרון הבימה
הבית ברחוב שינקין: 20.30
הדוד וניה: 20.30
התיאטרון הקאמרי
יאקיש ופופצ'ה: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום א' 29.6 בשעה 21.00
קיץ אחרון

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים – הנביאים 3
חולון
אהרון – הופ"ן 52
ירושלים
בית וגן – בית וגן
נתניה
תרופה – הרצל 2
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר
רמת־גן
המגן – ביאליק 30
תל־אביב
בריאות – המלך ג'ורג' 28; ארלוזורוב – ארלוזורוב 76
חיפה
יבנה – אבן סינא 7
רחובות
הנשיא – הנשיא הראשון 34

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ – ילדים, עיניים, א.א.ג.
שערי צדק – פנימית, נשים, אורטופדיה
ביקור חולים – כירורגית

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 433500־03, 431300־03.
יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ת"א – 226027 (24 שעות) חיפה – 229488־04 (11.00–20.00) נהריה – 920014־04 (11.00–20.00) קו פתוח לקורים במצוקה בימי ב' ו־ה': טל. 282782

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 13.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בתמה: רחוב הנס 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום בימיו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
ריזנקוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל 294869, 285822־03.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 52452־052 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 227171־02.
ער"ן תל־אביב — טל' 261111־03.
ער"ן חיפה — טל' 672222־04.
ער"ן באר־שבע — טל' 418111־057.
ער"ן נתניה — טל' 35316־053.

סילוק מוטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד רמלה — 101, טל' 221022־08 עפולה — טלפון 33314־065 טבעון — 101, טלפון 931401־04. נהריה — טל' 923333־04. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 74767־057.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'–ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

• חיכלת חופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

100 אסירים מתפרעים הוצאו להורג בפרו

לימה. — שוטרים במשטרת פרו גררו למעלה מ־100 אסירים אנשי מחתרת מאגף בית סוהר, הטילו אותם לריצפה וירו בהם בראשיהם. בהוצאה גדולה להורג שבוצעה בשבוע שעבר — הודיע נשיא פרו אלאן גארציה.

„זהו פשע נורא שלא היה לו תקדים", אמר גארציה בהצביעו על המקום בו השכיבו שוטרים את האסירים על הריצפה ואחר כך ירו בהם.

גארציה התחייב לקיים חקירה מבלי להתחשב בתוצאותיה, ואמר: „או שכל האחראים למעשה יילכו, או שאני אלך". (עד)

התפטר ראש ממשלת איטליה

רומא. — ראש הממשלה בטינו קראקסי, שעמד בראש הממשלה שהחזיקה מעמד זמן ארוך ארוך מכל ממשלה אחרת מאז מלחמת העולם, התפטר ביום שישי בערב, בעקבות הצבעה חשאית בענייני פנים בה הצביעו נגדו כמה מאנשי הקואליציה הממשלתית.

הוא החליט להתפטר לאחר שהממשלה בראשה הוא עומד, המורכבת מקואליציה של חמש מפלגות, נחלה תבוסה מכרעת בהצבעה חשאית בפרלמנט ביום חמישי בענין חוק מימון מועצות מקומיות. (עד־ע״צ)

● יחידות צבא ומשטרה התפרסו בשבת ברחובות ביירות המערבית, כדי להשתלט על מהומות שפרצו שוב וגרמו למותם של 11 בני־אדם בקרבות רחוב.

ברעם ישוחרר בערבות של 200 אלף דולר

מאת חנה איש הורוביץ, ניו יורק

שופט בית המשפט המחוזי במנהטן החליט ביום שישי, כי הבטחונות שהציע פרקליטו של תת־אלוף (מיל') אברהם ברעם לצורך שיחרורו בערבות, הם מספקים. לאחר בדיקה של המסמכים ואישורם, ייצא ברעם מבית הכלא, ככל הנראה בשבוע הבא.

ברעם יתגורר בלונג איילנד, בביתה של רות ברנס, ידידה של משפחת אשתו. אשתו, רונית ברעם, שכבר נמצאת בארה"ב תתגורר עם בעלה ויהיה עליה להפקיד את דרכונה בבית המשפט. ביתם בת השנה וחצי תגיע אף היא לארה"ב.

הבטחונות שהתקבלו הם — ערבויות בנקאיות בסכום כולל של 200 אלף דולר. 100 אלף דולר נמשכו דרך בנק הפועלים בניו יורק, ומאה אלף דולר מבנק לאומי בישראל, באמצעות סיטי בנק בניו יורק, וכן שועבד ביתה של רות ברנס בלונג איילנד, ושועבד בית אימו של ברעם בת"א.

אין ראיות ממשיות

בשמו של ברעם הופיעו שלושה פרקליטים — ג'יית סילברמן וריצ'ארד רוזנבאום מארה"ב וחיים עדיני מישראל. הפרקליטים הסבירו לשופט, כי לצורך הוצאת הערבויות הבנקאיות הישראליות, שועבד רכוש של פיקודים לשעבר, חברים ובני משפחה של ברעם. התובעת לורנה סקופילד ציינה, כי ברעם צוטט בתקשורת הישראלית, כאילו איים על מדינת ישראל בגילויים מזיקים ולכן, אמרה, יתכן שמדינת ישראל תסכל את מימוש הערבויות שלו, אם יתעורר הצורך בכך.

בהחלטתו אמר השופט סאנדס, כי שוכנע שמספר רב של אנשים יינזקו אם יפר ברעם את תנאי השיחרור, וכן ציין השופט שהתביעה ביקשה לדחות את תחילת המשפט עד ספטמבר או אולי אפילו עד אוקטובר, ואין זה מוצדק להחזיק את ברעם במעצר זמן כה ממושך.

ר"מ איטליה בטינו קראקסי יוצא מארמון הנשיא, לאחר שהגיש את התפטרותו (צילום: איי.פי.)

אירופה מודאגת: היפנים באים

טוקיו. — חלום הבלהות של השוק האירופי המשותף שהיצואנים היפאנים יעברו מן השוק האמריקני לשוק האירופי, מתגשם בימים אלה — אומר מדינאי בכיר בשוק האירופי.

הסיכומים המסחריים מתחילים לגלות מעבר מדאיג מצד היפאנים ל־320 מיליון הצרכנים של השוק המשותף — אמר לכתבים שגריר השוק המשותף ליפאן לורנס יאן ברינקהורסט.

חברות יפאניות מחפשות עתה בקדחתנות שווקים חדשים למוצריהם נוכח התחזקות היאן כנגד הדולר. מגמה שפגעה קשה בכושר התחרות שלהם בשוק האמריקני.

חוץ מארה"ב יש ליפאן רק שלושה שווקים מפותחים לקליטת עודפי היצוא שלהם: השוק המשותף, סין ודרום־מזרח אסיה. אולם ממשלת סין כבר הבהירה ליפאנים, כי לא תאפשר עליית כלשהי ברמת היצוא היפאני לשם ומתכוננת אף להקטינו. (רויטר עתים)

ג'מייל מותח ביקורת על כניעתה של צרפת לטרור

לונדון. — נשיא לבנון קרא בשבת למדינות אשר אזרחיהן מוחזקים כבני ערובה על־ידי ארגוני טרור בלבנון, שלא להגיע עמם להסכמים כלשהם.

אינני סבור כי ויתורים במגעים עם הטרוריסטים, או פינוי זרים מלבנון, יפתרו את הבעיה", הוא אמר בראיון ל„פיננשל טיימס" הבריטי. „כאשר אתה מציע תמורה לטרוריסט, או נותן לו פרס, אתה מעודד אותו לעשות שוב אותו דבר בדיוק", אמר.

ג'מייל מתח בעקיפין ביקורת על צרפת בעניין זה. „מוטב שיעזרו לי, כדי שאני אעזור להם", אמר. ג'מייל אמר את הדברים לאחר שחרור שני בני ערובה צרפתים, ככל הנראה כתוצאה מתפנית במדיניות צרפת. (עד־ע״צ)

קפריסין מכחישה שמועות על החלפת רוצחי לארנקה בבני ערובה

ניקוסיה. — ממשלת קפריסין הכחישה ידיעה כאילו הסכימה לשחרר את שלושת הטרוריסטים הפלשתינים שהואשמו ברצח שלושה ישראלים במארינה של לארנקה, תמורת שחרור שני סטודנטים קפריסאים שנחטפו בביירות.

השניים, סטודנטים להנדסה באוניברסיטה האמריקנית בביירות, נחטפו ב־28 באפריל ושוחררו בשבת עברה לאחר התערבותו של ראש אש"ף יאסר ערפאת.

הקוסמים תובעים הכרה ...מהאפיפיור

מאת אהרן ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — קוסמים, מכשפים, מגידי־עתידות מכל המינים מחפשים כעת את חסותו של האב הקדוש, ראש הכנסיה הקתולית.

כ־100 מקצוענים כאלה, בעלי אוב וירעונים, השתתפו בראיון עם האפיפיור וביקשו ממנו להכיר באיגוד האירופי שלהם שקם לאחרונה.

בעצומה אל האפיפיור קובעים המכשפים, שהם מנהלים מאבק צודק למען הכרה במקצועם, שהינו „מתנת אלוהים".

להפן נעצר בניו־יורק ושוחרר

מאת ארנון יפת, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — מנהיג „החזית הלאומית" הצרפתית ז'אן מארי לה־פן נעצר ונחקר במשך 3 שעות בשדה־התעופה קנדי בניו־יורק, לאחר שבדיקת הבטחון גילתה שהוא נושא נשק במזוודתו.

לה־פן, שעמד לעזוב את ארה"ב עם משלחת של צעירי הימין הקיצוני בפרלמנט האירופי, הוחזק במשטרה ולא אפשרו לו לעלות לטיסה. חבריו נסעו ורק המזכיר האישי שלו נותר איתו.

הצגת תעודת ציר בפרלמנט הצרפתי ורשיון צרפתי לאחזקת נשק, לא עזרו ללה־פן ורק בשעות הערב, המאוחרות השתכנעו השוטרים ואפשרו לו לעלות על טיסה אחרת.

קרן הגימלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ

מאזן ליום 31 בדצמבר 1985
(בשקלים חדשים)

נכסים	31.12.1985	31.12.1984	הון והתחייבויות	31.12.1985	31.12.1984
השקעות מוכרות	114,982,143	31,980,313	קרן פנסיה מקיפה	1,291,473,177	416,034,930
השקעות אחרות	6,301,314	1,866,225	עתודה	19,527,974	5,192,794
הכנסות לקבל (חיובי ריבית והצמדה)	14,050,778	4,456,110	קרן פיצויים	12,455,270	4,076,042
רכוש קבוע	13,805	15,151	קרן תגמולים	1,052,304	332,861
הלוואות	1,941,754	806,281	סה"כ קרנות גמל	1,324,508,725	425,636,627
רכוש שוטף	19,046,081	4,491,456	קרנות הדדיות וסוצ'	897,555	257,058
הפרשי שערוך	1,178,400,787	385,138,064	התחייבויות	9,330,382	2,859,915
	1,334,736,662	428,753,600		1,334,736,662	428,753,600

דו"ח הכנסות והוצאות לשנה שנסתיימה ב־31 בדצמבר 1985
(בשקלים חדשים)

הוצאות	1985	1984	הכנסות	1985	1984
הוצאות שוטפות	4,181,822	1,203,513	ריבית, הצמדה לריבית, דבידנד והכנסות אחרות	72,293,164	18,405,283
עודף הוצאות השותפות	5,820,981	2,222,132	רווחי הון והפרשי הצמדה שמומשו	31,681,399	6,759,836
הוצאות הנהלה אחרות	28,816	12,452			
הפחתות	1,791	1,029			
עודף הכנסות על הוצאות לשנה – מועבר לדו"ח יעוד העודפים	887,679,086	350,113,272	הכנסות אחרות	793,737,933	328,387,279
	897,712,496	353,552,398		897,712,496	353,552,398

דו"ח קרן פנסיה לשנה שנסתיימה ב־31 בדצמבר 1985
(בשקלים חדשים)

משיכות	1985	1984	הפקדות	1985	1984
תשלומי פנסיה	66,674,211	15,325,861	יתרת הקרן לתחילת השנה	416,034,930	65,621,582
החזרות לחברים שעזבו	6,648,109	1,149,624	דמי גמולים	80,971,990	23,952,293
מענקי בטוח חיים לשאירים	901,123	235,682	פרמית בטוח חיים	920,307	266,081
			בטוח הדדי מפנסיונרים	11,652	1,251
יתרת הקרן מועברת למאזן	1,291,473,177	416,034,930	העברה מדו"ח יעוד העודפים	867,757,741	342,904,890
	1,365,696,620	432,746,097		1,365,696,620	432,746,097

אריה אורון — יו"ר מועצת המנהלים

שלום תן־עמי — מנהל כללי וחבר מועצת המנהלים

הדו"חות הכספיים המבוקרים עומדים לרשות החברים, לעיון במשרדי הקרן, ברח' ביאליק 155, ר"ג.

טלקס

● **הוקמה מדרשה ליהדות בבית ברל**

ביוזמת מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, הוקמה מדרשה ליהדות בבית ברל. זכריה תמי, יו"ר המחלקה הדתית בהסתדרות, הודיע שהמדרשה תיפתח רשמית ב־20 באוגוסט.

הדברים נאמרו בכנס לפעולים דתיים בהסתדרות שנערך בסוף השבוע בתל אביב. בכנס השתתף חבר הכנסת רפי אדרי שקרא ליהדות השפויה לקיים את הצו „ואהבת לרעך כמוך" ולפעול למען הבנה ורעות בין דתיים לחילוניים. כן ברכו בכנס משה בן־עמי, הרב זכריה תקוע, הרב בנימין בר־זוהר, אברהם סגל ומובי עמירב, מנכ"ל קרית ההסתדרות בבית ברל. (שע"ח)

● **הסתיים סמינר לנציגי עובדים בהנהלות**

„בפתיחות כל משא־ומתן על שכר חוזרים ונשנים דבריהם של נציגי האוצר שאין זו הדעה הכשרה לבקש תוספת שכר. ואם, אכן נמשבר אנו, הרי אולי כשרה השעה דווקא עתה להיכנס לשיתוף העובדים כאמצעי למוצא מהמשבר". אמרה רעיה רטיג, יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית, בטקס סיום הסמינר האוניברסיטאי העשירי לנציגי עובדים בהנהלות שנערך במשך שמונה חודשים באוניברסיטת תל־אביב.

רעיה רטיג ציינה, שהליכה בכלים משותפים תביא להעמקת השיתוף, הדמוקרטיה התעשייתית והאחריות המשותפת ולהשיג הישגים.

שמעון אביזמר, מנהל המחלקה להשכלה גבוהה בהסתדרות, קרא לעובדים להיות ליוזמים במקומות עבודתם.

עו"ד נחמן אורי, הממונה הראשי על יחסי עבודה, הביא את ברכת משרד־העבודה־והרווחה וציין את שיתוף הפעולה עם ההסתדרות לעריכת הסמינרים לשיתוף עובדים בהנהלות.

מאיר. מויאל מ„חיפושי נפט" ויעקב שלסקי מ„דבר" ברכו בשם משתתפי הסמינר.

תעודות החניכה המצטיינות הוענקה ללאה לוי מ„מקורות רמלה". (שע"ח)

● **מדריך לניו־יורק**

„ניו־יורק ניו־יורק" הוא מדריך יהודי בעברית לבילוי, בידור וקניות בעיר ניו־יורק. המדריך יוצא אחת לחודשיים בישראל. לשימושם של הישראלים היוצאים לבילוי חופשתם בארה"ב.

המדריך מספק מידע עדכני על הנעשה בעיר ניו־יורק בתחומי הבילוי והבידור: הצגות, קונצרטים, מופעי ג'ז ורוק, מועדונים ומסעדות.

בנוסף מוצא הקורא במדריך מידע על מוזיאונים וגלריות, ספורט, קניות וארועים אחרים המתרחשים בעיר הגדולה בחודשים הקרובים.

„ניו־יורק ניו־יורק" מופץ חינם לנוסעים לארה"ב ע"י סוכני הנסיעות, משרדי „אל־על" ובכל טיסות חברת TOWER AIR מתל־אביב לניו־יורק. **יוסף שמי**

תנועת מענ"ה (מטה על נגד גזענות), שהחתימה 820 אלף אזרחים על עצומה הקוראת לחוקק חוק נגד הסתה גזענית, קיימה אמש בכיכר נוגה בגבעתיים טקס חשיפת כרזה, שתעדכן מדי יום את תושבי ישראל במניין הימים שחלפו מאז עלה החוק בקריאה ראשונה בכנסת. (צילום: ישראל סימיונסקי / י.פ.א.)

הרב סלומון אינו מתכוון לשלם הקנס שהוטל עליו

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

„לא בלב קל אלא מתוך בושה וכאב קם בית־המשפט ומרשיע רב בישראל. אבל אין לו זכויות יתר והכל שווים בפני החוק" — אמר שופט בית־משפט השלום בכפר־סבא, אהרון כהן, שגזר ביום ו' חודש מאסר על תנאי וקנס בסך 750 ש"ח על ־רבה הראשי של פתח־תקווה, הרב ברוך סלומון.

הרב סלומון הורשע בהתקהלות בלתי־חוקית במהלך הפגנה נגד חילול שבת ברחבת קולנוע „היכל" ב־18 באפריל.

הרב, שייצג את עצמו במשפט, כפר באשמה וטען, כי במקום להעמיד לדין את קולנוע „היכל" שמפר חוק בריש גלי ומצפצף על כל הרשויות — מאשימים רב בישראל.

השופט אהרון כהן קבע בגזר־הדין, כי הרב סלומון, בהיותו איש רם ונישא בעל סמכות ושררה, הפעיל את סמכותו וגרם לכך שאלפים עברו עבירה של הפרת סדר. „אני מתקומם בכל נפשי ואני משוכנע שאני מקומם גם חלק ניכר של הציבור הדתי כנגד תפיסה, כי שמירה על סטאטוס־קוו חייבת להתבצע בכל דרך ובכל צורה. איש אינו מונע מהרב למחות ולזעוק זעקת כאב של אדם מאמין, אך הכל בתנאי שלא יעבור עבירה מכוונת נגד חוקי המדינה. לא בלב קל מגישה התביעה תיק פלילי נגד רב בישראל, ומתוך בושה וכאב קם בית המשפט ומרשיע רב. אבל אין לו זכויות יתר והכל שווים בפני החוק. מוטב שיפנה הרב סלומון את זעמו ועלבונו כלפי עצמו" — אמר השופט.

הרב ישראל זינגר מהוועדה לשמירת השבת בפתח־תקווה אמר, כי הציבור הדתי מזועזע מפסק־הדין ומעצם הגשת התביעה נגד הרב. הוא הודיע, כי הרב לא ישלם את הקנס וכי החרדים ימשיכו להפגין נגד חילול השבת.

עיריית ת"א „תפסה טרמפ" רטרואקטיבי

מאת אשר שילוני, כתבנו לעניינים מוניציפאליים

הנהלת עיריית ת"א תפסה טרמפ רטרואקטיבי על חשבון הודעת משרד־האוצר, כי החל מה־1 ביוני השנה תוסר ההקפאה על אגרות, היטלים ויתר התשלומים על־פי חוקי העזר. בעקבות הודעה זו החליטה הנהלת עיריית ת"א להעלות את תעריפי האגרות וההיטלים לפי שיעור העליה של האינדקס, רטרואקטיבית מהראשון ביולי 85'.

במכתב ששיגר אריה צוקר, נציג מפ"ם במועצת העיריה, למנכ"ל משרד־הפנים, חיים קוברסקי, נאמר, כי בתקופה הנדונה היתה הקפאת מחירים במשק – הקפאה שעדיין נמשכת – ולא יעלה על הדעת להעלות את תעריפי האגרות וההיטלים בלמעלה מ־55 אחוז ועוד רטרואקטיבית.

צוקר כותב עוד לקוברסקי, כי הוא משוכנע שזו לא היתה כוונת משרד־הפנים, ובוודאי לא כוונת משרד־האוצר. ביטול ההקפאה ע"י משרד הפנים מתחילת חודש יוני מאפשר לעיריה להעלות את התעריפים מתאריך זה ואילך, ולא רטרואקטיבית.

צוקר הוסיף, כי הוא רואה חומרה מיוחדת בכך שהעלאת התעריפים נעשתה בשעה שבקופת העיריה מצוי כסף רב בעקבות ההעלאות הגדולות של הארנונה. העלאת רטרואקטיבית לא רק פוגעת בתושבי העיר, אלא גם נוגדת את מדיניות הממשלה, טוען צוקר.

חייל שירה בעצמו תובע להכיר בו כנכה צה"ל

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

חייל שירה בעצמו כדי להתחמק ממילוי תפקיד תובע משלטונות צה"ל להכיר בו כנכה צה"ל. השבוע החל להישמע עירעורו של החייל בבית־משפט השלום בחיפה בפני השופט רם סביר.

הפרשה החלה בשנת 1980 כשהחייל כדורי חניאל מצפת שירת בבסיס מזון. באחר מערבי חודש מאי הורה לו מפקדו לצאת למטולה סמוך לשעה 10 בערב לצורך מילוי תפקיד. אולם החייל, שחשש לצאת בשעה זו למטולה, החל להתווכח עם מפקדו וזה הורה לחייל ליטול את נשקו ולצאת לדרך.

בנובמבר 80, בעת שנשמע משפטו של החייל בבית־דין צבאי, הוכרר, כי החייל נטל תמ"ק עוזי והלך לכיוון שער הבסיס. כעבור מחצית השעה נשמעו שתי יריות. חיילים שהגיעו למקום פינו אותו לבית החולים רמב"ם בחיפה שם אובחן שבר מרוסק ברגלו.

במהלך הדיון המשפטי בבית הדין־הצבאי קבעו השופטים, כי אין מחלוקת על כך שהחייל ירה בעצמו על אף שטען כי היריות נפלטו בעת ששיחק עם הנשק. השומר הגדודי העיד כי החייל הגיע לסככת השמירה ואמר „בא לי לירות בעצמי", תוך שהוא קובל נגד מפקדו ומביע את חששו מנסיעה בטרמפים למטולה באותה שעה.

השופטים בבית המשפט הצבאי הסתפקו בזמנו בעונש מאסר על תנאי שנגזר על החייל תוך שקבעו כי החייל גרם לעצמו נזק לצמיתות.

קצין התגמולים של צה"ל דחה את בקשתו של החייל להכיר בו כנכה צה"ל ועל כך עירער החייל לבית־משפט השלום בחיפה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 29.6.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.46	1.53	1.4867	1.5053	1.4953
לירה סטרלינג	1	2.22	2.33	2.2616	2.2898	2.2729
מרק גרמני	1	0.66	0.69	0.6721	0.6805	0.6751
פרנק צרפתי	1	0.20	0.22	0.2107	0.2133	0.2116
גילדן הולנדי	1	0.58	0.61	0.5967	0.6042	0.5994
פרנק שווייצרי	1	0.80	0.84	0.8186	0.8288	0.8229
כתר שבדי	1	0.20	0.21	0.2079	0.2105	0.2088
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1969	0.1993	0.1980
כתר דני	1	0.18	0.19	0.1810	0,1833	0.1820
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2892	0.2928	0.29
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0684	1.0818	1.0750
דולר אוסטרלי	1	0.96	1.04	0.9984	1.0109	1.0039
ראנד דר' אפריקני	1	0.36	0.60	0.5954	0.6029	0.5981
פרנק בלגי	10	0.32	0.34	0.3282	0.3323	0.3303
שילינג אוסטרי	10	0.94	0.98	0.9558	0.9677	0.9602
לירה איטלקית	1,000	0.96	1.02	0.9784	0.9906	0.9829
ין יפאני	100	0.88	0.92	0.8972	0.9084	0.9024

לליוי שנברגר ובני משפחתה

משתתפים בצערך העמוק על מות אחיך

אלי שוורץ

בית נגבה

בפלילים

מושב נהלל מואשם בהונאה במיליוני ש"ח

מאת כתב „על המשמר" בעמק

מושב נהלל ומזכירו לשעבר הרצל סגל הואשמו בבית־המשפט המחוזי בנצרת בהונאת משרד־החקלאות במיליוני שקלים, באמצעות קבלת סובסידיות שלא היו זכאים להן.

בכתב־האישום נאמר, שהנאשמים החליטו להגדיל את מכסות ההודים של המושב ובדרך זאת לזכות בכספי הסובסידיה שאינם מגיעים להם.

לצורך כך הם קשרו קשר עם מנהל המשחטה שבבעלות ארגון מושבי הצפון, שהעביר למועצת הלול תעודות משלוח החתומות על כמות גדולה יותר של הודים מאשר נכנסו בפועל למשחטה. בדרך זאת זכו הנאשמים בתוספת מכסה של 42 טונות וב־3.5 מיליון שקל תוספת סובסידיה.

יש לציין, שנגד שרה נחמקין, אשתו של שר־החקלאות, אברהם בן־מאיר, יו"ר ארגון מושבי הצפון, לא הוגשו כתבי־אישום, למרות שנחקרו במשטרה בקשר לפרשה זו.

תרמית החלפן הונצחה במצלמת המתלונן

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

חלפן כספים מקריית־ים נעצר ביום ו' בבית־משפט השלום בחיפה לשישה ימים בעקבות תלונתו של לקוח, שהתלונן במשטרה כי בידו צילום של החלפן שהוליך אותו שולל וגנב ממנו 600 דולר.

בבקשה להארכת מעצרו של הסוחר גבריאל יוראלוב בן 35 מקריית־ים טען באי־כוח המשטרה רס"ב ניצן ציגלר, כי ב־19 במאי ביצע החשוד עיסקה עם לקוח ב„שוק המט"ח" בחיפה וגנב ממנו 600 דולר. המתלונן הנציח את מעשה התרמית במצלמתו והתמונה סייעה בידי המשטרה לעצור את החלפן כחשוד בגניבה ובסחר בלתי חוקי במט"ח.

הסוחר הכחיש את החשדות המיוחסים לו אולם באי־כוח המשטרה הסתייע בתצלום של המתלונן והשופט ראובן בן־חורין הורה לעוצרו לשישה ימים לחקירה.

3 חודשי מאסר ליורה במכונית ה„המסנדלים"

אברהם צדוק בן 43 מתל־אביב, שהורשע ביום שלישי בירייה על פקחי עיריית תל־אביב ש„סינדלו" את מכוניתו, נדון ביום שישי בבית־משפט השלום ל־3 חודשי מאסר בפועל ו־6 חודשים על תנאי. כן הוטלו עליו קנס בסך 1800 ש"ח למדינה ופיצוי בסך 350 ש"ח לכל אחד מן הפקחים שברכבם ירה.

הסניגור טען במשפט, כי הנאשם יכול היה להבין שמותר לו לחנות במקום בו חנה, אך הוא „סונדל", ועשה את מעשהו מתוך כעס, שהצטער עליו מיד לאחר מכן.

התובע טען כי צדוק נטל את החוק לידיו וכי ירייה בתוככי תל־אביב מסוכנת מאד, כיוון שיש חשש שעוברי אורח שלווים, לרבות ילדים, נשים וקשישים ייפגעו גופנית או נפשית.

השופט יצחק גרא"ן כתב בהחלטתה: „כדי להבטיח את שלטון החוק ולמנוע את התהליך המסוכן של נטילת החוק לידיים, כדי להבטיח שעובדי בית־המשפט יוכלו כהשקט ובביטחה להמציא כתבי־דין, לרבות עיקולים, כדי ששוטרים יוכלו לבצע צווי מעצר וחיפוש, כדי שעובדי רשויות המס יוכלו לצאת לביקורות חוץ וכדי שפקחי משרד התעשייה והמסחר יוכלו לבדוק הפקעות מחירים בבתי־עסק — על בתי־המשפט לתת גיזרי דין מרתיעים, כל אימת שאדם הנוטל את החוק לידיו מורשע בדין". (עתים)

לדורי ולבני המשפחה

אתכם אנו באבל במות האח

מאיר ברם

ההלוויה היום, יום א', 29.6.86 בשעה 15.00 ברשפים

קיבוץ רשפים

לחברתנו בתיה רוטמן ולמשפחה

משתתפים באבלכם במות אחיה

מאיר ברם

קיבוץ עין המפרץ

לשמחה הרדוף והמשפחה

תנחומים על מות

אביה

קיבוץ שמיר